

110.11
2 3547
1 3

11

การศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ปริญญาโท

ของ

กอบกาญจน์ ตรีประสิทธิ์

15 เม.ย. 2535

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้า

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

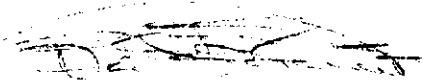
เมษายน 2529

ลิขสิทธิ์ เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177039

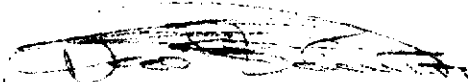
คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ประกาศนุญประการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณา ช่วยเหลือ แนะนำและให้คำปรึกษา
อย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บันลือ ถิ่นพั่งงา ประธานกรรมการที่ปรึกษา และ
รองศาสตราจารย์วลัย ศิลปกรรมพิเศษ กรรมการที่ปรึกษา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็น
อย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจนา หาสิตะพันธ์ อาจารย์นรา
บุรณีย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิจิตร วิจิตรสงวน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อุดม หนูทอง ที่กรุณา
ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าอย่างดียิ่ง ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ญูนพันธ์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชอลดา พันธุ์เสนา ดร.ดวงวลี สัจไชยล อาจารย์ยุพดี สุวรรณเกียรติ
และดร.ศิริพร ชัมภลียิต ที่ได้กรุณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย
ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อปรับปรุงแบบสอบถามให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จุฬาลักษณ์ สิริรัตนพันธ์ อาจารย์เพชรน้อย
สิงห์ข้างชัย อาจารย์เมรัย สุดจินดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชวีณี สีดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์
รัตนาวดี บุญอุปประภา ผู้ช่วยศาสตราจารย์เรมवल นันท์ศุภวัฒน์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
เสาวลักษณ์ เล็กอุทัย ที่กรุณาช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้เป็นอย่างดียิ่ง
และขอขอบพระคุณ อาจารย์อีกหลายท่านของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่
ผู้วิจัยไม่สามารถกล่าวนามในที่นี้ได้ทั้งหมด ซึ่งได้ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ตลอดจน
นักศึกษพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัย ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการ
ตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณมูลนิธิธัมมศึกษาสงขลานครินทร์ ที่ให้ทุนอุดหนุนในการทำวิจัยครั้งนี้ และ
สุดท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณ คุณเขวาลักษณ์ พรหมโชชิน และ คุณจำแลง ศรีประสิทธิ์
ที่ให้การสนับสนุนและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

กอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายในการวิจัย	4
	สมมุติฐานในการวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	5
	ขอบเขตของการวิจัย	5
	ข้อตกลงเบื้องต้น	6
	คำนิยามศัพท์	6
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
	แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน	9
	ลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา	18
	แนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนของนักศึกษา	22
	ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3	วิธีดำเนินการวิจัย	33
	ประชากร	33
	กลุ่มตัวอย่าง	33
	เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	35
	ลักษณะของแบบสอบถาม	36
	การรวบรวมข้อมูล	38

บทที่	หน้า
การจักรกระทำกับข้อมูล	40
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	40
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	41
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	42
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	90
ความมุ่งหมายในการวิจัย	90
วิธีดำเนินการวิจัย	90
การวิเคราะห์ข้อมูล	91
สรุปผลการวิจัย	91
อภิปรายผล	100
ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	124
บรรณานุกรม	126
ภาคผนวก	136

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามสถานประกอบการศึกษาพยาบาล และระดับชั้นปี	34
2	แสดงเลขที่ขอแบบสอบถามแบบการเรียนแต่ละแบบ	37
3	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและที่ได้รับกลับคืนจากนักศึกษาพยาบาล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 จำแนกตามสถาบัน	39
4	แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย	42
5	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	43
6	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	45
7	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	46
8	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	47
9	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	48
10	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	49
11	วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	50

12	วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถาบัน 5 สถาบัน	51
13	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาน การพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนต่างกัน	52
14	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้แบบ หลีกเลียง ของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน	54
15	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลใน สถานประกอบการ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	55
16	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้ของ นักศึกษาพยาบาล ในสถานประกอบการ สังกัดทบวง มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	57
17	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้แบบ หลีกเลียงของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	58
18	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้แบบ ร่วมมือของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวง มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	59
19	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้แบบพึ่งพา ของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ สังกัดทบวง มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	60

20	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบแข่งขัน ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานานาชาติ สังกัดทบวง มหาวิทยาลัย ปีที่ 1 2 3 และ 4	61
21	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ มีส่วนรวม ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานานาชาติ สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย ปีที่ 1 2 3 และ 4	62
22	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะ พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 1 2 3 และ 4	63
23	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบอิสระ ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 1 2 3 และ 4	65
24	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ หลักเดียว ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ปีที่ 1 2 3 และ 4	66
25	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบแข่งขัน ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 1 2 3 และ 4	67
26	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบมี ส่วนรวม ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น ปีที่ 1 2 3 และ 4	68
27	การวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงของนักศึกษ พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ปีที่ 1 2 3 และ 4	69

28	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ หลักเดียว ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	71
29	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ รวมเมื่อ ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	72
30	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบพหุ ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	73
31	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบมี ส่วนรวม ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	74
32	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	75
33	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียง ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	77
34	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบหลักเดียว ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	78
35	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ รวมเมื่อ ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	79

36	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ..	80
37	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปี ที่ 1 2 3 และ 4	82
38	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ ผลัดเปลี่ยนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	83
39	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ แยงอัน ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	84
40	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4	85
41	การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาลใน สถานบริการพยาบาล สังกัดหน่วยงานมหาวิทยาลัย ที่อยู่ต่างสถานัน ..	86
42	การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบ รวงมือ ของนักศึกษาพยาบาลในสถานบริการพยาบาล สังกัด หน่วยงานมหาวิทยาลัย ที่อยู่ต่างสถานัน	89
43	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการเรียงแบบ อิสระ ของนักศึกษาพยาบาลในสถานบริการพยาบาล สังกัด หน่วยงานมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	154

44	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการ เรียน แบบหลักเฉลี่ย ของนักศึกษพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	156
45	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการ เรียนแบบ รวมปีได้ ของนักศึกษพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	158
46	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการ เรียนแบบ พึ่งพา ของนักศึกษพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	160
47	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการ เรียนแบบ แฉงอัน ของนักศึกษพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	162
48	แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการ เรียนแบบ มีส่วนร่วม ของนักศึกษพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน	165

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญในการพัฒนาบุคคลทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ นิสัยและคุณสมบัติอื่น ๆ อีกหลายประการ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สังคมและวัฒนธรรม เป้าหมายของการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น เพื่อพัฒนาการดำรงชีวิต จึงกล่าวได้ว่า การศึกษามีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การเรียนรู้ของบุคคลด้านความจำ ทักษะและทัศนคติ พฤติกรรมการเรียนรู้ที่เปลี่ยนแปลงไปนั้น ขึ้นอยู่กับพื้นฐานของบุคคล ความสามารถในการเรียน แบบการเรียนและสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน

การศึกษาพยาบาลเป็นการศึกษาชั้นอุดมศึกษา ซึ่งดำเนินการโดยคณะพยาบาลศาสตร์ หรือภาควิชาพยาบาลศาสตร์ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และวิทยาลัยพยาบาลต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทำหน้าที่ผลิตบุคลากรด้านวิชาชีพพยาบาลเพื่อให้บริการแก่สังคมชั้นสุภาพอนามัยอย่างเพียงพอ และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะวิชาชีพพยาบาลเป็นวิชาชีพที่ปฏิบัติงานต่อชีวิตมนุษย์โดยตรง ซึ่งอยู่ในภาวะเจ็บป่วย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้บริการการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ

คุณภาพของพยาบาลปฏิบัติงานจะมีผลโดยตรงต่อคุณภาพการพยาบาล เพราะพยาบาลที่ปฏิบัติงานได้ดีจะต้องรู้จักผสมผสานศาสตร์ต่าง ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เข้าถึงผู้ป่วยตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล ฉะนั้น จึงจำเป็นต้องให้การศึกษานอกหลักสูตรเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถ จริยธรรม ทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพและทักษะในการพยาบาล (สมจิต หนูเจริญกุล 2527 : 12) ตลอดจนเป็นผู้ที่รู้จักคิดเป็น แก้ปัญหาได้ มีความคิดสร้างสรรค์และค่านิยมที่เหมาะสม (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2527 : 243) จึงกล่าวได้ว่า การศึกษาพยาบาลนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทางด้านสติปัญญาแล้ว จะส่งผลไปถึงคุณภาพการพยาบาลด้วย

เนื่องจากผู้เรียนซึ่งหมายถึงนักศึกษาพยาบาล เป็นองค์ประกอบสำคัญในระบบ การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2527 : 28) ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนผู้สอนจะต้องเข้าใจและเรียนรู้ว่า ผู้เรียนมีพื้นฐานอย่างไร มีความสนใจ และต้องการอะไรบ้าง รูปแบบการเรียนรู้เป็นอย่างไร และมีปัญหาในการเรียนมากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้จัดการสอนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน 2524 : 15) แต่การจัดการเรียนการสอนในสภาพที่เป็นจริงนั้น ปรากฏว่าผู้สอนส่วนใหญ่ไม่เข้าใจลักษณะและ สภาพปัญหาของผู้เรียน จึงทำให้การเรียนการสอนมีอุปสรรคและเกิดช่องว่างระหว่างผู้เรียน กับผู้สอน เพราะผู้สอนมักจะคำนึงถึงสาระที่จะสอนมากกว่าผู้เรียน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 17) โดยเฉพาะในประเทศไทยปัญหาคำถามการเรียนจะได้รับความสนใจ น้อยเมื่อเทียบกับปัญหาอื่น ๆ เพราะเชื่อกันว่าปัญหาในการเรียนเป็นปัญหาส่วนตัวของผู้เรียน การเรียนรู้จะเกิดได้ก็เพียงใดเป็นเรื่องของผู้เรียนแต่ประการเดียว ผู้สอนไม่เกี่ยวข้องด้วย **แนวบรรยายจะไม่ดี** สอนไม่รู้เรื่อง ไม่ได้เตรียมตัวก่อนสอนและไม่มีเอกสารประกอบการ สอนก็ตาม ถือเป็นหน้าที่ของผู้เรียนที่จะแก้ปัญหาด้วยตนเอง (ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน 2524 : 47) อีกประการหนึ่ง การเรียนในชั้นนั้นผู้เรียนมีวิธีเรียนแตกต่างกัน เช่น บางคนอาจเรียนได้ก็จากการฟังคำบรรยาย บางคนชอบการศึกษาค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง จากห้องสมุด บางคนชอบการทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นต้น (Agnes G. Rezler and Victor Rezmovic. 1981 : 28) ถึงแม้ว่าผู้เรียนจะรู้ถึงความต้องการในวิธีเรียน ที่ตนชอบดีกว่าผู้สอน แต่การที่ผู้สอนได้ศึกษาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนจะทำให้เข้าใจลักษณะ ผู้เรียนดีขึ้น และสามารถประยุกต์กลวิธีการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแบบการเรียน ตลอดจนสนองความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น (Leonard Davidman. 1981 : 641)

✓ จากการศึกษาของคณะกรรมการประจำฝ่ายกิจการนักศึกษา สภาอาจารย์มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ เรื่อง การดำรงชีวิตของนักศึกษา (ตอนที่ 1) : การเรียนการสอน พบว่า นักศึกษาพยาบาลมีปัญหาทางด้านการเรียนการสอน คือ มีความเบื่อหน่ายต่อสภาพการ แข่งขันการเรียนในหมู่เพื่อน ๆ การเรียนไม่ส่งเสริมกิจกรรม ไม่รู้วิธีเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่มีการวางแผนการทำงานล่วงหน้า บางวิชามีงานมากเกินไปและอาจารย์ไม่ค่อยสนใจนักศึกษา

(คณะกรรมการประจำฝ่ายกิจการนักศึกษา สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2523 : 34-43) ญัตติดังกล่าวนี้สามารถสรุปได้ว่าอาจมีสาเหตุ 2 ประการ คือ ประการแรก ผู้สอนไม่เข้าใจลักษณะธรรมชาติของนักศึกษาและลักษณะการเรียนของนักศึกษา ประการที่สอง นักศึกษาส่วนใหญ่ไม่มีความพึงพอใจในวิชาชีพพยาบาล แต่สอคมคัดเลือกเข้าศึกษาวิชาชีพพยาบาลเพราะหางานง่าย (ไชแสง ชวศิริ 2526 : ก) บางสถานบันนักศึกษาเลือกเรียนวิชาชีพพยาบาลเพราะได้รับคำแนะนำจากญาติพี่น้อง เฉพาะนักศึกษาพยาบาลของมหาวิทยาลัยมหิดลเท่านั้นที่เลือกด้วยใจรัก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 2522 : 472-475) จึงกล่าวได้ว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ไม่ได้เลือกเรียนวิชาชีพพยาบาลโดยมีความสมัครใจอย่างแท้จริง เมื่อเข้ามาศึกษาจึงเกิดปัญหาทางด้าน การเรียนการสอนขึ้นกับตนเอง ด้านปัญหาการเรียนเหล่านี้ไม่ได้รับการปรับปรุงแก้ไข อาจจะมีผลต่อประสิทธิภาพทางด้าน การเรียนการสอนและการผลิตพยาบาลที่ไม่มีคุณภาพ ทั้งนี้เพราะแบบการเรียนรู้อันการคิด ของผู้เรียนเป็นตัวแปรที่มีอิทธิพลในการเลือกวิชาที่เรียน การเลือกอาชีพ การพัฒนาตนเอง และแบบของปฏิกริยาสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน รวมทั้งกิจกรรมในกระบวนการเรียน การสอน (de Tornyay and Thompson. 1982 : 127-128)

ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนจึงต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนให้มากที่สุด เพราะผู้เรียนมีลักษณะความคิดเห็นที่ต่างกัน จะเลือกเรียนสิ่งที่ไม่เหมือนกันโดยวิธีการที่ต่างกัน (ทองจันทร์ หงส์ศการมภ์ 2524 : 2) และผู้เรียนซึ่งผ่านการสอนที่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้อาจจะมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าผู้เรียนซึ่งผ่านการสอนที่ไม่สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้อาจจะมีผล (de Tornyay and Thompson. 1982 : 127-128) ประกอบกับมีผลงานวิจัยชี้ให้เห็นว่า สถาบันการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อผู้เรียนต่าง ๆ กันทั้งในด้านค่านิยมและเป้าประสงค์ (พรชูลี อาชวอรุณ 2525 : 247) นอกจากนี้ ผู้สอนมีอิทธิพลและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพ ค่านิยมและความเชื่อเป็นอย่างมาก (ไพฑูริย์ สิ้นลารัตน์ 2524 : 45) จึงเป็นหน้าที่ของผู้สอนโดยตรงที่จะเข้าใจลักษณะธรรมชาติของผู้เรียน ตลอดจนแบบการเรียน ของผู้เรียน เพื่อช่วยหาแนวทางแก้ไขปัญหาทางด้าน การเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยตระหนักและเห็นความสำคัญในปัญหาการเรียนของนักศึกษาพยาบาล เป็นอันมาก ประกอบกับงานวิจัยเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลมีน้อยมาก จึงสนใจที่จะศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพราะนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาคงกล่าว อาจประสบปัญหาทางการเรียน การสอนที่แตกต่างกันหรือคล้ายคลึงกัน ซึ่งผลการวิจัยในครั้งนี้จะไขข้อสงสัยเป็นแนวทาง ในการพัฒนาและส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแบบการเรียนของนักศึกษา พยาบาล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด และสามารถนำความรู้ที่เรียนไปประยุกต์ใช้ใน วิชาชีพพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปี
4. เพื่อเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลต่างสถาบัน

สมมุติฐานในการวิจัย

- สมมุติฐานในการวิจัยมีดังต่อไปนี้
1. นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันจะมีแบบการเรียนต่างกัน
 2. นักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปีในทุกสถาบันรวมกันจะมีแบบการเรียนต่างกัน
 3. นักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปีในสถาบันหนึ่ง ๆ จะมีแบบการเรียนต่างกัน
 4. นักศึกษาพยาบาลต่างสถาบันจะมีแบบการเรียนต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะทำให้อาจารย์เข้าใจนักศึกษาพยาบาลดียิ่งขึ้นว่า นักศึกษาพยาบาลมีแบบการเรียนรู้อย่างไร ซึ่งเป็นประโยชน์ในการเลือกและดำเนินการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาพยาบาลให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรทางการพยาบาลที่ดีและมีคุณภาพ
2. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายวิชาการของสถาบันการศึกษาพยาบาลในการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดระบบการเรียนการสอน และการพัฒนาการเรียนการสอน
3. ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาพยาบาลโดยตรง ทำให้นักศึกษาพยาบาลทราบว่าแบบการเรียนรู้ชนิดใดที่ส่งผลให้นักศึกษามีวิธีเรียนที่เหมาะสมและประสบผลสำเร็จในการเรียน
4. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาลในประเทศไทยต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
2. ตัวแปรที่จะศึกษา
 - 2.1 ตัวแปรอิสระมีดังนี้
 - 2.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2528 แบ่งเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ
 - 2.1.2 ระดับชั้นปี แบ่งเป็น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

2.1.3 สถาบัน 5 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แบบการเรียนรู้ 6 แบบ คือ

- 2.2.1 แบบอิสระ (Independent)
- 2.2.2 แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance)
- 2.2.3 แบบร่วมมือ (Collaborative)
- 2.2.4 แบบพึ่งพา (Dependent)
- 2.2.5 แบบแข่งขัน (Competitive)
- 2.2.6 แบบมีส่วนร่วม (Participant)

ข้อตกลงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้มีข้อตกลงเบื้องต้น คือ คณะแผนกเฉลี่ยสะสมของนักศึกษาพยาบาลแต่ละงานเป็นดัชนีของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา และถือว่าอยู่ในมาตรฐานอันเดียวกันตามระเบียบการวัดผลทางการเรียนของมหาวิทยาลัย

คำนิยามศัพท์

แบบการเรียนรู้ หมายถึง วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งแต่ละคนชอบและถือปฏิบัติเป็น 6 แบบ คือ

1. แบบอิสระ (Independent) ลักษณะของผู้เรียนแบบนี้เป็นคนที่ชอบคิดและสามารถกระทำเรื่องต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง แต่จะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียน มีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูง และจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่คิดว่าสำคัญ

2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) ผู้เรียนที่มีพฤติกรรมแบบนี้มีลักษณะเป็นคนที่ไม่สนใจในเนื้อหาวิชา ไม่ชอบที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และไม่สนใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน

3. แบบร่วมมือ (Collaborative) ผู้เรียนลักษณะนี้มีความรู้ดีกว่าสามารถเรียนได้ดีที่สุดโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันระหว่างผู้สอนกับกลุ่มเพื่อน และชอบที่จะทำงานร่วมกัน ตลอดจนมีความเห็นว่าห้องเรียนเป็นที่ซึ่งเหมาะสมสำหรับการปะทะสังสรรค์ทางสังคมเช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชา

4. แบบพึ่งพา (Dependent) ผู้เรียนแบบนี้จะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกกำหนดให้เรียนเท่านั้น โดยมีความคิดเห็นว่าอาจารย์และเพื่อน ๆ คือ แหล่งของความรู้ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือตนได้

5. แบบแข่งขัน (Competitive) ลักษณะผู้เรียนประเภทนี้ เป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยการพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน และจะต้องแข่งขันกับเพื่อน ๆ เพื่อหวังรางวัล เช่น การทำคะแนนให้ดีกว่าผู้อื่น การได้รับความสนใจจากผู้สอน ซึ่งตนจะต้องเป็นผู้ชนะเสมอ

6. แบบมีส่วนร่วม (Participant) ลักษณะของผู้เรียนประเภทนี้ ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และชอบที่จะเข้าเรียนในชั้นเรียนโดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากที่สุด แต่จะมีส่วนร่วมน้อยมากถ้ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร

นักศึกษาพยาบาล หมายถึง นักศึกษาพยาบาลที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งกำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ภาควิชาการศึกษาระดับ 2 ปีการศึกษา 2528

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง ผลการเรียนของนักศึกษาซึ่งได้จากคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่เข้าศึกษาจนถึงสิ้นภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2528

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง หมายถึง นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง หมายถึง นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.50 - 2.74

นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ หมายถึง นักศึกษาที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 2.49 ลงมา

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาจากตำรา บทความ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ซึ่งจะเสนอรายละเอียดเป็น 4 ตอน คือ

1. แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน
2. ลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา
3. แนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา
4. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน

การเรียนการสอนเป็นงานแรกและงานที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษาทุกระดับ ซึ่ง
จัดเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ (Interaction System) ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนด้วย
กันเอง และผู้เรียนกับสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ (สันต์ ธรรมบำรุง 2526 : 20) "การเรียนรู้"
หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในบุคคลซึ่งเป็นผลมาจากการมีประสบการณ์ หรืออาจกล่าว
ได้ว่า การเรียนจะต้องเริ่มต้นจากการที่บุคคลมีประสบการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง แล้วสิ้นสุดลง
ด้วยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม จากจุดเริ่มต้นจนถึงผลของการกระทำจะมีกระบวนการทาง
จิตวิทยาเกิดขึ้นในตัวบุคคลซึ่งเรียกว่า "การเรียนรู้" ถ้าพิจารณาเฉพาะผลที่เกิดขึ้นจะใช้คำว่า
"การเรียนรู้" (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2527 : 7) ส่วน "การสอน" คือ การจัดประสบการณ์
ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ซึ่งดำเนินการโดยบุคคลที่เรียกว่า ครูหรือผู้สอน (ชาญชัย อินทรประวัติ
2523 : 27) กระบวนการทั้งสองนี้อาจแยกเป็นอิสระจากกันได้ เพราะการเรียนรู้เป็นพฤติกรรม
ของผู้เรียน และการสอนเป็นพฤติกรรมของผู้สอน แต่ในรูปของการศึกษา กระบวนการเรียน
การสอนย่อมมีความสัมพันธ์กันในลักษณะที่การศึกษามุ่งจัดการสอน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตาม
แนวทางที่ต่องการอย่างมีประสิทธิภาพ (ประสาร มาลากุล 2519 : 51)

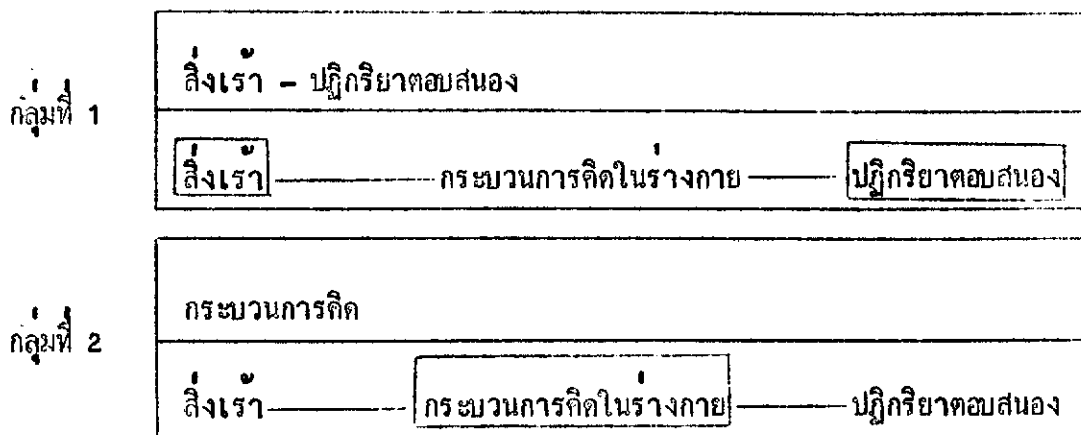
ในเรื่องการเรียนรู้ นักจิตวิทยาการศึกษาได้เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ที่สำคัญซึ่งมีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ดังนี้ (พรณี ชูทัย 2522 : 135-136, พยอม วงศ์สารศรี 2526 : 80-81 และ 97)

1. กลุ่มทฤษฎีเชื่อมโยง (Stimulus-Response Association) มองเห็นว่าการเรียนรู้เกิดขึ้นเนื่องจากการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้าและการตอบสนอง เน้นเกี่ยวกับสิ่งที่สังเกตได้ในการเรียนรู้และให้ความสำคัญน้อยเกี่ยวกับกระบวนการคิด เพราะยากแก่การสังเกต ปัจจุบันนี้มักจะเรียกนักทฤษฎีกลุ่มนี้ว่า "พฤติกรรมนิยม"

2. กลุ่มทฤษฎีปัญญาหรือทฤษฎีสถาน (Cognitive-Field Theory) เน้นความสำคัญของกระบวนการคิดที่เกิดขึ้นในตัวบุคคลในช่วงการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึง การเกิดการหยั่งรู้ (Insight) ตามความคิดหรือการที่แต่ละบุคคลรับรู้สิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวว่าแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไร โดยการจัดเรียงเรียงความคิดเดิมหรือประสบการณ์เดิมเข้าเป็นความคิดใหม่

ทฤษฎีการเรียนรู้ทั้งสองกลุ่มสามารถเปรียบเทียบได้ตามแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ภาพแสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีการเรียนรู้ของนักจิตวิทยา 2 กลุ่ม

หมายถึง ส่วนที่ทฤษฎีนั้น ๆ ให้ความสำคัญ

ในสภาพการเรียนรู้ต่าง ๆ มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ ตัวผู้เรียน (Learner) เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่เป็นตัวเรา (Stimulus Situation) และการกระทำหรือการตอบสนอง (Action หรือ Response) ผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ทั้งนี้เพราะการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อร่างกายรับรู้เหตุการณ์ในสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ด้วยประสาทสัมผัสอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลาย ๆ อย่างก็จะส่งต่อไปยังระบบประสาทส่วนกลางของสมอง แล้วจึงจะปรากฏเป็นการกระทำหรือการตอบสนองต่อสิ่งต่าง ๆ (ประสาท อิศรปริตตา 2523 : 8-9)

จากทฤษฎีการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษา และองค์ประกอบที่สำคัญของการเรียนรู้ดังกล่าวแล้ว ผู้สอนควรจะเข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนสามารถจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น จิตวิทยาการเรียนรู้ที่ประมวลได้มีดังนี้

1. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual differences) เนื่องจากการเรียนรู้เป็นเรื่องของผู้เรียนแต่ละคนซึ่งมีความแตกต่างกันทั้งระดับสติปัญญา ความสามารถ และวิธีการเรียน (เฉลิม วราวิทย์ 2526 : 89) ฉะนั้น ในการจัดการเรียนการสอนต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผู้สอนหาวิธีการกระตุ้นให้ผู้เรียนอยากเรียน ทอยเสริมกำลังใจ ให้ความสนใจ ทั้งนี้เพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน

2. ความพร้อม (Readiness) คือ สภาพความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความสนใจและความรู้พื้นฐานที่จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ในสิ่งที่ต้องการได้

องค์ประกอบที่ทำให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมแบ่งได้ 2 ลักษณะ คือ (สุนีย์ อีรคาร 2525 : 59, ประสาร ทิพย์ธารา 2520 : 51-56)

2.1 องค์ประกอบภายในตัวผู้เรียน ได้แก่ วุฒิภาวะและความรู้พื้นฐานหรือประสบการณ์เดิมของผู้เรียน

2.2 องค์ประกอบภายในสถานการศึกษา ได้แก่ การจัดกิจกรรม วิธีการสอน ผู้สอน และสภาพแวดล้อมโดยทั่วไป เป็นต้น

ในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนควรคำนึงถึงความพร้อม เพราะจะทำให้การเรียนรู้อของผู้เรียนก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว มีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน มีความสนใจและความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้ประสบความสำเร็จในการเรียนได้เป็นอย่างดี

3. การรับรู้ (Perception) หมายถึง กระบวนการซึ่งสมองแปลความหมายข้อมูลที่ได้อจากการสัมผัสของร่างกายกับสิ่งแวดล้อมที่เป็นสิ่งเร้าภายนอกให้เป็นสิ่งที่มีความหมาย การรับรู้จะเกิดขึ้นได้มีประสบการณ์เดิมมาก่อน เพราะจะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ (ซูซีพ ออนโลกสูง 2522 : 92, สุนีย์ ชีรคกร 2525 : 47) ผู้สอนจึงควรสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้อธิบายหรืออภิปรายปัญหาาร่วมกัน ซึ่งจะช่วยให้ผู้สอนเข้าใจผู้เรียนในทัศนะต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้น และผู้สอนควรให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีการรับรู้ที่ถูกต้องเหมาะสมตามปทัสฐานที่เกื้อหนุนไปยอมรับ

4. การจูงใจ (Motivation) เป็นหัวใจสำคัญในการที่จะผลักดันให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม กำหนดแนวทางและมีความพยายามในการทำภารกิจต่าง ๆ ให้สำเร็จไปชั่วชีวิต เช่น ผู้เรียนจะเรียนดีก็ขึ้นเมื่อมีแรงจูงใจที่เหมาะสม ทั้งนี้เพราะแรงจูงใจของผู้เรียนมีส่วนช่วยโดยตรงที่จะทำให้เกิดการรับรู้ ซึ่งจะมีผลต่อการสร้างความพร้อมในการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล (วาทิชัย จานงค์ 2521 : 96) ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องสังเกตและทำความเข้าใจพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้เรียน เพื่อหาวิธีการส่งเสริมการจูงใจในทิศทางที่พึงปรารถนาและเหมาะสม

5. จุดมุ่งหมาย (Goal) การเรียนรู้จะเกิดได้ดีเมื่อเรียนจากสิ่งที่มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอน ผู้สอนจะต้องพิจารณาความต้องการของผู้เรียนและของสังคมในการกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอน จุดมุ่งหมายการเรียนรู้แต่ละชั้นตอนควรแจ้งให้ผู้เรียนทราบ เพราะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้และเป็นการกำหนดทิศทางในการเรียน (เฉลิม วราวิทย์ 2526 : 91, วิชัย วงษ์ใหญ่ 2525 : 123) นอกจากนี้ ผู้สอนจะต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการที่แท้จริงของตนเอง เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น สามารถกำหนดจุดมุ่งหมายและพยายามกระทำใ้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ

6. การถ่ายโอนและการสะสม (Transfer and Retention) การเรียนรู้จะมีประโยชน์แก่ผู้เรียนสามารถสะสมสิ่งที่เรียนไว้เพื่อใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้ การเรียนรู้สิ่งที่มีความหมายจะช่วยให้การสะสมได้ที่ดีที่สุด (ส่วตัน มุทเมธา 2523 : 82-86) และการถ่ายโอนจะดีขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนมาแล้วมีความสัมพันธ์หรือคล้ายคลึงกับสถานการณ์ใหม่ (สมบุญ พรธนาภ 2518 : 356-357) ดังนั้น ผู้สอนจึงควรใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และสะสมสิ่งที่เรียนไปใช้ให้เกิดประโยชน์

7. การประเมินผล (Evaluation) การประเมินผลของผู้สอนจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะทำให้ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าและความบกพร่องในการเรียนของตน การประเมินผลที่กระทำต่อเนื่องควบคู่ไปกับการเรียนการสอนจึงสำคัญและจำเป็น เพราะผู้สอนจะได้มีโอกาสแก้ไขจุดอ่อนหรือข้อบกพร่องของผู้เรียนต่อเนื่องกันไป ซึ่งทำให้ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนดีขึ้นและได้ผลตามจุดประสงค์ที่ต้องการ นอกจากนี้ การทำงานร่วมกับเพื่อน ๆ ในกลุ่มทำให้ผู้เรียนมีโอกาสประเมินผลตนเอง มีความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์สูงขึ้น ตลอดจนสามารถปรับตัวได้ดีขึ้น

8. การเรียนรู้ทางพุทธิพิสัย (Cognitive Learning) อาศัยกระบวนการทางสมองในการคิดหาเหตุผล ประเมินผลและสร้างจินตนาการ จึงเป็นการเรียนที่ประกอบด้วย การเข้าใจ การสร้างความคิดรวบยอดและการจำ การเรียนรู้ต่าง ๆ เหล่านี้ทำให้ผู้เรียนนำความรู้ไปใช้ในสภาพและโอกาสต่าง ๆ สร้างเป็นกระบวนการใหม่เพื่อการดำรงชีวิต ฉะนั้นผู้สอนต้องพิจารณาในด้านกระบวนการทางสมองของผู้เรียน โดยเฉพาะวิธีแก้ปัญหา การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการคิดหาเหตุผล มากกว่าพิจารณาในด้านผลของความรู้ (ส่วตัน มุทเมธา 2523 : 86-88)

9. การเรียนรู้ทางจิตพิสัย (Affective Learning) เป็นการแสดงให้เห็นถึงความรู้สึกนึกคิด ทัศนคติและค่านิยมของบุคคลซึ่งสัมพันธ์กับประสบการณ์ใหม่ที่บุคคลเรียนรู้ ฉะนั้นในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น อภิปราย และแก้ปัญหาร่วมกัน ทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีลักษณะทางจิตพิสัยต่อสิ่งต่าง ๆ อย่างไร (ส่วตัน มุทเมธา 2523 : 86-92) และเนื่องจากการศึกษาพยาบาลนั้น เป็นการปฏิบัติพยาบาล

ที่กระทำต่อชีวิตมนุษย์ เป็นการใช้ทฤษฎีและความรูต่าง ๆ ไปประยุกต์ ซึ่งอาศัยทักษะต่าง ๆ เป็นสำคัญ อาจารย์พยาบาลจึงจำเป็นต้องตระหนักไว้เสมอว่า ควรปลูกฝังและเสริมสร้างทัศนคติและค่านิยมให้เกิดขึ้นในตัวนักศึกษาพยาบาลอย่างไร เพื่อให้สังคมได้รับบริการจากพยาบาลที่มีทัศนคติที่ดี และค่านิยมที่เหมาะสม

10. การเรียนรู้ทางทักษะพิสัย (Psychomotor Learning) มีความสำคัญไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าการเรียนรู้ในด้านพุทธิพิสัยและจิตพิสัย เป็นการแสดงความสามารถของผู้เรียนในการควบคุมการทำกิจกรรมโดยใช้กล้ามเนื้อและเกี่ยวของทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ในทางปฏิบัติพยาบาลการพัฒนาทักษะถือเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาพยาบาล เป็นทักษะประเภทค่อนข้างซับซ้อน เมื่อใช้พลังกล้ามเนื้อส่วนหนึ่งจะต้องมีการพิจารณาตัดสินใจร่วมไปด้วยทุกครั้ง และเนื่องจากการเรียนรู้แบบนี้ มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่สังเกตได้ วัดได้ ดังนั้นผู้สอนนอกจากจะต้องมีหน้าที่ในการกำหนดวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ และวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว จะต้องเข้าใจทฤษฎีพื้นฐานเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ ตลอดจนหลักการและขั้นตอนของทักษะเบื้องต้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถฝึกฝนและประเมินทักษะของตนได้อย่างถูกต้อง (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2527 : 90-94)

ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อมุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ตัวผู้เรียนจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงจิตวิทยาการเรียนรู้ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

ในด้านการสอนที่จะนำไปสู่ผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้นั้น ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนหลาย ๆ แบบ ทั้งนี้เพราะการสอนแต่ละครั้งย่อมประกอบไปด้วยจุดมุ่งหมายหลายประการ เช่น การให้ผู้เรียนได้รับข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่จะสอนเพื่อให้เกิดความเข้าใจ พัฒนาทักษะและเกิดทัศนคติที่พึงปรารถนา จุดมุ่งหมายแต่ละประการเหล่านี้ จะบรรลุผลสำเร็จใดต่อของอาศัยวิธีการสอนแต่ละแบบที่เหมาะสม แต่ทั้งนี้มิได้หมายความว่าผู้สอนจะพิจารณาว่าวิธีสอนใดเป็นวิธีที่ดีที่สุดแล้วยึดแต่วิธีนั้นวิธีเดียว ผู้สอนควรที่พิจารายละเอียดของการสอนทุก ๆ วิธี แล้วตัดสินใจเลือกว่าควรใช้การสอนวิธีใด โดยใช้จุดมุ่งหมายของการสอนเป็นเกณฑ์ในการพิจารณา (สุมิตร คุนวาร 2523 : 136-137) ประกอบกับผู้เรียนแต่ละคนมีแบบการเรียนรู้แตกต่างกันในแต่ละสาขา ชั้นปี และเพศ ผู้สอนจึงควรคำนึงถึง

ความแตกต่างเหล่านี้ โดยจัดการสอนหลาย ๆ รูปแบบเพื่อให้เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2525 : 201) นอกจากนี้ สุรัสวดี หลานมาลา (สุรัสวดี หลานมาลา 2524 : 158) ให้ความสำคัญเกี่ยวกับวิธีสอนว่า ผู้สอนควรจะมีกลยุทธ์ในการสอนหลาย ๆ แบบ ไม่ควรยึดถือวิธีสอนในรูปแบบเดิมอยู่ตลอดเวลา และการเรียนการสอนที่ดีควรจะเป็นการสื่อความสองทาง คือ ครูเรียนจากศิษย์ และศิษย์เรียนจากครู

ปัจจุบันมีเทคโนโลยีทางการศึกษาเพิ่มขึ้นมากมาย ซึ่งจะช่วยให้การสอนดีขึ้น และผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างสนุกสนาน มีความเข้าใจ สนใจที่จะศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ โดยผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะแนวทางในการศึกษา ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกคิดและแก้ปัญหาตลอดจนมีความภาคภูมิใจและมีใจในการเรียนยิ่งขึ้น ซึ่งจะมีผลต่อเนื่องไปถึงการปฏิบัติงาน (พรรณี เหมื่อนวงศ์ 2522 : 219) โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสอนการพยาบาล ภาคปฏิบัติเป็นหัวใจสำคัญของการศึกษาพยาบาล (วรมวิไล ชุ่มภิรมย์ 2518 : 306) ซึ่งผู้เรียนจะได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติพยาบาล ทั้งในภาวะปกติและฉุกเฉิน ผู้สอนจึงต้องมีกลยุทธ์และทักษะในการสอน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีการพัฒนาทักษะทุกด้าน รู้จักแก้ปัญหา มีความคิดอิสระ มีการตัดสินใจที่ถูกต้อง และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ (จินตนา ยูนิพันธุ์ 2527 : 20)

ประสิทธิภาพทางการสอนของผู้สอนในระดับอุดมศึกษา เป็นเรื่องที่ได้รับการเน้นอยู่ในแผนพัฒนาการศึกษาตลอดมา แต่ละสถาบันการศึกษาก็พยายามที่จะส่งเสริมให้ผู้สอนมีสมรรถภาพในการสอนเพื่อให้เกิดผลทางด้านประสิทธิภาพของการเรียนการสอนสูงสุด ซึ่งในแง่ทฤษฎีทางการศึกษาจะคำนึงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน แล้วพยายามวิเคราะห์วิจัยว่า ปฏิสัมพันธ์อย่างไรระหว่างผู้เรียนและผู้สอนจึงจะก่อให้เกิดการเรียนรู้ที่ดีที่สุด (วิจิตร ศรีสอาน 2524 : 51)

มาลี สนธิเกษทริน (มาลี สนธิเกษทริน 2517 : 299-303) ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนและการสอนซึ่งผู้เรียนและผู้สอนจะต้องมีกิจกรรมร่วมกัน ดังนี้

1. การเรียนและการสอนเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนตลอดเวลา ผู้สอนจะต้องมีบทบาทเป็นทั้งผู้เรียนและผู้สอน คือ จะต้องเป็นผู้คนที่หาประสบการณ์เพื่อเตรียมเป็นผู้สอนที่ดี และในทำนองเดียวกันผู้เรียนจะต้องมีบทบาทเป็นผู้สอนและผู้เรียนด้วยแต่ในสถานการณ์ที่ต่างกัน

2. การเรียนการสอนนี้ต้องคำนึงถึงว่า บุคคลมีส่วนสำคัญกว่าข้อมูลและเทคนิคในการสอน

3. ผู้สอนและผู้เรียนมีส่วนร่วมรับผิดชอบในความสำเร็จหรือความล้มเหลวทุกสถานการณ์ของการเรียนการสอน คือ ทุกคนจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้

4. ผู้เรียนต้องเป็นผู้กำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียน เพื่อให้พร้อมที่จะเรียนมากกว่าผู้สอนเป็นผู้กำหนด จุดมุ่งหมายที่ผู้เรียนกำหนดต้องเป็นกระบวนการที่ร่วมมือกันทั้งผู้เรียนและผู้สอน

5. จุดมุ่งหมายของการเรียนจะต้องมีการเรียนรู้ เข้าใจ และทำให้เกิดทักษะ ซึ่งการเรียนนี้หมายถึงมีการ เปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาเกิดขึ้น และจะเป็นไปในรูปของการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ มีการ เปลี่ยนแปลงของท่าทีและความพึงพอใจ

6. สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ต้องเป็นไปในลักษณะที่ช่วยให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ และท้าทายให้ผู้เรียนเกิดความสนใจ

7. การเรียนจะเกิดขึ้นในบรรยากาศที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้เรียนด้วยกัน และผู้สอนต้องสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ ความเชื่อถือซึ่งกันและกัน ในการออกความคิดเห็น ตลอดจนมีการ เสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

นอกจากการฉกฉกรรรมการเรียนการสอนดังกล่าวแล้ว ควรมีการจัดระบบการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียน ทั้งนี้เพราะการจัดระบบจะช่วยให้มีระเบียบแบบแผน มีแนวทางที่แน่นอนในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างชัดเจน และทำให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ (ฮันซลี เกรซฮูเสด็เยอร์ 2526 : 133)

การจัดการเรียนการสอนที่ได้ผลและมีประสิทธิภาพนั้น โบก (Bogue, 1974 : 150) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้สอนต้องคำนึงถึงมโนทัศน์ (Concept) 4 ประการ คือ

1. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาความเป็นอิสระทางปัญญา (Intellectual Independent) ฉะนั้น ผู้สอนต้องให้เสรีภาพแก่ผู้เรียนในการแสดงความคิดเห็น หรือใช้สติปัญญาอย่างเต็มที่

2. การเรียนรู้เป็นกระบวนการเฉพาะตัว (Indiosyncratic Process) เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทั้งความสนใจและชอบการเรียนรู้ ฉะนั้น ผู้สอนจะต้องระลึกรวบรวมว่า ไม่มีวิธีการสอนใดที่จะใช้ได้สำหรับผู้เรียนทุกคน

3. การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มีชีวิตชีวา (Active Process) ฉะนั้น ผู้สอนจะต้องช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสปะทะสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมในการเรียนอยู่เสมอ

4. การเรียนรู้ถึงวิธีการเรียนเป็นสิ่งสำคัญกว่าการเรียนเนื้อหาวิชา ฉะนั้น ผู้สอนไม่ควรมุ่งถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอยู่ตลอดเวลา

นอกจากนี้ การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอน และส่งเสริมบุคลิกภาพที่ดีให้แก่ผู้เรียน ซึ่งเคนเนธ ดันน์ และริต้า ดันน์ (เมธี ปิสันธานนท์ และ นาทยา กัทรแสงไทย 2523 : 34-35 อ้างอิงมาจาก Kenneth Dunn and Rita Dunn. 1975 : 74-93) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ไว้ 4 ประการ คือ

1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพ (Physical Environment)
2. สภาพแวดล้อมทางอารมณ์ (Emotional Environment)
3. สภาพแวดล้อมทางสังคม (Sociological Environment)
4. สภาพทางกายภาพร่างกายของผู้เรียน (Physiological Makeup)

ล่อ การุณยวิชัย และคณะ (ล่อ การุณยวิชัย และคณะ ม.ป.ป. : 214) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอนในห้องเรียนนับว่ามีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก การเรียนการสอนที่ดีและได้ผลนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพการณ์ที่ดีของห้องเรียน ผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนและผู้สอนมีความพร้อมที่จะสอน ตลอดจนควรมีบรรยากาศที่ดีด้วย จรุง จัวนาน (จรุง จัวนาน 2528 : 58-59) ได้เสนอแนะว่า การจัดสิ่งแวดล้อม

ไม่เพียงเพื่อเป็นเครื่องอำนวยความสะดวกเท่านั้น หากบรรยากาศสิ่งแวดล้อมเหมาะสมก็จะส่งเสริมต่อการพัฒนาอารมณ์ สติปัญญา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนด้วย

จากแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน จึงกล่าวได้ว่า การเรียนการสอนมีส่วนสัมพันธ์กันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพนั้น นอกจากผู้สอนต้องมีทักษะในการสอน มีความเข้าใจในระบบการเรียนการสอน และเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จิตวิทยาการเรียนรู้อุทิศทางการเรียนการสอนแล้ว ควรมุ่งให้ความสำคัญผู้เรียนเป็นประการสำคัญ เพราะผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการเรียนการสอน การจัดการกระบวนการเรียนรู้อุทิศตลอดถึงลักษณะและวิธีการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

ลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา

นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบสำคัญในระบบการเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ ผู้สอนจึงมีความจำเป็นจะต้องศึกษาผู้เรียนให้เข้าใจถึงลักษณะธรรมชาติของนักศึกษาเพื่อประโยชน์ดังต่อไปนี้ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2524 : 9)

1. ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนและกิจกรรมเหมาะสมขึ้น
2. ทำให้ช่องว่างระหว่างอาจารย์และนักศึกษาน้อยลง
3. ช่วยให้การจัดเนื้อหาวิชาเป็นไปตามลักษณะความต้องการของนักศึกษา
4. การรู้จักภูมิหลังของนักศึกษาช่วยให้อาจารย์เข้าใจนักศึกษามากขึ้น
5. สามารถให้คำปรึกษา จัดสวัสดิการ และให้บริการแก่นักศึกษาอย่างถูกต้อง
6. ผู้สอนสามารถทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อสร้างเสริมและเปลี่ยนแปลงทัศนคติของ

นักศึกษาไปในทางที่ดีขึ้น

7. สามารถปรับปรุงเนื้อหาวิชาที่สอนให้เข้าใจหลักการดำเนินชีวิตในสังคมมากขึ้น

นักศึกษามหาวิทยาลัยเป็นนักเรียนที่มีอายุอยู่ระหว่าง 17 - 21 ปี หรือ 19 - 22 ปี (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524 : 39) ช่วงวัยดังกล่าวจะตรึงกลุ่มวัยรุ่น

ตอนปลาย และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ซึ่งถือได้ว่าผู้เรียนเหล่านั้นเป็นผู้ใหญ่แล้ว โบลด์ (จินตนา ยูนิพันธ์ 2527 : 47-48 อ้างอิงมาจาก Knowles. 1970 : 39) กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ใหญ่หรือกำลังเจริญเป็นผู้ใหญ่ไว้ 4 ประการ คือ

1. มีการเปลี่ยนแปลงอัฒโนทัศน์จากภาวะของการอาศัยผู้อื่น (Dependency) ไปสู่ภาวะการพึ่งตนเองหรือเป็นตัวของตัวเอง
2. มีความรู้และประสบการณ์ชีวิตมากขึ้น
3. มีความพร้อมที่จะเรียนรู้และคุ้นเคยต่อการพัฒนาบทบาทในการทำงานและบทบาทในสังคม
4. เห็นความสำคัญของเวลาแทนที่จะรอคอยโอกาสในการใช้ความรู้ ผู้เรียนวัยนี้จะมีเป้าหมายในการแสวงหาความรู้และพร้อมที่จะใช้ความรู้ในทันที

นอกจากนี้ ไพฑูรย์ สินดารัตน์ (ไพฑูรย์ สินดารัตน์ 2524 : 217-218) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาไว้ดังนี้

1. มีอุดมคติ ความหวัง และความตั้งใจสูง
2. มีความสนใจในสังคมสิ่งแวดล้อม ต้องการความรับผิดชอบ และแก้ปัญหาสังคม
3. มีความเป็นอิสระ ไม่ชอบการบังคับบัญชา ต้องการเป็นตัวของตัวเอง
4. ไม่เชื่อในสิ่งใดสิ่งหนึ่งง่าย ๆ ต่อต้านอุดมการณ์เชิงบังคับ
5. สนใจการเปลี่ยนแปลง อยากเห็นสิ่งที่ดีกว่า
6. มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง สนับสนุนกลุ่มแนวคิดเดียวกัน
7. มีความสามารถทางพุทธิพิสัย และมีความอดทนสูง
8. มีความสนใจและร่วมกิจกรรมหลายอย่าง

จากลักษณะของผู้เรียนดังกล่าว แม้ว่าจะมีอุดมคติและความนึกคิดต่อชีวิตและสังคมไปในทำนองเดียวกัน แต่การมองชีวิตและการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยก็อาจจะแตกต่างกันออกไป

คลาร์ก (ไพฑูรย์ สินดารัตน์ 2525 : 198-199 อ้างอิงมาจาก CLARK. 1962) แบ่งลักษณะวัฒนธรรมของนักศึกษาที่สัมพันธ์กับการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยออกเป็น 4 ลักษณะ ดังนี้คือ

1. กลุ่มวิชาการ (Academic Subculture) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่เห็นว่าชีวิตในสถานอุดมศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการเรียน จะสนใจด้านวิชาการและผูกพันกับห้องเรียน ห้องสมุด และสถาบันการศึกษา

2. กลุ่มกาวหนา (Non-Conformist Subculture) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่ไม่เชื่อในค่านิยมและแบบแผนพฤติกรรมที่เป็นอยู่ มีความคิดเป็นอิสระของตนเอง มีแนวโน้มที่จะต่อต้านสถาบัน ต้องการสร้างสรรค์สังคมที่เป็นอยู่ให้ดีขึ้น ความรู้และความคิดส่วนใหญ่มาจากนอกรมหาวิทยาลัย

3. กลุ่มกิจกรรม (Collegiate Subculture) กลุ่มนี้ไม่สนใจการเรียนและตำรา ในขณะที่เดียวกันก็ไม่สนใจสังคมและความคิด แต่สนใจในกิจกรรมการกีฬา สันทนาการ และบันเทิง

4. กลุ่มอาชีพ (Vocational Subculture) เป็นกลุ่มนักศึกษาที่สนใจเรียนเพื่อให้ตนเองสำเร็จไปประกอบอาชีพได้เป็นหลักสำคัญ ไม่สนใจกิจกรรมทุกประเภท และไม่ผูกพันกับสถาบันการศึกษา

สำหรับในประเทศไทย มีผู้จำแนกลักษณะของนักศึกษาโดยใช้ลักษณะการเรียนและความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาในมหาวิทยาลัยเป็นเกณฑ์ ดังนี้

เดือนใจ ชิวภักดิ์ (เดือนใจ ชิวภักดิ์ 2516 : 99-100) แยกประเภทของนักศึกษาเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. นักศึกษาที่เข้ามาต้องการเรียน ได้แก่ นักศึกษาที่เลือกเข้ามาเรียนในคณะและมหาวิทยาลัยที่ชอบและสอบเข้าได้ หรือพวกที่สอบเข้าเรียนในคณะที่ไม่ชอบแต่มีความต้องการที่จะเรียน นักศึกษาประเภทนี้เมื่อเข้ามาเรียนแล้ว จะตั้งใจเรียน ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับที่มหาวิทยาลัยวางไว้ มีความกระตือรือร้นในการศึกษา เพราะมีแรงจูงใจ คือ ต้องการจะไ้ได้รับปริญญาบัตร

2. นักศึกษาที่เข้ามาเรียนเพราะความจำเป็น ได้แก่ พวกที่เข้ามหาวิทยาลัยโดยสิ้นความรู้สึกของตน ซึ่งอาจจะเป็นเพราะถูกกดดันจากญาติพี่น้องบังคับให้เรียนคณะที่ไม่ชอบ เช่น เป็นคณะที่พ่อแม่เคยเรียน หรือเป็นคณะที่หางานหาง่าย ถ้าไม่เรียนพ่อแม่ไม่พอใจ

ไม่ให้เงินค่าใช้จ่าย เป็นต้น นอกจากนี้ ยังรวมถึงนักศึกษาที่เลือกเรียนตามเพื่อน เมื่อเข้ามาเรียนบางครั้งก็ก่อให้เกิดปัญหาแก่มหาวิทยาลัย ไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ ไม่ตั้งใจเรียน และไม่เกิดการเรียนรู้

สรรเสริญ อุทัยเฉลิม (สรรเสริญ อุทัยเฉลิม 2514 : 183-184) เฝ้า
ลักษณะของนักศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ดังนี้คือ

1. ประเภทที่เรียนเพื่อที่จะศึกษาหาความรู้แก่ประการเดียว ไม่สนใจสิ่งแวดล้อมภายนอก
2. ประเภทเรียนเพื่อแสวงหาความรู้เพื่อตนเองและสังคม มักจะใช้เวลาว่างออกไปทำเพื่อประโยชน์ช่วยเหลือสังคมให้ดีขึ้น
3. ประเภทแสวงหาความศรัทธาใจ นักศึกษาลักษณะนี้เมื่อได้เรียนจากอาจารย์แล้วจะไม่ยอมหยุดนิ่งเฉย มักจะแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ แปลกและใหม่ เพราะเป็นกลุ่มที่มีจินตนาการ ใฝ่สูง และก้าวหน้า จึงจำเป็นต้องมีอาจารย์เป็นผู้ชี้แนะแนวทางและให้ข้อคิดเห็นที่ถูกต้อง

จากลักษณะของนักศึกษาแต่ละประเภทดังกล่าวแล้ว จะพบว่าในแต่ละสถาบันมีลักษณะหรือสัดส่วนของนักศึกษาประเภทต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกันไป (ประกอม คุปรัตน์ ม.ป.ป. : 190) นอกจากนี้ ผู้สอนมีอิทธิพลและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านบุคลิกภาพ ค่านิยม และความเชื่อของนักศึกษาอย่างชัดเจน การเปลี่ยนแปลงนี้จะเกิดขึ้นทุกชั้นปีตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จนถึงชั้นปีที่ 4 หรือจนสำเร็จการศึกษา แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับพื้นเพเดิมของนักศึกษาและลักษณะสภาพแวดล้อมของสถาบัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524 : 45)

ดังนั้น อาจารย์ควรตระหนักไว้เสมอว่า ตนเองมีอิทธิพลหรือเป็นผู้นำในการพัฒนาพฤติกรรมของนักศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งต้องทำความเข้าใจในลักษณะและธรรมชาติของนักศึกษา และเนื่องจากนักศึกษามีบุคลิกภาพ ทักษะ ความเชื่อ และการใช้ชีวิตในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจำแนกลักษณะนักศึกษาออกเป็นประเภทต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว ผู้สอนจึงควรยอมรับความแตกต่างนี้ เพราะจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

แนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักกีฬา

จากการศึกษาเรื่องแบบการเรียนรู้ มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่านดังนี้
 กรีกอร์ค ฮันท์ และคีฟ ให้ความหมายแบบการเรียนรู้ว่า เป็นการพิจารณาถึงพฤติกรรม
 ของผู้เรียนว่า มีวิธีการเรียนอย่างไรที่ตนชอบมากที่สุด สำหรับ คีฟ กล่าวถึงมโนคติเพิ่มเติม
 อีกว่า แบบการเรียนรู้จะรวมถึงพฤติกรรมของผู้เรียนทางด้านบุคลิกนิสัย ทัศนคติ และภาวะจิตใจ
 ซึ่งผู้สอนควรจะศึกษาแบบการเรียนรู้ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับแบบการสอนของผู้สอนด้วย

(Kenneth T. Henson and Paul Borthwick. 1984 : 4 citing Gregorc.
 1979 a, Hunt. 1979, Keefe. 1982)

แอกเนส จี เรซเลอร์ และ วิคเตอร์ เรซไมวิก (Agnes G. Rezler and
 Victor Rezmovic. 1981 : 28) โรนาล อาร์ ชเมค และ โจเซฟ อี ฮิล (Rita
 Dunn and Others. 1981 : 374-375 citing Ronal R. Schmeck. 1977,
 Joseph E. Hill. 1971) ได้ให้ความสำคัญไว้วาแบบการเรียนรู้ หมายถึง ผลของ
 กิจกรรมในกระบวนการรับรู้และจัดระบบข้อมูลของผู้เรียนซึ่งแต่ละคนใช้เป็นที่สทงในการ
 แสวงหาความรู้และแก้ปัญหาในการเรียน นอกจากนี้ แคนฟิลด์ และแลฟเฟอร์ตี้ (Rita
 Dunn and Others. ลด. : นค. citing Canfield and Lafferty. 1970)
 ให้ทัศนะว่า แบบการเรียนรู้ของแต่ละบุคคลขึ้นอยู่กับองค์ประกอบต่าง ๆ 6 ประการคือ

1. การเรียนรู้ทางวิชาการ
2. สภาพโครงสร้างทางการศึกษา หรือหน่วยงานที่ให้การศึกษา
3. ภาวะของความสำเร้ง
4. เนื้อหาของการจัดระบบการเรียนการสอน
5. ลักษณะการเรียนรู้ที่นักกีฬาชอบ เช่น การฟังบรรยาย การอ่าน หรือการค้นหา

ประสบการณ์ด้วยตนเอง

6. ระบบความคาดหวังของบุคคล

จากการให้ความหมายแบบการเรียนรู้ดังกล่าวจึงสรุปได้ว่า แบบการเรียนรู้ หมายถึง
 วิธีการเรียนรู้ของผู้เรียนที่แต่ละคนชอบและถือปฏิบัติ เป็นผลของกิจกรรมในกระบวนการรับรู้และ
 จัดระบบข้อมูลของผู้เรียนซึ่งแต่ละคนใช้เป็นที่สทงในการแสวงหาความรู้และแก้ปัญหาในการเรียน

มีนักการศึกษาจำแนกประเภทแบบการเรียนของนักศึกษาไว้หลายท่าน แต่ที่น่ามา
กล่าวไว้ในการวิจัยครั้งนี้ 4 ท่าน คือ

1. แบบการเรียนของ ริชาร์ด แมนน์ (Richard Mann)
2. แบบการเรียนของ แอนโทนี กราชา และ เซอร์ซิล ไรช์แมน (Anthony Grasha and Sheryl Reichman)
3. แบบการเรียนของ โจนาธาน วอเรน (Johnathan Warren)
4. แบบการเรียนของ เรชเลอร์ และ เฟรนช์ (Agnes G. Rezler and Ruth M. French)

ริชาร์ด แมนน์ (Robert B. Kozma, Lawrence W. Belle and George W. William, 1979 : 78-81 citing Richard Mann, 1970) ศาสตราจารย์ทางจิตวิทยา
ณ มหาวิทยาลัยมิชิแกน ได้ศึกษาพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาในห้องเรียนเกี่ยวกับอารมณ์
และทักษะ โดยแบ่งพฤติกรรมการเรียนของนักศึกษาออกเป็น 8 แบบ คือ

1. แบบยินยอม (The Compliant Student) นักศึกษาประเภทนี้จะมีความ
พึงพอใจการเรียนในชั้นเรียน พึงพอใจอาจารย์และเพื่อน ๆ ไม่เคยมีปัญหาใด ๆ กับตนเอง
ทำงานที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี และประสบผลสำเร็จ
2. แบบวิตกกังวล (The Anxious Dependent Students) นักศึกษาลักษณะนี้
มีเป็นจำนวนมาก อาจารย์ต้องให้ความสนใจและเห็นความสำคัญในการช่วยแก้ปัญหาการเรียน
เป็นอย่างยิ่ง นักศึกษาจะมีความวิตกกังวลสูงเกี่ยวกับการเรียน และรู้สึกว่าตนเองไม่มีความ
สามารถในการเรียน ประกอบกับแรงกดดันจากภายนอกโดยเฉพาะผู้ปกครอง จะมีผลทำให้
นักศึกษามีความกลัวและวิตกกังวลเกี่ยวกับผลการเรียนของตนอยู่เสมอ
3. แบบท้อใจ (The Discouraged Workers) นักศึกษาประเภทนี้จะไม่มีความ
พึงพอใจในตนเอง เมื่อมีสิ่งผิดพลาดเกิดขึ้นจะลงโทษตนเอง และมักจะแยกตัวเองออกจาก
ผู้อื่น
4. แบบอิสระ (The Independents) นักศึกษาประเภทนี้มักจะมีสติปัญญาดี
มีความมั่นใจในตนเองสูง สามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของวัตถุประสงค์ เนื้อหาวิชาที่เรียน

และทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ เมื่อปฏิบัติงานร่วมกับอาจารย์และเพื่อน ๆ นักศึกษาต้องการที่จะทราบถึงความแตกต่างของบทบาทแต่ละคนอย่างชัดเจน

5. แบบวีรบุรุษหรือคนเก่ง (The Heroes) ส่วนใหญ่นักศึกษาประเภทนี้มักจะเป็นพวกเรียนเก่ง จะมีผลงานที่ประเภทสร้างสรรค์และมีแนวคิดปฏิรูป บางครั้งอาจก่อให้เกิดความไม่พอใจอย่างรุนแรงได้ จะมีความภูมิใจในความสามารถของตนเอง ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้ให้นักศึกษาประเภทนี้พยายามสร้างเอกลักษณ์ของตนเองโดยการแสดงออก

6. แบบปฏิปักษ์ (The Snipers) จะเป็นพวกที่มองโลกในแง่ร้าย ความภูมิใจในตนเองอยู่ในระดับต่ำ มักจะทำให้อาจารย์โกรธโดยหาเหตุผลไม่ได้ มีแนวโน้มที่จะเป็นปฏิปักษ์ และหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากับอาจารย์

7. แบบแสวงหาความสนใจ (The Attention Seekers) นักศึกษาประเภทนี้จะมีบทบาททางด้านสังคมมากกว่าสติปัญญา มักจะสร้างความสัมพันธ์กับอาจารย์และเพื่อน ๆ เพื่อให้ชื่นชมตนเองโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น การพูดคุย การแสดงตัว เล่าเรื่องตลกต่าง ๆ เพื่อเรียกร้องความสนใจ และให้เพื่อนยอมรับ ทั้งนี้เพราะต้องการเบนความสนใจของเพื่อน ๆ เกี่ยวกับการเรียนของตน

8. แบบสงบเงียบ (The Silent Students) นักศึกษากลุ่มนี้มีส่วนในกิจกรรมการเรียนการสอนน้อยมาก ไม่ค่อยพูดและมักจะเงิบเฉย

แอนโรนี กราซา และ เซอร์วิล ไรซ์แมน (Robert B. Kozma, Lawrence W. Belle and George W. William. 1979 : 87-88 citing Anthony Grasha and Sheryl Reichman. 1975) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 6 แบบ ซึ่งผู้วิจัยถือเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบบสอบถามที่ใช้เป็นการวัดความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนการสอนในชั้นเรียน โดยเก็บข้อมูลทั้งหมดที่มหาวิทยาลัยซินซินเนติ (Faculty Resource Center, the University of Cincinnati) แบบการเรียนของนักศึกษาแต่ละแบบมีลักษณะดังนี้คือ

1. แบบอิสระ (Independent) นักศึกษากลุ่มนี้มักจะเป็นคนที่ชอบคิดและกระทำเรื่องต่าง ๆ ด้วยตนเอง แต่จะรับฟังความคิดเห็นของเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนโดยมีความเชื่อมั่นในความสามารถของตนเองสูง และจะเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่คิดว่าสำคัญ
2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance) พฤติกรรมของนักศึกษาลักษณะนี้มักไม่สนใจในเนื้อหาวิชา ไม่ชอบที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และไม่สนใจสิ่งที่จะเกิดขึ้นในห้องเรียน
3. แบบร่วมมือ (Collaborative) นักศึกษาลักษณะนี้มีความรู้สึกรู้ว่าสามารถเรียนได้ดีที่สุดโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันกับผู้สอนและเพื่อน ๆ ชอบทำงานร่วมกัน ตลอดจนมีความคิดเห็นว่าห้องเรียนเป็นที่เหมาะสมสำหรับการปะทะสังสรรค์ทางสังคม เช่นเดียวกับการเรียนรู้เนื้อหาวิชา
4. แบบพึ่งพา (Dependent) นักศึกษาแบบนี้จะเรียนรู้เฉพาะสิ่งที่ถูกกำหนดให้เรียนเท่านั้น โดยมีความคิดเห็นว่า อาจารย์และเพื่อน ๆ คือ แหล่งของความรู้ที่จะสนับสนุนช่วยเหลือตนได้
5. แบบแข่งขัน (Competitive) นักศึกษาประเภทนี้เป็นผู้ที่เรียนรู้ด้วยการพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน และจะต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อหวังรางวัล เช่น การทำคะแนนให้ดีกว่าผู้อื่น การได้รับความสนใจจากอาจารย์ ซึ่งตนจะพยายามให้เป็นผู้ชนะเสมอ
6. แบบมีส่วนร่วม (Participant) นักศึกษาประเภทนี้ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชา และชอบที่จะเข้าชั้นเรียน โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนในมากที่สุด และจะมีส่วนร่วมน้อยมากถ้ากิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมนอกหลักสูตร

โจนาธาน วอเรน (Robert B. Kozma, Lawrence W. Belle and George W. William. 1979 : 83 citing Johnathan Warren. 1974) ได้แบ่งแบบการเรียนของนักศึกษ้ออกเป็น 2 ประเภทคือ

1. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student-centered) นักศึกษาจะชอบการเรียนรู้ที่มีผลต่อการเรียนรู้มากที่สุดโดยไม่ต้องเข้าชั้นเรียน หรือกระทำในสิ่งที่ต้องได้รับการอธิบายจากอาจารย์ จะชอบการสัมมนามากกว่าการบรรยาย และชอบเข้าชั้นเรียนในวิชาที่ตนมีความสนใจเท่านั้น

2. ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Instructor-centered) นักศึกษาจะชอบการเรียนรู้เนื้อหาวิชาในชั้นเรียนมากที่สุด และต้องการทำงานตามที่ได้รับการอธิบายจากอาจารย์เท่านั้น นอกจากนี้ จะชอบการเรียนรู้แบบบรรยายมากกว่าการสัมมนา

เรซเลอร์ และ เฟรนช์ (Rezler and French. 1975 : 20-26) ศึกษาวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาสาธารณสุข 7 สาขา โดยแบ่งออกเป็น 6 ลักษณะดังนี้คือ

1. แบบนามธรรม (Abstract) นักศึกษาชอบการเรียนรู้เกี่ยวกับทฤษฎี สมมุติฐาน ที่เกี่ยวข้องกับกฎและมโนทัศน์

2. แบบรูปธรรม (Concrete) นักศึกษาจะชอบการเรียนรู้ในสิ่งที่ได้เห็นและได้สัมผัสซึ่งเป็นการฝึกหัดเกี่ยวกับทักษะ

3. แบบรายบุคคล (Individual) นักศึกษาจะชอบเรียนหรือทำงานตามลำพัง มีความมั่นใจในตนเอง มีความคิดเป็นอิสระ

4. แบบร่วมมือ (Interpersonal) นักศึกษาจะชอบเรียนหรือทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยสร้างสัมพันธภาพกับอาจารย์และเพื่อนนักศึกษา

5. ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง (Teacher structure) นักศึกษาจะชอบเรียนกับอาจารย์ในชั้นเรียน โดยมีวัตถุประสงค์ในการเรียนที่แน่นอน และมีการกำหนดการมอบหมายงานที่ชัดเจน

6. ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (Student structure) นักศึกษาจะชอบการเรียนรู้ที่มีความสัมพันธ์กับเพื่อนนักศึกษาคู่กัน แต่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง

แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาแต่ละแบบสามารถนำมาเปรียบเทียบกันโดยยึดถือแบบการเรียนรู้ของ กราชา และ โรชแมน (Grasha and Reichman) เป็นเกณฑ์ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 ภาพแสดงการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักการศึกษา 4 ท่าน

แบบกรเรียนของ กราฮาและไรซ์แมน	แบบการเรียนของ ริชาร์ด แมกน์	แบบการเรียนของ โจนาธาน วอเรน	แบบการเรียนของ เรชเลอร์และเฟรนซ์
แบบแข่งขัน	แบบวีรบุรุษ		
แบบร่วมมือ	แบบ แสวงหาความร่วมมือ		แบบร่วมมือ
แบบหลีกเลี่ยง	แบบพอใจ แบบสงวนใจ แบบปฏิบัติ		
แบบมีส่วนร่วม	แบบยินยอม	ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง	ผู้สอนเป็นศูนย์กลาง
แบบพึ่งพา			
แบบอิสระ	แบบอิสระ	ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง	แบบรายบุคคล ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
	แบบวิตกกังวล		
			แบบนามธรรม
			แบบรูปธรรม

จากแบบการเรียนที่กล่าวมา จะเห็นได้ว่านักศึกษามีแบบการเรียนแตกต่างกัน ฉะนั้น ในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรมีกลวิธีสอนหลาย ๆ แบบ เพื่อให้ สอดคล้องกับแบบการเรียนที่เหมาะสมของนักศึกษา

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบันนี้ นักการศึกษาและนักจิตวิทยาในต่างประเทศได้ให้ความสนใจกับแบบ การเรียนของนักศึกษาเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศไทยเริ่มมีผู้สนใจวิจัยเพิ่มขึ้น แต่อย่างไร ก็ตามจากผลการวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้นั้น ส่วนใหญ่จะศึกษาเกี่ยวกับลักษณะนิสัยในการเรียน ทักษะคิด และการใช้ชีวิต งานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับแบบการเรียนโดยตรงมีน้อยมาก

ประโยชน์ คุณุศักดิ์กาญจนกุล (ประโยชน์ คุณุศักดิ์กาญจนกุล 2524 : 110-118) ได้วิจัย เรื่อง แบบการเรียนของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพัฒนาและดัดแปลง เครื่องมือของ กราชา และ ไรซ์แมน ผลการศึกษาปรากฏว่า นิสิตชอบแบบการเรียน 4 แบบ คือ แบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด แบบมีส่วนร่วมอันดับ 2 แบบพึ่งพาอันดับ 3 และ แบบอิสระอยู่ในอันดับ 4 นิสิตไม่ชอบแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงและแบบแข่งขัน นิสิตที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำมีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมือแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ นิสิตต่างระดับชั้นก็มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ และนิสิตที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันมีแบบการเรียนแบบอิสระ แบบพึ่งพาและแบบมี ส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการวิจัยของประโยชน์ คุณุศักดิ์กาญจนกุล ดังกล่าวนี้น่าสนใจใกล้เคียงกับผลงาน วิจัยของ อุไรรัตน์ ศรีสวย (อุไรรัตน์ ศรีสวย 2526 : 63-67) ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างรูปแบบการเรียนกับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และวิชาเอก ของ นักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร โดยใช้แบบสอบถามแบบการเรียนซึ่งพัฒนาและดัดแปลง มาจากแบบวัดแบบการเรียนของ กราชา และ ไรซ์แมน เช่นเดียวกัน พบว่านักศึกษาวิทยาลัย ครูในกรุงเทพมหานคร มีลักษณะการเรียนแบบมีส่วนร่วมและแบบร่วมมืออยู่ในเกณฑ์สูง ลักษณะ การเรียนแบบพึ่งพา แบบอิสระ และแบบแข่งขันอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ลักษณะการเรียนแบบ

หลักเลี้ยงอยู่ในเกณฑ์ต่ำ และนักศึกษาที่ระดับชั้นปีและวิชาเอกต่างก็มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงและแบบพึ่งพาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ในเรื่องแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ลักกะณี มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ธนุรักษ์ (ลักกะณี มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ธนุรักษ์ 2528 : 47-54) ได้ศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามธิบดี เมื่อปีการศึกษา 2526 จำนวน 275 คน โดยใช้แบบสอบถามแบบการเรียนของ กราซา และไรซ์แมน เช่นเดียวกัน พบว่า นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือในระดับก่อนข้างสูง รองลงมา ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา และแบบอิสระ ในระดับกลาง แบบแข่งขันและแบบหลักเลี้ยงในระดับต่ำ นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดมีแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีแบบการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนนักศึกษาที่อยู่ในระดับชั้นปีต่างกันมีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ.

แพทรีเซีย เอ็ม ออสท์โม (Patricia M. Ostmo. 1984 : 27-30) ได้ศึกษานักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรีว่าชอบแบบการเรียนชนิดใดใน 28 แบบ ที่นักศึกษาเคยได้รับประสบการณ์เรียนรู้มา ผลปรากฏว่านักศึกษชอบแบบการเรียนที่มีลักษณะตามแผนการเรียน (Traditional) และการเรียนโดยมีอาจารย์เป็นผู้ชี้แนวทาง (Teacher-directed) นอกจากนี้ เรซเลอร์ และ เฟรนช์ (Rezler and French. 1975 : 20-26) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรูของนักศึกษาสาธารณสุข 7 สาขา ซึ่งมีนักศึกษาพยาบาลรวมอยู่ด้วย พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ชอบประสบการณ์การเรียนรู้โดยอาจารย์เป็นผู้สอนในเรื่องหาวิชาที่มีลักษณะรูปธรรม (Concrete) มากกว่าลักษณะนามธรรม (Abstract)

สำหรับการศึกษาเกี่ยวกับนิสัยและทัศนคติในการเรียนนั้น ชาร์ล แอล ไดเนอร์ (Charles L. Diener. 1970 : 396-400) ได้ศึกษานิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำในมหาวิทยาลัยอาร์แคนซอ จำนวน 138 คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งสองมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนแตกต่างกัน คือ นิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงมีนิสัยและทัศนคติในการเรียนดีกว่านิสิตที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งได้ผลการศึกษาดร้งกับงานวิจัยของ แมคค็อกซ์ (Maddox. 1963 : 9) และ นภาพร เมษรัตน์พานิช (นภาพร เมษรัตน์พานิช 2514

: 52-58) แต่ขัดแย้งกับการศึกษาของ เมเบิล เค เอ็ม ลัม (Mabel K.M. Lum. 1960 : 109-115) และ เจ พี ลิดดิโคท (J.P. Liddicoat. 1972 : 6133-A) ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีนิสัยในการเรียนไม่แตกต่างกัน

ในเรื่องการใช้ชีวิตของนักศึกษา ไทพูร์ย์ ลินลาร์ตัน (ไทพูร์ย์ ลินลาร์ตัน ม.ป.ป. : 1-23) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่กำลังศึกษาในระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2525 ทั้ง 14 คณะ ตามลักษณะกลุ่มต่าง ๆ กับ 7 กลุ่ม คือ กลุ่มกาวหนา กลุ่มวิชาชีพ กลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มสมาคม กลุ่มเก็บตัว กลุ่มวิชาการ และกลุ่มกิจกรรม ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีทัศนคติและวิถีชีวิตสูงสุดในกลุ่มกาวหนา รองลงมา คือ กลุ่มวิชาชีพ และกลุ่มบำเพ็ญประโยชน์ ส่วนกลุ่มที่นิสิตมีลักษณะโน้มไปเพียงเล็กน้อยมีเพียงกลุ่มเดียว คือ กลุ่มเก็บตัว และนิสิตมีความแตกต่างกันในแต่ละรูปแบบการใช้ชีวิตทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี แต่ละหลักสูตร แต่ละสาขา และแต่ละคณะ

ในด้านลักษณะของนักศึกษาแต่ละชั้นปีนั้น โจเซฟ เอฟ คอฟแมน ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพนักศึกษาในสหรัฐอเมริกาพบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในระดับชั้นปีต่างกัน มีแนวความคิดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน ซึ่งมีลักษณะใกล้เคียงกับสภาพนักศึกษาในปัจจุบันของประเทศไทย คือ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 60 อ้างอิงมาจาก Joseph F. Kaufman. 1968 : 19-21)

ปีที่ 1 นักศึกษารู้สึกตื่นเต้นและสนใจทุก ๆ สิ่งรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียน หรือกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย มีความอยากเรียนและตั้งใจในการศึกษา พยายามปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมของมหาวิทยาลัย และเชื่อฟังคำสอนของอาจารย์

ปีที่ 2 นักศึกษาไม่ค่อยพอใจอาจารย์ เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งและเป็นปฏิปักษ์ต่อมหาวิทยาลัย มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ขึ้น

ปีที่ 3 นักศึกษามักจะสงวนใจ ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ มีความเฉยเมยต่อสังคมมหาวิทยาลัยและการเรียน อาจมีความคิดที่จะเริ่มมีเพื่อนต่างเพศที่สนิท

ปีที่ 4 นักศึกษาไม่ค่อยยุ่งเกี่ยวกับมหาวิทยาลัย ส่วนใหญ่มักจะเริ่มสนใจเกี่ยวกับงาน การศึกษาต่อ และความก้าวหน้าในอนาคต

สำหรับความแตกต่างในเรื่องสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยนี้มีผลงานวิจัยของ ยุพดี สุวรรณศิริ (ยุพดี สุวรรณศิริ 2520 : 128-132) ซึ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนของอาจารย์ในโรงเรียนพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน จำนวน 218 คน สรุปได้ว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนในแต่ละกิจกรรม ซึ่งได้แก่ การบริหาร การจัดหลักสูตร การทำบันทึกการสอน การเรียนการสอนภาคปฏิบัติ-ภาคทฤษฎี และการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ประอรนุช ตุลยาทร (ประอรนุช ตุลยาทร 2526 : 158-177) ศึกษาสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะของอาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 9 ด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมประสบการณ์ ด้านผู้สอนและวิธีการจัดการเรียนการสอน ด้านผู้เรียน ด้านอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน ด้านวินัยและระเบียบในการปฏิบัติงาน ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ด้านสถานที่และบรรยากาศบนหอผู้ป่วย ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้รวมวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์พยาบาลและนักศึกษาพยาบาล ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 4 แห่ง จำนวน 772 คน ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์และนักศึกษาพยาบาลในแต่ละสถาบันมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากผลงานวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นด้านการวางแผนการเรียนการสอนของอาจารย์พยาบาล กับทัศนะของอาจารย์และนักศึกษามีต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติที่เป็นจริงของนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามสถาบันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติดังกล่าวแล้ว น่าจะส่งผลให้วิธีการ เรียนรู้หรือแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยแต่ละสถาบันแตกต่างกัน

จึงสรุปได้ว่า จากแนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา แนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา ตลอดจนผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ไต่ประมวลมาทั้งหมดนี้ มีความสัมพันธ์กับการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เพราะผู้เรียนเป็นองค์ประกอบหลักในการจัดการเรียนการสอน และเนื่องจากผู้เรียนมีแบบการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงนับได้ว่าเป็นเรื่องสำคัญมากที่ควรคำนึงถึงแบบการเรียนรู้ เพราะจะมีผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนและประสิทธิภาพของการเรียนการสอน

สำหรับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลนั้น มีงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องนี้อย่างชัดเจนน้อยมาก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาวิจัย เพื่อนำผลการวิจัยมาปรับปรุงแก้ไขการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลต่อไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการเรียนการสอนพยาบาลศาสตร์ ประกอบด้วยการเรียนภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ การเรียนการสอนภาคทฤษฎีมุ่งให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ความเข้าใจในวิชาที่เรียนด้านเนื้อหาหลักการ และวิธีปฏิบัติ ควบคู่ไปกับการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพพยาบาล และต่อการทำงาน ส่วนการสอนภาคปฏิบัติ เน้นการเรียนรู้จากสถานการณ์ที่เป็นจริง ซึ่งนักศึกษาได้เห็น ได้สังเกต และได้ทดลองปฏิบัติจริงกับผู้ป่วย โดยนำความรู้จากภาคทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติพยาบาล อาจารย์ผู้สอนจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ทั้งนี้เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมของนักศึกษาพยาบาล ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอนและการผลิตพยาบาลที่มีคุณภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนในการวิจัยและดำเนินงานซึ่งจะเสนอรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. ลักษณะของแบบสอบถาม
5. การรวบรวมข้อมูล
6. การจัดการกระทำกับข้อมูล
7. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษา อยู่ในสถานศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2528 จำนวน 2,408 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างของการวิจัยนี้ คือ นักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2528 ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถานศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวน 725 คน ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยถือสถาบันและระดับชั้นปีเป็นเกณฑ์ การสุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละกลุ่มใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย และกำหนดกลุ่มตัวอย่างประชากรคิดเป็นร้อยละ 30 ของประชากรแต่ละชั้นปีของแต่ละสถาบัน ซึ่งได้แสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างนักศึกษาพยาบาลจำแนกตามสถานประกอบการศึกษาพยาบาลและระดับชั้นปี

สถานัน	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		รวม	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	140	42	140	42	139	42	137	41	556	167
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	104	31	107	32	91	27	95	29	397	119
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	106	32	110	33	85	26	92	26	393	119
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	172	52	184	55	154	46	142	43	652	196
ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	106	32	102	31	106	32	96	29	410	124
รวม	628	189	643	193	575	173	562	170	2,408	725

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ซึ่งมีขั้นตอนดำเนินการสร้างดังนี้

1. ศึกษาแนวความคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน ลักษณะธรรมชาติของนักศึกษา และแนวความคิดเกี่ยวกับแบบการเรียนรู้ จากเอกสาร วารสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาตัดแปลงแบบสอบถามแบบการเรียนรู้
 2. แปลข้อความในแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่ง แอนโทนี กราชา และเชอร์รีล ไรซ์แมน (Anthony Grasha and Sheryl Reichman) เป็นผู้สร้างขึ้น โดยผู้วิจัยได้พัฒนาตัดแปลงเพื่อให้เหมาะสมกับลักษณะของคนไทย และการศึกษาในครั้งนี้
 3. นำแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ที่ได้พัฒนาตัดแปลงแล้ว เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในด้านภาษาและความถูกต้องในด้านเนื้อหา พร้อมทั้งขอเสนอแนะเพิ่มเติม
 4. นำแบบสอบถามแบบการเรียนรู้ที่คณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทตรวจแก้ไขแล้ว ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไข และขอเสนอแนะเพิ่มเติม ตลอดจนวิเคราะห์ความเที่ยงตรง (Validity) ในด้านเนื้อหา ความเข้าใจ และการใช้ภาษา
- ผู้ทรงคุณวุฒิมีจำนวน 7 ท่าน ดังรายนามต่อไปนี้
1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชาญชัย อินทรประวัตติ ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
 2. อาจารย์นรา บุรณรัช ภาควิชาพื้นฐานทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
 3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จินตนา ยูนิพันธุ์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 4. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชอลดา พันธุ์เสนา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

5. ดร.ดวงวที สัจโฆล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 6. อาจารย์ยุพดี โสคติพันธ์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 7. ดร.ศิริพร ชัมภลลิขิต คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโท

อีกครั้ง จากนั้นนำไปทดสอบนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน โดยแบ่งเป็นระดับชั้นมีละ 10 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามแบบการเรียน โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีการของ ครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดมีค่าเป็น 0.79

ลักษณะของแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการศึกษาพยาบาลที่สังกัด ระดับชั้นปี และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบการเรียน โดยให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความรู้สึกรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการเรียนพยาบาลโดยทั่วไป 6 แบบ ได้แก่

1. แบบอิสระ (Independent)
2. แบบหลีกเลี่ยง (Avoidance)
3. แบบร่วมมือ (Collaborative)
4. แบบพึ่งพา (Dependent)
5. แบบแข่งขัน (Competitive)
6. แบบมีส่วนร่วม (Participant)

แบบสอบถามแบบการเรียนทั้ง 6 แบบนี้ ผู้วิจัยได้พัฒนาและคัดแปลงมาจากแบบสอบถามแบบการเรียนของ แอนโทนี กราชา และ เซอร์วิล โรชแมน (Anthony Grasha

and Sheryl Reichman) จำนวน 60 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5
ระดับ ซึ่งการตรวจให้คะแนนแต่ละข้อพิจารณาจากคำตอบของกลุ่มตัวอย่างโดยให้คะแนนดังนี้

เห็นควยอย่างยิ่ง	ให้ 5 คะแนน
เห็นควย	ให้ 4 คะแนน
ไม่เห็นใจ	ให้ 3 คะแนน
ไม่เห็นควย	ให้ 2 คะแนน
ไม่เห็นควยอย่างยิ่ง	ให้ 1 คะแนน

ตาราง 2 แสดงเลขที่ข้อแบบสอบถามแบบการเรียนแต่ละแบบ

แบบการเรียน	เลขที่ข้อแบบสอบถามแบบการเรียน									
1. แบบอิสระ	1	7	13	19	25	31	37	43	49	55
2. แบบหลีกเลี่ยง	2	8	14	20	26	32	38	44	50	56
3. แบบรวมมือ	3	9	15	21	27	33	39	45	51	57
4. แบบพึ่งพา	4	10	16	22	28	34	40	46	52	58
5. แบบแข่งขัน	5	11	17	23	29	35	41	47	53	59
6. แบบมีส่วนร่วม	6	12	18	24	30	36	42	48	54	60

ในการแปลผลคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแต่ละแบบ ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ของเบสต์ (Best.
1981 : 184) ซึ่งแบ่งเป็น 3 ระดับ ดังนี้คือ

คะแนนเฉลี่ย 3.6668 - 5.0000 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ลึกหรือทัศนคติต่อ
แบบการเรียนนั้น ๆ อยู่ในเกณฑ์สูง

คะแนนเฉลี่ย 2.3334 - 3.6667 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ลึกหรือทัศนคติต่อ
แบบการเรียนนั้น ๆ อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.0000 - 2.3333 หมายถึง นักศึกษามีความรู้ลึกหรือทัศนคติ
ต่อแบบการเรียนนั้น ๆ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

ถ้านักศึกษาพยาบาลมีความรู้ลึก หรือทัศนคติต่อแบบการเรียนอยู่ในเกณฑ์สูงและ
ปานกลาง หมายถึง นักศึกษาพยาบาลชอบแบบการเรียนแบบนี้

ถ้านักศึกษาพยาบาลมีความรู้ลึก หรือทัศนคติต่อแบบการเรียนนั้น ๆ อยู่ในเกณฑ์ต่ำ
หมายถึง นักศึกษาพยาบาลไม่ชอบแบบการเรียนแบบนี้

การรวบรวมข้อมูล

ในการรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา
นำไปยื่นต่อ คณะศึกษาศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยต่าง ๆ
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รวม 5 แห่ง เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษายุทธศาสตร์
ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ปีการศึกษา 2528

2. สำหรับคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยติดต่อขอความ
ร่วมมือจากนักศึกษายุทธศาสตร์ในการตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนสถาบัน
การศึกษ่อีก 4 แห่ง คือ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเพื่อนอาจารย์ซึ่งสอนอยู่ที่สถาบันนั้น ๆ ช่วย
ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบเป็นการส่วนตัวและติดต่อ
ทางไปรษณีย์

3. แบบสอบถามที่จัดส่งไปยังกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีจำนวน 725 ฉบับ ได้รับกลับคืน
มาจำนวน 708 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.66 ของแบบสอบถามที่จัดส่งไปทั้งหมด ทั้งราย-
ละเอียดในตาราง 3

ตาราง 3 จำนวนแบบสอบถามที่ส่งและได้รับกลับคืนจากนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 จำแนกตามสถาบัน

สถาบัน	ระดับชั้นปีที่ 1		ระดับชั้นปีที่ 2		ระดับชั้นปีที่ 3		ระดับชั้นปีที่ 4		รวม	
	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน	ที่ส่งไป	ที่ได้รับคืน
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	42	34	42	42	42	33	41	41	167	150
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	31	31	32	32	27	27	29	29	119	119
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	32	32	33	33	26	26	28	28	119	119
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล	52	52	55	55	46	46	43	43	196	196
ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล	32	32	31	31	32	32	29	29	124	124
รวม	189	181	193	193	173	164	170	170	725	708
ร้อยละ	100	95.77	100	100	100	94.80	100	100	100	97.66

การจัดกระทำกับข้อมูล

ผู้วิจัยจัดกระทำกับข้อมูลเป็นขั้นตอนดังนี้

1. เลือกแบบสอบถามที่มีค่าตอบสมบูรณ์ไว้ แล้วหาค่าร้อยละของแบบสอบถามที่สมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนน
3. จำแนกแบบสอบถามตามตัวแปรสำหรับวิเคราะห์
4. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) (Ferguson, 1971 : 45)
 - 1.2 หาค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (ประคอง วรรณสุต 2524 : 95-96)
2. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมุติฐาน
 - 2.1 ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีตั้งแต่ 3 กลุ่มขึ้นไป (นิภา -ศรีไพโรจน์ 2527 : 206)
 - 2.2 เมื่อค่าสถิติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD (The Least-Significant Difference Method) (Nambodiri and others, 1975 : 235)
3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามสูตรของ ครอนบาค (Cronbach, 1971 : 161)

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum Square)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Square)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
มข.	แทน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มช.	แทน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
มอ.	แทน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ศิริราช	แทน	คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
รามา	แทน	ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล

สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และสถาบัน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์เปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และสถาบัน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

แบบการเรียน	นักศึกษา (N = 708 คน)		อันดับ
	\bar{X}	S	
แบบอิสระ	3.245	.370	4
แบบหลักเดี่ยว	2.639	.023	6
แบบร่วมมือ	3.873	.023	1
แบบพึ่งพา	3.474	.023	3
แบบแข่งขัน	2.914	.023	5
แบบมีส่วนร่วม	3.611	.023	2

ตาราง 4 แสดงว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เป็นแบบร่วมมืออันดับหนึ่ง รองลงมาเป็นแบบมีส่วนร่วม
แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และอันดับสุดท้ายเป็นแบบหลักเดี่ยว เมื่อพิจารณาตาม

เกณฑ์ของ เบสต์ (Best. 1981 : 184) พบว่า นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือ อยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนแบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง

ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และสถาบัน ปรากฏ ตาราง 5 - 12

ตาราง 5 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัด ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

แบบการเรียน	ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง (N = 243)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง (N = 200)		ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ (N = 265)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3
	แบบอิสระ	3.247	.349	3.280	.402	3.215
แบบหลีกเลี่ยง	2.569	.518	2.627	.491	2.714	.521
แบบร่วมมือ	3.881	.400	3.892	.364	3.850	.383
แบบฟังพา	3.488	.372	3.437	.397	3.488	.364
แบบแข่งขัน	2.898	.471	2.901	.446	2.937	.396
แบบมีส่วนร่วม	3.644	.407	3.604	.407	3.586	.416

ตาราง 5 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ขอแบบการเรียนแบบร่วมมือ เป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพาแบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลักเลี้ยงเป็นอันดับสุดท้ายเหมือนส่วนรวม

เมื่อพิจารณาค่าคะแนนเฉลี่ยของแบบการเรียนแต่ละแบบปรากฏผลดังนี้

- 5.1 แบบการเรียนแบบอิสระ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
- 5.2 แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและสูง
- 5.3 แบบการเรียนแบบร่วมมือ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ
- 5.4 แบบการเรียนแบบพึ่งพา นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน ซึ่งสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง
- 5.5 แบบการเรียนแบบแข่งขัน นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและสูง
- 5.6 แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีค่าคะแนนเฉลี่ยสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ

ตาราง 6 วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัด
มหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1 (N = 181)		ชั้นปีที่ 2 (N = 193)		ชั้นปีที่ 3 (N = 164)		ชั้นปีที่ 4 (N = 170)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.256	.380	3.206	.350	3.243	.344	3.278	.403
แบบหลีกเลี่ยง	2.566	.495	2.652	.516	2.602	.494	2.738	.540
แบบร่วมมือ	3.965	.381	3.915	.378	3.851	.375	3.746	.366
แบบพึ่งพา	3.533	.374	3.516	.365	3.423	.379	3.412	.375
แบบแข่งขัน	3.033	.470	2.909	.397	2.834	.407	2.869	.449
แบบมีส่วนร่วม	3.668	.378	3.642	.396	3.560	.462	3.564	.399

ตาราง 6 แสดงว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดมหวมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย เหมือนส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนรู้แต่ละแบบที่นักศึกษาแต่ละชั้นปีชอบและยึดถือปฏิบัติ ซึ่งเรียงอันดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏผลดังนี้

แบบอิสระ ชั้นปีที่ 4 ปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 2

แบบหลีกเลี่ยง ชั้นปีที่ 4 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 1

แบบร่วมมือ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4

แบบพึ่งพา ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4

แบบแข่งขัน ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 4 และปีที่ 3

แบบมีส่วนร่วม ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 4 และปีที่ 3

ตาราง 7 วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1 (N = 34)		ชั้นปีที่ 2 (N = 42)		ชั้นปีที่ 3 (N = 33)		ชั้นปีที่ 4 (N = 41)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.324	.418	3.102	.426	3.255	.319	3.117	.379
แบบหลีกเลี่ยง	2.447	.468	2.560	.482	2.806	.401	2.802	.536
แบบร่วมมือ	3.950	.406	3.768	.419	3.830	.331	3.720	.385
แบบพึ่งพา	3.532	.415	3.560	.392	3.433	.311	3.366	.392
แบบแข่งขัน	3.182	.289	2.907	.387	2.967	.252	2.863	.408
แบบมีส่วนร่วม	3.659	.323	3.748	.416	3.494	.363	3.588	.354

ตาราง 7 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย เหมือนส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนรู้แต่ละแบบที่นักศึกษาแต่ละชั้นปีชอบและยึดถือปฏิบัติซึ่งเรียง
อันดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏผลดังนี้

แบบอิสระ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 4 และปีที่ 2
แบบหลีกเลี่ยง ชั้นปีที่ 3 ปีที่ 4 ปีที่ 2 และปีที่ 1
แบบร่วมมือ ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 2 และปีที่ 4
แบบพึ่งพา ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 4
แบบแข่งขัน ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 3 ปีที่ 2 และปีที่ 4
แบบมีส่วนร่วม ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 1 ปีที่ 4 และปีที่ 3

ตาราง 8 วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1 (N = 31)		ชั้นปีที่ 2 (N = 32)		ชั้นปีที่ 3 (N = 27)		ชั้นปีที่ 4 (N = 29)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.200	.389	3.281	.346	3.146	.324	3.400	.406
แบบหลีกเลี่ยง	2.510	.608	2.463	.392	2.674	.500	2.890	.678
แบบร่วมมือ	4.045	.440	3.963	.417	3.822	.377	3.759	.381
แบบพึ่งพา	3.665	.346	3.576	.289	3.352	.408	3.386	.407
แบบแข่งขัน	2.950	.415	2.950	.399	2.774	.442	2.931	.418
แบบมีส่วนร่วม	3.652	.318	3.747	.339	3.478	.519	3.455	.436

ตาราง 8 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง
รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน
และแบบหลีกเลี่ยง สำหรับอันดับแบบการเรียนรู้ชั้นปีที่ 2 และ 3 ชอบเหมือน
ส่วนรวม ยกเว้นชั้นปีที่ 1 และ 4 ซึ่งชั้นปีที่ 1 ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมืออันดับแรก อันดับ
รอง ได้แก่ แบบพึ่งพา แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง ส่วน
ชั้นปีที่ 4 ชอบแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับแรกเช่นเดียวกัน อันดับรอง ได้แก่ แบบมี
ส่วนร่วม แบบอิสระ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง

ตาราง 9 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียน	ชั้นปีที่ 1 (N = 32)		ชั้นปีที่ 2 (N = 33)		ชั้นปีที่ 3 (N = 26)		ชั้นปีที่ 4 (N = 28)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.269	.304	3.116	.343	3.242	.349	3.193	.379
แบบหลักเลียง	2.453	.430	2.764	.621	2.381	.404	2.786	.479
แบบรวมมือ	3.963	.339	3.848	.316	3.815	.308	3.618	.340
แบบพึ่งพา	3.553	.377	3.506	.352	3.323	.369	3.479	.356
แบบแข่งขัน	2.975	.487	2.824	.403	2.769	.434	3.007	.544
แบบมีส่วนร่วม	3.756	.376	3.479	.509	3.577	.358	3.586	.322

ตาราง 9 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ชอบแบบการเรียนแบบรวมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง สำหรับ
ชั้นปีที่ 4 ชอบแบบรวมมืออันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อันดับรองลงมาซึ่ง
นักศึกษาแต่ละชั้นปีชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ
แบบแข่งขัน และแบบหลักเลียง สำหรับอันดับแบบการเรียนนั้น นักศึกษาชั้นปีที่ 1 3 และ
4 ชอบเหมือนส่วนรวม ยกเว้นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งชอบแบบรวมมืออันดับหนึ่ง แต่รองลงมา
เป็นแบบพึ่งพา แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลักเลียงเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 10 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียน	ชั้นปีที่ 1 (N = 52)		ชั้นปีที่ 2 (N = 55)		ชั้นปีที่ 3 (N = 46)		ชั้นปีที่ 4 (N = 43)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.263	.344	3.256	.296	3.259	.397	3.295	.365
แบบหลีกเลี่ยง	2.677	.437	2.711	.471	2.439	.483	2.616	.451
แบบร่วมมือ	3.927	.403	3.962	.364	3.843	.463	3.770	.355
แบบพึ่งพา	3.481	.349	3.445	.355	3.465	.415	3.516	.329
แบบแข่งขัน	3.004	.475	2.987	.414	2.796	.496	2.781	.429
แบบมีส่วนร่วม	3.658	.396	3.633	.325	3.661	.467	3.579	.458

ตาราง 10 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย เหมือนส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบที่นักศึกษาแต่ละชั้นปีชอบและยึดถือปฏิบัติ ซึ่งเรียงอันดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏผลดังนี้

- แบบอิสระ ชั้นปีที่ 4 ปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 2
- แบบหลีกเลี่ยง ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 1 ปีที่ 4 และปีที่ 3
- แบบร่วมมือ ชั้นปีที่ 2 ปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 4
- แบบพึ่งพา ชั้นปีที่ 4 ปีที่ 1 ปีที่ 3 และปีที่ 2
- แบบแข่งขัน ชั้นปีที่ 1 ปีที่ 2 ปีที่ 3 และปีที่ 4
- แบบมีส่วนร่วม ชั้นปีที่ 3 ปีที่ 1 ปีที่ 2 และปีที่ 4

ตาราง 11 วิเคราะห์แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทย-
ศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียนรู้	ชั้นปีที่ 1 (N = 32)		ชั้นปีที่ 2 (N = 31)		ชั้นปีที่ 3 (N = 32)		ชั้นปีที่ 4 (N = 29)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4
แบบอิสระ	3.216	.458	3.274	.298	3.288	.302	3.438	.403
แบบหลีกเลี่ยง	2.681	.515	2.748	.580	2.747	.533	2.631	.546
แบบร่วมมือ	3.969	.302	4.026	.326	3.934	.335	3.862	.345
แบบพึ่งพา	3.469	.380	3.526	.427	3.494	.371	3.283	.367
แบบแข่งขัน	3.050	.619	2.819	.356	2.853	.321	2.814	.453
แบบมีส่วนร่วม	3.622	.458	3.581	.346	3.537	.561	3.593	.405

ตาราง 11 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์
โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนรู้
แบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่
แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง สำหรับอันดับแบบ
การเรียนรู้ชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ชอบเหมือนส่วนรวม ยกเว้นชั้นปีที่ 4 ซึ่ง
ชอบแบบร่วมมืออันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่อันดับรอง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบ
พึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย

ตาราง 12 วิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถาบัน 5 สถาบัน

แบบการเรียน	มช. (N = 150)		มช. (N = 119)		มอ. (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามฯ (N = 124)	
	\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
แบบอิสระ	3.190	.397	3.259	.375	3.203	.344	3.267	.352	3.301	.376
แบบหลักเลียง	2.655	.496	2.627	.572	2.602	.522	2.617	.469	2.703	.539
แบบรวมมือ	3.815	.394	3.903	.416	3.818	.345	3.883	.401	3.949	.328
แบบพึ่งพา	3.473	.386	3.503	.381	3.472	.368	3.475	.361	3.446	.393
แบบแข่งขัน	2.971	.364	2.908	.419	2.896	.473	2.902	.462	2.886	.456
แบบมีส่วนร่วม	3.628	.376	3.590	.419	3.600	.411	3.634	.408	3.583	.447

ตาราง 12 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
จำแนกตามสถาบัน 5 สถาบัน ส่วนใหญ่ชอบแบบการเรียนแบบรวมมืออันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง
ส่วนอันดับรองชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน
และแบบหลักเลียงเป็นอันดับสุดท้าย เหมือนส่วนรวม

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบที่นักศึกษาแต่ละสถาบันชอบและยึดถือปฏิบัติซึ่งเรียง
อันดับจากสูงสุดไปต่ำสุด ปรากฏผลดังนี้

แบบอิสระ รามฯ ศิริราช มช. มอ. มช.
แบบหลักเลียง รามฯ มช. มช. ศิริราช มอ.
แบบรวมมือ รามฯ มช. ศิริราช มอ. มช.
แบบพึ่งพา มช. ศิริราช มช. มอ. รามฯ
แบบแข่งขัน มช. มช. ศิริราช มอ. รามฯ
แบบมีส่วนร่วม ศิริราช มช. มอ. มช. รามฯ

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบัน
การศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี
และสถาบัน ปรากฏดังตาราง 13 - 42

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการ
ศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	2	47.750	23.875	
	ภายในกลุ่ม	705	9625.250	13.653	1.75
	รวม	707	9673.001		
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	2	270.563	135.281	
	ภายในกลุ่ม	705	18446.311	26.165	5.17**
	รวม	707	18716.875		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	2	22.500	11.250	
	ภายในกลุ่ม	705	10374.752	14.716	.76
	รวม	707	10397.251		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	2	37.375	18.688	
	ภายในกลุ่ม	705	9964.250	14.134	1.32
	รวม	707	10001.627		
แบบตรงกัน	ระหว่างกลุ่ม	2	24.250	12.125	
	ภายในกลุ่ม	705	13470.751	19.107	.63
	รวม	707	13494.998		

ตาราง 13 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	2	44.000	22.00	1.31
	ภายในกลุ่ม	705	11865.875	16.831	
	รวม	707	11909.875		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	60.000	30.000	.22
	ภายในกลุ่ม	705	97660.005	138.525	
	รวม	707	97720.003		

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 13 แสดงว่าแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกันมีแบบการเรียนแบบหลักเล็งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแบบการเรียนแบบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ LSD วิเคราะห์ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ย ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบหลักเลียง
ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนต่างกัน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{X}	สูง	ปานกลาง	ต่ำ
		25.69	26.27	27.14
สูง	25.69	-	0.58	1.45**
ปานกลาง	26.27		-	0.87
ต่ำ	27.14			-

**

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 14 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงแตกต่าง
กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีแบบ
การเรียนแบบหลักเลียงสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์
ทางการเรียนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาลในสถาบัน
การศึกษานานาชาติ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	49.625	16.542	
	ภายในกลุ่ม	704	9623.375	13.670	1.21
	รวม	707	9673.001		
แบบบล็อกเฉียง	ระหว่างกลุ่ม	3	288.250	96.083	
	ภายในกลุ่ม	704	18428.627	26.177	3.67
	รวม	707	18716.875		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	468.250	156.083	
	ภายในกลุ่ม	704	9929.000	14.104	11.07**
	รวม	707	10397.251		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	203.750	67.917	
	ภายในกลุ่ม	704	9797.875	13.917	4.88**
	รวม	707	10001.627		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	395.125	131.708	
	ภายในกลุ่ม	704	13099.876	18.608	7.08**
	รวม	707	13494.998		

ตาราง 15 (ต่อ)

แบบการเขียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	158.750	52.917	3.17*
	ภายในกลุ่ม	704	11751.124	16.692	
	รวม	707	11909.875		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	2760.000	920.000	6.82**
	ภายในกลุ่ม	704	94952.000	134.875	
	รวม	707	97712.004		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 15 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษายาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ มีแบบการเขียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาแบบการเขียนแต่ละแบบพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3 แบบ คือ แบบร่วมมือ แบบฟังหา และแบบแข่งขัน และมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2 แบบ คือ แบบหลีกเลี่ยง และแบบมีส่วนร่วม

เพื่อให้ทราบว่าความแตกต่างเกิดจากคูใด จึงใช้ LSD วิเคราะห์ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเขียนระหว่างนักศึกษาแต่ละชั้นปีเป็นรายคู่ ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 16 - 21

ตาราง 16 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงของนักศึกษา
พยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 1
		195.12	196.07	198.39	200.21
ปีที่ 3	195.12	-	0.95	3.27**	5.09**
ปีที่ 4	196.07		-	2.32	4.14**
ปีที่ 2	198.39			-	1.82
ปีที่ 1	200.21				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 16 แสดงว่านักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 4 และ 3 ส่วนแบบการเรียงของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กับปีที่ 2 ชั้นปีที่ 2 กับปีที่ 4 และชั้นปีที่ 4 กับปีที่ 3 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 17 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบหลักเฉลี่ย ของ นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 4
		25.66	26.02	26.52	27.38
ปีที่ 1	25.66	-	0.36	0.86	1.72**
ปีที่ 3	26.02		-	0.50	1.36*
ปีที่ 2	26.52			-	0.86
ปีที่ 4	27.38				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 17 แสดงว่าแบบการเรียงแบบหลักเฉลี่ยของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียงแบบหลักเฉลี่ยสูงกว่าชั้นปีที่ 1 และ 3 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 18 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษา
พยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	X̄	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
			37.46	38.51	39.15
ปีที่ 4	37.46	-	1.05**	1.69**	2.19**
ปีที่ 3	38.51		-	0.64	1.14**
ปีที่ 2	39.15			-	0.50
ปีที่ 1	39.65				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 18 แสดงว่าแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาพยาบาลในสถาน
การศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 กับปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมา
ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบ
ระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้แบบฟังพาด ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น		ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
	\bar{X}	34.12	34.23	35.16	35.33
ปีที่ 4	34.12	-	0.11	1.04**	1.21**
ปีที่ 3	34.23		-	0.93*	1.10**
ปีที่ 2	35.16			-	0.17
ปีที่ 1	35.33				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 แสดงว่าแบบการเรียนรู้แบบฟังพาด ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนรู้แบบฟังพาดสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนรู้แบบฟังพาดต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 20 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบแข่งขัน ของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดกรมมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 1
		ปีที่ 3	28.34	28.69	29.09
ปีที่ 3	26.34	-	0.35	0.75	1.99**
ปีที่ 4	26.69	-	-	0.40	1.64**
ปีที่ 2	29.09	-	-	-	1.24**
ปีที่ 1	30.33	-	-	-	-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 20 แสดงว่าแบบการเรียนแบบแข่งขัน ของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดกรมมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 4 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 4 ส่วนชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ พบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม ของ นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	X̄	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 1
			35.60	35.64	36.42
ปีที่ 3	35.60	-	0.04	0.82	1.08*
ปีที่ 4	35.64		-	0.78	1.04*
ปีที่ 2	36.42			-	0.26
ปีที่ 1	36.68				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 แสดงว่าแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	128.438	42.813	2.81*
	ภายในกลุ่ม	146	2221.063	15.213	
	รวม	149	2349.500		
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	3	349.734	116.578	5.10**
	ภายในกลุ่ม	146	3339.437	22.873	
	รวม	149	3689.172		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	103.156	34.385	2.28
	ภายในกลุ่ม	146	2206.313	15.112	
	รวม	149	2309.469		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	95.719	31.906	2.20
	ภายในกลุ่ม	146	2122.054	14.535	
	รวม	149	2217.813		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	216.531	72.177	6.00**
	ภายในกลุ่ม	146	1756.563	12.031	
	รวม	149	1973.094		

ตาราง 22 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	129.313	43.104	3.18*
	ภายในกลุ่ม	146	1978.937	13.554	
	รวม	149	2108.250		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	786.000	262.000	2.25
	ภายในกลุ่ม	146	16986.001	116.342	
	รวม	149	17772.001		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 2E แสดงว่าแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่มีระดับชั้นปีต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบแล้ว ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่างระดับชั้นปีมีแบบการเรียนแบบอิสระและแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แบบหลักเสียงและแบบแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบฟังพาและแบบร่วมมือไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ LSD วิเคราะห์ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแต่ละแบบ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 23-26

ตาราง 23 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบอิสระ ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 2	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 1
		31.02	31.17	32.55	33.24
ปีที่ 2	31.02	-	0.15	1.53	2.22*
ปีที่ 4	31.17		-	1.38	2.07*
ปีที่ 3	32.55			-	0.69
ปีที่ 1	33.24				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 แสดงว่าแบบการเรียงแบบอิสระของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแบบอิสระสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 2 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง ของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 4	ปีที่ 3
		24.47	25.60	28.02	28.06
ปีที่ 1	24.47	-	1.13	3.55**	3.59**
ปีที่ 2	25.60		-	2.42*	2.46*
ปีที่ 4	28.02			-	0.04
ปีที่ 3	28.06				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 24 แสดงว่าแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 และ 2 ส่วนชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 25 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบแข่งขัน ของ
นักศึกษาระดับชั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 1
		ปีที่ 4	28.63	-	0.44
ปีที่ 2	29.07		-	0.60	2.75**
ปีที่ 3	29.67			-	2.15**
ปีที่ 1	31.82				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 25 แสดงว่าแบบการเรียงแบบแข่งขัน ของนักศึกษาระดับชั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมาได้แก่ ชั้นปีที่ 3 และ 2 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียงแบบแข่งขันต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงแบบมีส่วนร่วม ของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 1	ปีที่ 2
		ปีที่ 3	34.94	0.94	1.65
ปีที่ 4	35.88	-	0.71	1.60	
ปีที่ 1	36.59	-	-	0.89	
ปีที่ 2	37.48	-	-	-	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 26 แสดงว่าแบบการเรียงแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียงแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	103.219	34.406	2.54
	ภายในกลุ่ม	115	1559.610	13.562	
	รวม	118	1662.828		
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	3	335.313	111.771	3.65*
	ภายในกลุ่ม	115	3526.079	30.662	
	รวม	118	3861.390		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	152.063	50.688	3.08*
	ภายในกลุ่ม	115	1694.275	16.477	
	รวม	118	2046.937		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	200.188	66.729	5.07**
	ภายในกลุ่ม	115	1514.750	13.172	
	รวม	118	1714.937		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	63.375	21.125	1.21
	ภายในกลุ่ม	115	2006.938	17.452	
	รวม	118	2070.313		

ตาราง 27 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	177.250	59.083	3.59*
	ภายในกลุ่ม	115	1891.531	16.448	
	รวม	118	2068.781		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1090.000	363.333	2.48
	ภายในกลุ่ม	115	16860.002	146.609	
	รวม	118	17950.001		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 27 แสดงว่าแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่างระดับชั้นปี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่างระดับชั้นปี มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง แบบร่วมมือ และแบบมีส่วนร่วมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบฟังหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแบบอิสระ และแบบแข่งขันไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ LSD วิเคราะห์ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแต่ละแบบ ผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตาราง 28 - 31

ตาราง 28 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการ เรียงแบบหลักเดียว
ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1
2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 2	ปีที่ 1	ปีที่ 3	ปีที่ 4
		24.63	25.10	26.74	28.90
ปีที่ 2	24.63	-	0.47	2.11	4.27**
ปีที่ 1	25.10		-	1.64	3.80**
ปีที่ 3	26.74			-	2.16
ปีที่ 4	28.90				-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 28 แสดงว่าแบบการ เรียงแบบหลักเดียว ของนักศึกษาพยาบาล คณะ
พยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และ 1 อย่าง
มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการ เรียงแบบหลักเดียวสูงกว่า
ชั้นปีที่ 1 และ 2 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ

ตาราง 29 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบร่วมมือ ของ นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
			37.59	30.22	39.63
ปีที่ 4	37.59	-	0.63	2.04	2.66**
ปีที่ 3	30.22		-	1.41	2.23*
ปีที่ 2	39.63			-	0.82
ปีที่ 1	40.45				

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 29 แสดงว่าแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 30 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบฟังพา ของ
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 1
		ปีที่ 3	33.52	0.34	2.26*
ปีที่ 4	33.06	-	-	1.92*	2.79**
ปีที่ 2	35.78	-	-	-	0.87
ปีที่ 1	36.65	-	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 30 แสดงว่าแบบการเรียนแบบฟังพาของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบฟังพาสองสุด รองลงมา ได้แก่
ชั้นปีที่ 2 และ 4 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบฟังพาค่าสุด และเมื่อเปรียบเทียบ
ระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 31 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการ เรียงแบบมีส่วนร่วมของ
นักศึกษพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 1	ปีที่ 2
			34.55	34.78	36.52
ปีที่ 4	34.55	-	0.23	1.97	2.92**
ปีที่ 3	34.78		-	1.74	2.69*
ปีที่ 1	36.52			-	0.95
ปีที่ 2	37.47				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 31 แสดงว่าแบบการเรียงแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษพยาบาล คณะพยาบาล - ศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียงแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียง	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	41.875	13.958	1.18
	ภายในกลุ่ม	115	1355.985	11.791	
	รวม	118	1397.860		
แบบบล็อกเฉียง	ระหว่างกลุ่ม	3	370.906	126.302	5.12**
	ภายในกลุ่ม	115	2835.063	24.653	
	รวม	118	3213.969		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	182.094	60.698	5.70**
	ภายในกลุ่ม	115	1225.219	10.654	
	รวม	118	1407.313		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	82.686	27.562	2.09
	ภายในกลุ่ม	115	1519.156	13.210	
	รวม	118	1601.844		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	113.344	37.781	1.72
	ภายในกลุ่ม	115	2527.453	21.978	
	รวม	118	2640.797		

ตาราง 32 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	128.563	42.854	2.64
	ภายในกลุ่ม	115	1876.438	16.239	
	รวม	118	1996.000		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1089.000	363.000	3.61*
	ภายในกลุ่ม	115	11554.999	100.478	
	รวม	118	12643.999		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 32 แสดงว่าแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่างระดับชั้นปี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแบบการเรียนรู้แต่ละแบบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในแบบการเรียนรู้สองแบบ คือ แบบหลักเลียง และแบบรวมมือ ส่วนการเรียนรู้แบบอื่นนักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปีกัน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบว่าความแตกต่างที่เกิดขึ้นนั้น ระหว่างนักศึกษาพยาบาลระดับชั้นปีใด จึงใช้ LSD ตรวจสอบความแตกต่าง ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 33 - 35

ตาราง 33 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 4	ปีที่ 1
		191.08	195.39	196.68	199.69
ปีที่ 3	191.08	-	4.31	5.60*	8.61**
ปีที่ 2	195.39		-	1.29	4.30
ปีที่ 4	196.68			-	3.01
ปีที่ 1	199.69				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 33 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 ส่วนระหว่างชั้นอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง ของ
นักศึกษายาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3
และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 4
		23.81	24.53	27.64	27.86
ปีที่ 3	23.81	-	0.72	3.83**	4.05**
ปีที่ 1	24.53		-	3.11*	3.33*
ปีที่ 2	27.64			-	0.22
ปีที่ 4	27.86				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 34 แสดงว่าแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษายาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปี
ที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง
สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 1 สำหรับชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง
ต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 35 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
			36.16	38.15	38.48
ปีที่ 4	36.16	-	1.97*	2.30**	3.45**
ปีที่ 3	38.15		-	0.33	1.48
ปีที่ 2	38.48			-	1.15
ปีที่ 1	39.63				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 35 แสดงว่าแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล - ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน สำหรับชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

แบบการเรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	4.469	1.490	.12
	ภายในกลุ่ม	192	2406.625	12.535	
	รวม	195	2411.094		
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	3	212.719	70.906	3.34*
	ภายในกลุ่ม	192	4079.375	21.247	
	รวม	195	4292.094		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	106.500	35.500	2.25
	ภายในกลุ่ม	192	3033.563	15.800	
	รวม	195	3140.062		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	12.781	4.260	.32
	ภายในกลุ่ม	192	2531.968	13.187	
	รวม	195	2544.750		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	208.531	69.510	3.37*
	ภายในกลุ่ม	192	3956.438	20.606	
	รวม	195	4164.969		

ตาราง 36 (ต่อ)

แบบการเรียนรู้	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	19.250	6.417	.38
	ภายในกลุ่ม	192	3230.844	16.827	
	รวม	195	3250.094		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1202.000	400.667	2.92*
	ภายในกลุ่ม	192	26304.001	137.000	
	รวม	195	27506.000		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 36 แสดงว่าแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต่างระดับชั้นปี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแบบการเรียนรู้แต่ละแบบพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในแบบการเรียนรู้สองแบบ คือ แบบหลักเดี่ยว และแบบแข่งขัน ส่วนแบบการเรียนรู้แบบอื่นที่นักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่จึงใช้ LSD วิเคราะห์ ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 37 - 39

ตาราง 37 การเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียง ของนักศึกษา
พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 2	ปีที่ 1
		194.63	195.56	199.95	200.10
ปีที่ 3	194.63	-	0.95	5.32*	5.47*
ปีที่ 4	195.56		-	4.37	4.52
ปีที่ 2	199.95			-	0.15
ปีที่ 1	200.10				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 37 แสดงว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
ชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ
ชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดย
นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียงแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนระหว่าง
ชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยง ของ
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น	\bar{X}	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 1	ปีที่ 2
		24.39	26.16	26.77	27.11
ปีที่ 3	24.39	-	1.77	2.36*	2.72**
ปีที่ 4	26.16		-	0.61	0.95
ปีที่ 1	26.77			-	0.34
ปีที่ 2	27.11				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 36 แสดงว่าแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .01 และชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และนักศึกษาชั้นปีที่ 1
มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบเข้มข้น ของ
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4

ระดับชั้น		ปีที่ 4	ปีที่ 3	ปีที่ 2	ปีที่ 1
	\bar{X}	27.81	27.96	29.87	30.04
ปีที่ 4	27.81	-	0.15	2.06*	2.23*
ปีที่ 3	27.96		-	1.91*	2.08*
ปีที่ 2	29.87			-	0.17
ปีที่ 1	30.04				-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 39 แสดงว่าแบบการเรียนแบบเข้มข้นของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล-
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบเข้มข้นสูงสุด รอง
ลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบเข้มข้นต่ำสุด และเมื่อ
เปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียงของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาล-
ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3
และ 4

แบบการเรียง	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	3	80.500	26.833	1.95
	ภายในกลุ่ม	120	1654.469	13.787	
	รวม	123	1734.969		
แบบหลักเฉียง	ระหว่างกลุ่ม	3	29.094	9.698	.33
	ภายในกลุ่ม	120	3548.781	29.573	
	รวม	123	3577.875		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	3	42.156	14.052	1.32
	ภายในกลุ่ม	120	1280.844	10.674	
	รวม	123	1323.000		
แบบพึ่งพา	ระหว่างกลุ่ม	3	106.000	35.333	2.36
	ภายในกลุ่ม	120	1796.812	14.973	
	รวม	123	1902.812		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	3	118.406	39.469	1.92
	ภายในกลุ่ม	120	2462.250	20.519	
	รวม	123	2580.656		

ตาราง 40 (ต่อ)

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	3	11.761	3.927	.19
	ภายในกลุ่ม	120	2443.656	20.364	
	รวม	123	2455.436		
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	275.000	91.667	.52
	ภายในกลุ่ม	120	21087.998	175.733	
	รวม	123	21363.002		

ตาราง 40 แสดงว่าแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ต่างระดับชั้นปี เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ และพิจารณาแต่ละแบบการเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 41 การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการ
ศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ต่างสถาบัน

แบบการเรียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบอิสระ	ระหว่างกลุ่ม	4	116.750	29.186	2.15
	ภายในกลุ่ม	703	9556.251	13.594	
	รวม	707	9673.001		

ตาราง 41 (ต่อ)

แบบการ เรียน	แหล่งความ แปรปรวน	df	SS	MS	F
แบบหลักเดียว	ระหว่างกลุ่ม	4	82.438	20.609	.78
	ภายในกลุ่ม	703	18634.439	26.507	
	รวม	707	18716.875		
แบบรวมมือ	ระหว่างกลุ่ม	4	170.750	42.688	2.93*
	ภายในกลุ่ม	703	10226.500	14.547	
	รวม	707	10397.251		
แบบฟังพา	ระหว่างกลุ่ม	4	19.625	4.906	.35
	ภายในกลุ่ม	703	9982.001	14.199	
	รวม	707	10001.627		
แบบแข่งขัน	ระหว่างกลุ่ม	4	65.250	16.312	.85
	ภายในกลุ่ม	703	13429.749	19.103	
	รวม	707	13494.998		
แบบมีส่วนร่วม	ระหว่างกลุ่ม	4	31.375	7.844	.46
	ภายในกลุ่ม	703	11878.499	16.897	
	รวม	707	11909.875		

ตาราง 41 (ต่อ)

แบบการเขียน	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
รวม	ระหว่างกลุ่ม	4	516.000	129.000	.93
	ภายในกลุ่ม	703	57212.005	136.282	
	รวม	707	57728.002		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 แสดงว่าแบบการเขียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานการศึกษพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ต่างสถานกันโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเขียนแต่ละแบบพบว่า แบบรวมมีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเขียนแบบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงใช้ LSD วิเคราะห์ตรวจสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยแบบการเขียน ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตาราง 42

ตาราง 42 การเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนเฉลี่ยแบบการเรียนแบบร่วมมือ ของ
นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษายพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่อยู่ต่างสถาบัน

สถาบัน	\bar{X}	มช.	มอ.	ศิริราช	มช.	รวม
			38.15	38.10	38.03	39.03
มช.	38.15	-	0.03	0.68	0.68	1.34**
มอ.	38.10		-	0.65	0.85	1.31**
ศิริราช	38.03			-	0.20	0.66
มช.	39.03				-	0.46
รวม	39.49					-

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 42 แสดงว่าแบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชา
พยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แยกต่างจาก
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะ
แพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่า
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
2. เพื่อเปรียบเทียบแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียน ต่างกัน
3. เพื่อเปรียบเทียบแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลต่างระดับชั้นปี
4. เพื่อเปรียบเทียบแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลต่างสถาบัน

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2528 จำนวน 708 คน จากสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาและคัดแปลงแบบสอบถามแบบการ เรียนของ แอนโทนี กราซา และ เซอร์วิล โรสแมน ให้เหมาะสมกับลักษณะของคนไทยและการศึกษาในครั้งนี เมื่อผ่านการตรวจสอบ ของผู้ทรงคุณวุฒิและคณะกรรมการที่ปรึกษาปริญญาโทแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปหาความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ ได้ความ เชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.79 แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบการเรียง ซึ่งเป็นข้อมูลแสดงถึงความรู้สึกหรือทัศนคติที่มีต่อการเรียนพยาบาลโดยทั่วไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ผู้วิจัยติดต่อขอความร่วมมือจากนักศึกษายาบาลในการตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง ส่วนสถาบันการศึกษาอีก 4 แห่ง คือ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากเพื่อนอาจารย์ซึ่งสอนอยู่ที่สถาบันนั้น ๆ ช่วยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลให้ โดยการแจ้งวัตถุประสงค์ให้ทราบ เป็นการส่วนตัว และติดต่อทางไปรษณีย์ แบบสอบถามที่ได้รับกลับมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 97.66

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าต่อไปนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)
3. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติโดยใช้วิธี LSD (The Least-Significant Difference Method)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยสรุปผลได้ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์แบบการเรียงของนักศึกษายาบาลในสถาบันการศึกษายาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผลการศึกษารายข้อพบว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง อันดับรองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และสถาบันปรากฏว่า

2.1 นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง อันดับรองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเหมือนส่วนรวม

2.2 นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ทั้ง 5 สถาบัน ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเหมือนส่วนรวม

2.3 นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเหมือนส่วนรวม

2.4 นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบฟังพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง สำหรับอันดับแบบการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ชอบเหมือนส่วนรวม ยกเว้นชั้นปีที่ 1 และ 4 ซึ่งชั้นปีที่ 1 ชอบแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่ง แต่อันดับรองลงมา ได้แก่ แบบฟังพา แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย ส่วนชั้นปีที่ 4 ชอบแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่อันดับรองลงมา ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบฟังพา แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดับสุดท้าย

2.5 นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 ชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ชอบชมรายการเรียนแบบร่วมมืออันดีหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง ส่วนชั้นปี
 ที่ 4 ชอบชมแบบร่วมมืออันดีหนึ่งเช่นเดียวกันแต่อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง รองลงมานักศึกษาชอบ
 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง
 สำหรับอันดีแบบการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 3 และ 4 ชอบเหมือนส่วนรวม
 ยกเว้นนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งชอบชมแบบร่วมมือเป็นอันดีหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่อันดีรองลงมา
 เป็นแบบพึ่งพา แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดีสุดท้าย

2.6 นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2
 3 และ 4 ชอบชมรายการเรียนแบบร่วมมืออันดีหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง อันดีรองลงมาชอบ
 อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และ
 แบบหลีกเลี่ยงเหมือนส่วนรวม

2.7 นักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล
 รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ชอบชมรายการเรียนแบบร่วมมือเป็น
 อันดีหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง รองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม
 แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง สำหรับอันดีแบบการเรียนนั้น
 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 2 และ 3 ชอบเหมือนส่วนรวม ยกเว้นชั้นปีที่ 4 ซึ่งชอบชมแบบร่วมมือ
 เป็นอันดีหนึ่งเช่นเดียวกัน แต่อันดีรองลงมา ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ แบบพึ่งพา
 แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันดีสุดท้าย

2.8 นักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
 จำแนกตามสถาบัน 5 สถาบัน ชอบชมรายการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดีหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง
 อันดีรองลงมาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ
 แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยงเหมือนส่วนรวม

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบแผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระดับชั้นปี และสถาบัน ปรากฏผลดังต่อไปนี้คือ

3.1 แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ โดยส่วนรวมทั้ง 6 แผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณาแผนการเรียนแต่ละแผนพบว่า แผนหลักเฉียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำและสูง มีแผนการเรียนแบบหลักเฉียงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีแผนการเรียนแบบหลักเฉียงสูงกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีคะแนนเฉลี่ยแผนการเรียนสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ส่วนแผนการเรียนระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากได้จำแนกแผนการเรียนออกเป็น 6 แผน เมื่อพิจารณาแต่ละแผนพบว่า แผนหลักเฉียง และแผนมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แผนรวมเนื้อ แผนพึ่งพา และแผนแข่งขัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแผนอิสระไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงตรวจสอบความแตกต่างของแผนการเรียนแต่ละแผน ปรากฏว่า

3.2.1 แผนการเรียนแบบหลักเล็งของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแผนการเรียนแบบหลักเล็งสูงกว่าชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 3 ส่วนระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.2 แผนการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 กับ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบร่วมมือสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแผนการเรียนแบบร่วมมือต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.3 แผนการเรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบพึ่งพาสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแผนการเรียนแบบพึ่งพาต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.4 แผนการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 4 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 4 ส่วนปีที่ 3 มีแผนการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.5 แผนการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และ 4 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 โดยส่วนรวมทั้ง 6 แผน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 เมื่อพิจารณาแผนการเรียนแต่ละแผนพบว่า แผนอิสระและแผนมีส่วนร่วม แตกต่างกับ
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แผนหลักเดี่ยวและแผนแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแผนที่พาและแผนร่วมมือไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงตรวจสอบความแตกต่างของแผนการเรียนแต่ละแผน
 ปรากฏว่า

3.3.1 แผนการเรียนแบบอิสระของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 2
 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบอิสระสูงกว่า
 ชั้นปีที่ 2 และ 4 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.2 แผนการเรียนแบบหลักเดี่ยวของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปี
 ที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
 ที่ระดับ .05 สำหรับชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแผน
 การเรียนแบบหลักเดี่ยวสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 และ 2 ส่วนชั้นปีที่ 1 มีแผน
 การเรียนแบบหลักเดี่ยวต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมี
 นัยสำคัญทางสถิติ

3.3.3 แผนการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4
 2 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบ
 แข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 3 และ 2 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแผนการเรียนแบบแข่งขัน
 ต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3.4 แผนการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 5
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแผนการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่า
 ชั้นปีที่ 3 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 โดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย- สำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า แบบหลักเลี้ยง แบบร่วมมือ และ แบบมีส่วนร่วม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และแบบพึ่งพาแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแบบอิสระ และแบบแข่งขัน ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงตรวจสอบความแตกต่างของแบบ การเรียนแต่ละแบบ ปรากฏว่า

3.4.1 แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปี ที่ 2 และ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียน แบบหลักเลี้ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 1 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.2 แบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.3 แบบการเรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพา สูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 4 ส่วนชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาค่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4.4 แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้น ปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 เมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 เปรียบเทียบการเขียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 โดยส่วนรวมทั้ง 6 เปรียบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเขียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเขียนแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 ส่วนระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เนื่องจากโถงจำแนกแบบการเขียนออกเป็น 6 เปรียบ เมื่อพิจารณาแต่ละแบบพบว่า เปรียบหลักเฉียง และแบบรวมมือ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนแบบการเขียนแบบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่จึงตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเขียนแต่ละแบบ ปรากฏว่า

3.5.1 เปรียบการเขียนแบบหลักเฉียงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเขียนแบบหลักเฉียงสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 1 สำหรับชั้นปีที่ 3 มีแบบการเขียนแบบหลักเฉียงต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5.2 เปรียบการเขียนแบบรวมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน สำหรับชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเขียนแบบรวมมือสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเขียนแบบรวมมือต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6 แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 โดยส่วนรวมทั้ง 6 แผน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแตกต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ส่วนระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาแผนการเรียนแต่ละแผนพบว่า แผนหลักเลี้ยงและแผนแข่งขันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนแผนการเรียนแผนอื่นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงตรวจสอบความแตกต่างของแผนการเรียนแต่ละแผน ปรากฏว่า

3.6.1 แผนการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแผนการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ส่วนระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.6.2 แผนการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแผนการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแผนการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างชั้นปีอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.7 แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แผน และพิจารณาแต่ละแผนการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

3.8 แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน โดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติ

เมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า แบบรวมมือแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 ส่วนแบบการเรียนแบบอื่น ๆ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพื่อให้
ทราบความแตกต่างเป็นรายคู่ จึงตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเรียน ปรากฏว่า

แบบการเรียนแบบรวมมือของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทย-
ศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล แตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาล
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ
.01 โดยนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี
มหาวิทยาลัยมหิดล มีแบบการเรียนแบบรวมมือสูงกว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอื่น ๆ
ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวง
มหาวิทยาลัย ชอบแบบการเรียนแบบรวมมือเป็นอันดับหนึ่ง และอยู่ในเกณฑ์สูง อันดับรอง
ลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และ
แบบหลักเลี้ยง ตามลำดับ ทั้งนี้ เพราะจากการศึกษาของ กราชา และ ไรช์แมน (Grasha
and Reichman) พบว่า นักศึกษาโดยทั่วไปชอบแบบการเรียนทั้ง 6 แบบ ในระดับต่าง ๆ
กัน ไม่มีนักศึกษาคนใดชอบหรือรับเอา (adopts) แบบหนึ่งแบบใดไว้โดยเฉพาะ
(Cranston and Barclay, 1965 : 137 citing Grasha and Reichman, 1972)

อีกประการหนึ่ง นักศึกษามีความแตกต่างกันทั้งในด้านภูมิหลัง พื้นฐานความรู้ ความสามารถในการเรียน และองค์ประกอบทางด้านการเรียนการสอนต่าง ๆ กัน เช่น ผู้สอน การจัดประสบการณ์การเรียนการสอน หลักสูตร เป็นต้น อาจจะมีผลทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแตกต่างกันหลาย ๆ แบบ และหลายระดับ

เมื่อพิจารณาอันตัมแบบการเรียนที่นักศึกษาพยายามในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดมหาวิทยาลัย ชอมนากเป็นอันตัมหนึ่ง คือ แบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วมอันตัมสอง แบบพึ่งพาอันตัมสาม แบบอิสระอันตัมสี่ แบบแข่งขันอันตัมห้า และแบบหลีกเลี่ยงเป็นอันตัมสุดท้าย ซึ่งการเรียงอันตัมดังกล่าวนี้ สอดคล้องกับอันตัมแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามาริบัติ และนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ลักษณะ มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ฐนุรักษ์ 2528 : 24, ประโยชน์ กุปต์กาญจนกุล 2524 : 74) การที่นักศึกษามีแบบการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันตัมแรก และแบบมีส่วนร่วมเป็นอันตัมรองลงมา แสดงให้เห็นว่านักศึกษาชอบแบบการเรียนที่มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สันต์ ธรรมบำรุง (สันต์ ธรรมบำรุง 2526 : 20) ที่กล่าวไว้ว่า การเรียนการสอนเป็นงานที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษาทุกระดับ จัดเป็นระบบปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน ผู้เรียนด้วยกันเอง และผู้เรียนกับสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ อีกประการหนึ่ง นักศึกษาอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายถึงวัยผู้ใหญ่ตอนต้น เป็นวัยที่มีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนสูง (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ 2524 : 216) ซึ่งสัมพันธ์ได้ 2 ลักษณะคือ สัมพันธ์ทางอารมณ์และสติปัญญา (ไพฑูริย์ สินลารัตน์ 2514 : 48) นอกจากนี้ เป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น สร้างจินตนาการ มีความสนใจในการศึกษาค้นคว้า เพื่อสร้างนิสัยการเรียนที่ดีตลอดจนสร้างมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนและสังคม จากการศึกษาของ เจมส์ โจเซฟ เลกซ์ (James Joseph Lex. 1975 : 6093-A) พบว่านักศึกษาชอบการเรียนแบบกระบวนการกลุ่มมาก เพราะมีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นของตนเอง และรู้สึกอิสระในการเรียน อีกประการหนึ่ง การสอนทางพยาบาลศาสตร์มีลักษณะส่งเสริมให้นักศึกษาทำกิจกรรมร่วมกันไม่ว่าจะเป็นการสอนทางภาคทฤษฎีหรือภาคปฏิบัติก็ตาม เช่น มีการมอบหมายงานให้ค้นคว้าหรือทำรายงานเป็นกลุ่ม เพื่อให้ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากขึ้น อีกทั้งช่วยพัฒนาใน

ด้านพุทธิพิสัย ความสามารถในการคิดและแก้ปัญหา ตลอดจนทัศนคติ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเตรียมบุคคลเข้าสู่วิชาชีพ (จินตนา ยูนิพันธ์ 2527 : 211) และในเรื่องวิธีสอน อาจารย์ควรมีกลยุทธ์ในการสอนหลาย ๆ แบบ ไม่ควรยึดถือวิธีสอนในรูปเดิมตลอดเวลา วิธีสอน การมอบหมายงาน และการประเมินผลอาจจะให้นักศึกษามีส่วนในการกำหนดร่วมกับอาจารย์บ้าง เพราะการที่นักศึกษามีส่วนร่วมหรือให้ความร่วมมือในการกำหนดการเรียนการสอน จะทำให้นักศึกษาเกิดความพึงพอใจและมีความอยากเรียนมากยิ่งขึ้น ซึ่งในเรื่องการเรียนการสอนนี้ รีส์ ดอนเลย์ คิลโก (Reese Donley Kilgo, 1970 : 251-253) กล่าวว่า ควรส่งเสริมกระบวนการเรียนเป็นกลุ่มในการเรียนการสอนให้มากที่สุด เน้นที่ตัวนักศึกษา เน้นการเรียนรู้อย่างตนเอง และให้ผู้นั้นมีส่วนร่วมหรือร่วมมือในกระบวนการเรียนการสอน มิใช่เป็นเพียงผู้ฟังอย่างเดียว ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าแบบการเรียนแบบร่วมมือและแบบมีส่วนร่วมเป็นลักษณะการเรียนที่ดีและเหมาะสมในระดับอุดมศึกษา

แบบการเรียนแบบพึ่งพานักศึกษาชอบอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยายามรู้สึกว่าการพึ่งพาผู้อื่นในการเรียน ทั้งนี้เพราะ การศึกษาพยาบาลเกี่ยวข้องกับการกระทำทรมานโดยตรง จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้การดูแลในเรื่องสุขภาพอนามัยของผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนจึงต้องเน้นให้นักศึกษานำความรู้ทางด้านทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติพยาบาลให้มีประสิทธิภาพและเหมาะสม เมื่อนักศึกษาอื่นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย อาจารย์หรือพยาบาลรุ่นพี่จะต้องติดตามให้คำแนะนำ หรือชี้แนะแนวทางต่าง ๆ แก่ นักศึกษาในการพยาบาลผู้ป่วยอย่างใกล้ชิด เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดทักษะในด้านการปฏิบัติพยาบาล และการใช้ความคิดอย่างเต็มที่ ตลอดจนคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วยและการพยาบาลอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้นักศึกษารู้สึกว่า ต้องพึ่งบุคคลอื่นในการเรียนวิชาชีพพยาบาล

สำหรับแบบการเรียนแบบอิสระ ซึ่งนักศึกษาชอบในเกณฑ์ปานกลางเช่นเดียวกัน อาจเนื่องมาจากเป็นลักษณะธรรมชาติของวัยรุ่นที่หลงการอิสระภาพ อยากดำเนินชีวิตเป็นตัวของตัวเอง มีความมั่นใจในตนเองสูง ไม่ต้องการให้ผู้ใหญ่มาควบคุมมากเกินไป อีกประการหนึ่ง แบบการเรียนแบบแข่งขัน เป็นแรงจูงใจที่จะทำให้ นักศึกษามีความมานะพยายาม

ปรับปรุงตัวเองให้ดีขึ้น และการเรียนลักษณะนี้นักศึกษาต้องการให้เพื่อนรับรู้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของสังคม พยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีกว่าผู้อื่น อยากให้ผู้อื่นสนใจและชมเชย การแข่งขันทำได้หลายวิธี เป็นเห็นว่า ให้แข่งขันกับผลการเรียนของตนเองในแต่ละเทอม แข่งขันกับเพื่อนหรือแข่งขันกับหมู่คณะ จากการทดลองของ มอลเลอร์ (Maller) พบว่าการแข่งขันเป็นกลุ่มจะได้ผลดีกว่าการแข่งขันเป็นรายบุคคล เพราะการแข่งขันเป็นรายบุคคลนั้น คนเก่งมักจะชนะคน ส่วนคนอ่อนมักจะเกิดปมท้อ ดังนั้น อาจารย์จึงควรใช้วิธีให้นักศึกษาแข่งขันกับตนเอง ให้คะแนนของตนให้สูงกว่าเดิมหรือร่วมมือกันให้คะแนนเฉลี่ยของชั้นเรียนให้สูงกว่าชั้นอื่น ๆ (สุนีย์ ธีรดากร 2525 : 89) .

แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงนักศึกษาอยู่ในเกณฑ์ปานกลางเป็นอันดับสุดท้าย อาจเนื่องมาจากนักศึกษาเรียนพยาบาลโดยไม่มีใจรักในวิชาชีพอย่างแท้จริง เพราะจากการสำรวจความคิดเห็นของนักศึกษานิติเวชพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาลพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เข้าศึกษาวิชาชีพนี้ด้วยเหตุผลที่ว่าหางานง่าย ร้อยละ 76.57 ที่เข้ามาศึกษาด้วยใจรักและอยากเป็นพยาบาลอย่างแท้จริงเพียงร้อยละ 39.29 (พิมพ์จันทร์ ไชยภัททา 2523 : 30-35) จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง แต่เนื่องจากนักศึกษาเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น มีความรับผิดชอบ และทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นมีแตกต่างกัน โดยเริ่มเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นเมื่ออยู่ชั้นปีที่ 4 (ครุณี อนุหะวัต พิมพ์า สมพงษ์ และ ไพเราะ ผ่องโชค 2523 : 19-20) จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษาไม่ต้องการหลักเลี้ยงเข้าชั้นเรียนถ้าไม่จำเป็น แต่มักจะพบเสมอว่านักศึกษาหลักเลี้ยงการเรียนเมื่อใกล้สอบ หรือมีความเจ็บป่วยเกิดขึ้น

2. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามสมมุติฐานข้อที่ 1

จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เพียงแต่เป็นผลผลิตของการศึกษาเท่านั้น แต่ผล

สัมฤทธิ์ทางการเรียนยังเป็นผลเนื่องมาจากปัจจัยหลายประการ ได้แก่ ระดับสติปัญญา ความสามารถในการเรียน ความสนใจ ความถนัด ทักษะคิด แรงจูงใจ วิธีการเรียนรู้ ผู้สอน วิธีการจัดการเรียนการสอน และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ของสถาบัน เป็นต้น ซึ่งจากผลการวิจัยที่เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้น ปรากฏว่า สอดคล้องกับการศึกษาของ เมเบิ้ล เก เอ็ม ลัม และ เจ พี ลิดดิโคท (Mabel K.M. Lum. 1960 : 109-115, J.P. Liddicoat. 1972 : 6133-A) ซึ่งพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและค่า มีนัยในการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า แบบหลักเลี้ยงแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงตรวจสอบเป็น รายคู่ ปรากฏว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนค่า มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงกว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเครื่องแสดงว่า นักศึกษาที่ไม่สนใจใน เนื้อหาวิชา ไม่ชอบมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน และไม่สนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน มีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

3. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษา พยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามระดับชั้นปี ตามสมมุติฐานข้อที่ 2

ผลการวิจัยปรากฏว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีความแตกต่างกันทั้งในด้านภูมิหลัง พื้นฐานความรู้ ความสามารถ วิธีการเรียนและสภาวะแวดล้อมอื่น ๆ ดังได้กล่าวแล้ว ตลอดจน ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคติต่อวิชาชีพของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524 : 45, ครุณี ชุมหะวัต พิมพา สมพงษ์ และ ไพเราะ ผ่องโชค 2523 : 20) อีกประการหนึ่ง นักศึกษามีแนวความคิดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแตกต่างกัน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 รู้สึกตื่นเต้น สนใจต่อทุก ๆ สิ่งในมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนการสอน หรือกิจกรรมสังคมภายในมหาวิทยาลัย ทั้งใจศึกษาเล่าเรียน และพยายาม ปรับตัวให้เข้ากับสถาบัน ชั้นปีที่ 2 เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้ง และมีความรู้สึกว่าตนเองเป็น

ผู้ใหญ่ขึ้น ชั้นปีที่ 3 ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อน ๆ มากกว่า และชั้นปีที่ 4 เริ่มสนใจเกี่ยวกับงาน หรือการศึกษาต่อ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 60 อ้างอิงมาจาก Joseph F. Kaufman, 1968 : 19-21) นอกจากนี้ นักศึกษามีรูปแบบการใช้ชีวิตในแต่ละชั้นปี แตกต่างกัน (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ ม.ป.ป. : 1-23) จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษามีแบบการ เรียนแตกต่างกันในแต่ละชั้นปีด้วย เมื่อตรวจสอบเป็นรายกลุ่มว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบ การเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาระดับ ชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 1 มี แบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่าชั้นปีที่ 2 3 และ 4 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาเข้าเรียน ในสถาบันอุดมศึกษาได้พบระบบการเรียนการสอนที่แตกต่างไปจากที่เคยเรียนมา ตลอดจนการ คำเป็นชีวิตและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยก็เป็นสิ่งใหม่ต่อนักศึกษาทั้งสิ้น นักศึกษาจึง จำเป็นต้องปรับตัวในทุก ๆ ด้านสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพา สมพงษ์ และคณะ (พิมพา สมพงษ์ และคณะ 2523 : 33) พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหา มากกว่าปีอื่น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งมีปัญหาเรื่องการปรับตัวทางการเรียนมากเป็นอันดับแรก

สำหรับนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 2 เริ่มเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพและหมวดวิชาชีพ ทำให้ต้องปรับตัวเกี่ยวกับการ เรียน บุคคล และสิ่งแวดล้อม เพราะบางสถาบันต้องเปลี่ยนสถานที่เรียนและเดินทางไกล เช่น นักศึกษาคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต้องเรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพที่คณะ วิทยาศาสตร์ เขตพญาไท และบางวิชาที่เป็นหมวดวิชาชีพ นักศึกษาต้องไปเรียนที่คณะพยาบาล ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล กังหัน จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษาต้องเสียเวลาในการเดินทาง และต้องปรับตัวเพิ่มมากขึ้น ส่วนนักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ถึงแม้ว่าจะเป็นนักเรียนที่หนักทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติก็ตาม แต่นักศึกษาส่วนใหญ่จะอยู่หอพัก และในการฝึกปฏิบัติพยาบาลไม่ว่าจะ เป็นเวรเช้า บ่าย หรือดึกก็ตาม จะแบ่งนักศึกษาออกเป็นกลุ่ม ๆ ผลัดเปลี่ยนกันไปแต่ละแผนก ซึ่งทำให้นักศึกษาได้รับอิทธิพลของกลุ่มเพื่อนเพิ่มมากขึ้น และ ทองเรียน อมรชุกกุล (ทองเรียน อมรชุกกุล 2525 : 30-39) ได้เสนอลักษณะของนักศึกษาไว้ว่า นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ส่วนใหญ่ จะมีแนวความคิดและค่านิยมที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งอาจมีผลให้นักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียน

ที่คล้ายคลึงกัน จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแบบการ เรียนแต่ละแบบพบว่า

3.1 แบบการ เรียนแบบหลัก เลียงของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการ เรียนแบบหลัก เลียงสูงกว่าชั้นปีที่ 1 และ 3 ทั้งนี้อาจ เป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เริ่ม เกื่อหนายการ เรียน มักจะสนใจการ ประกอบอาชีพเมื่อ เรียนสำเร็จ และการ ศึกษาต่อ เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต ซึ่งนักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ในด้านความรู้ และมีความพร้อมในการ ที่จะช่วยเหลือประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 แบบการ เรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 2 กับชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการ เรียนแบบร่วมมือสูงสุด รอง ลงมา ไคแก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการ เรียนแบบร่วมมือต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความกระตือรือร้น และมีความตั้งใจในการ ศึกษาเล่าเรียน อีกประการหนึ่ง เนื่องจากไม่คุ้นเคยกับระบบการ เรียนการสอน การดำเนินชีวิตและสิ่งแวดล้อม ต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย จำเป็นต้องปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน จึงมีแบบการ เรียนแบบร่วมมือสูง กว่านักศึกษาชั้นปีที่อื่น ๆ

3.3 แบบการ เรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการ เรียนแบบพึ่งพาสูงสุด รองลงมา ไคแก่ ชั้นปีที่ 2 และ 3 ตาม ลำดับ สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแบบการ เรียนแบบพึ่งพาต่ำสุด ทั้งนี้เพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็น นักศึกษาใหม่ จึงมีความจำเป็นต้องปรึกษาอาจารย์ เพื่อนรุ่นพี่ เป็นผู้แนะแนวทางการ เรียนให้ จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการ เรียนแบบพึ่งพาสูงสุด สำหรับชั้นปีที่ 3 และ 4 มีประสบ- การณ์ในการ เรียนรู้มากขึ้น และพัฒนาการ เข้าสู่วัยผู้ใหญ่เต็มตัว ต้องมีสถานะเป็นรุ่นพี่ที่ต้อง

ให้คำแนะนำช่วยเหลือรุ่นน้องที่เข้ามาเรียนใหม่ ความรู้สึกพึงพาจะลดลงตามลำดับ โดยเฉพาะชั้นปีที่ 4 จะมีความรู้สึกพึงพาค่ำสุด เพราะนักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ ทั้งด้านความรู้ การเจริญเติบโตของร่างกาย และจิตใจ มีความพร้อมในคุณสมบัติของบัณฑิตพยาบาล เพื่อให้การพยาบาลผู้ป่วยอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้มีการเรียนแบบพึ่งพาค่ำสุด

3.4 แบบการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 4 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 2 และ 4 ตามลำดับ และปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่ยังไม่เคยมีประสบการณ์กับการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัย จึงทำให้นักศึกษาต้องแข่งขันกันเรียนเพื่อให้ได้เกรดที่ดี ส่วนชั้นปีที่ 2 3 และ 4 มีประสบการณ์การเรียนรู้และแนวทางในการเรียนมากขึ้น จึงทำให้การแข่งขันน้อยกว่าชั้นปีที่ 1 แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาระดับชั้นปีที่ 3 ชอบอยู่กับกลุ่มเพื่อนมาก (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 60 อ้างอิงมาจาก Joseph F. Kauffman, 1968 : 19-21) ส่วนมากต้องการให้เพื่อนชอบจึงทำให้นักศึกษาบางคนเอาใจใส่ต่อการเรียนน้อยลง เพราะเกรงจะเป็นที่อิจฉาของเพื่อนฝูง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเพศหญิง ฉะนั้น อาจารย์ต้องหาวิธีการที่เหมาะสมที่จะก่อให้เกิดผลดีทั้ง 2 ประการ คือ ทั้งการเรียนและเพื่อน ซึ่งอาจให้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มก็ได้ (สุรศักดิ์ หลานมาลา 2524 : 137) อีกประการหนึ่ง การเรียนในชั้นปีที่ 3 ของทุกสภานั้นเป็นการเรียนที่เข้าสู่วิชาชีพพยาบาลอย่างแท้จริง การจัดการเรียนการสอนจะเน้นหนักทั้งภาคทฤษฎีทางการพยาบาลและการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย ซึ่งนักศึกษาต้องยึดปฏิบัติงานทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรคึก ผลักเปลี่ยนหมุนเวียนไปตามแผนกต่าง ๆ ตลอดจนการมอบหมายงานให้นักศึกษาค้นคว้าก็มีจำนวนมากขึ้น การพักผ่อนไม่เพียงพอ จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ

3.5 แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 และ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่

มีความกระตือรือร้น ต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนให้มากที่สุด ต้องการเรียนรู้เนื้อหาวิชาโดยตั้งใจศึกษาเล่าเรียนในทุกรูปแบบ จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ

4. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ต่างระดับชั้นปี ในสถาบันหนึ่ง ๆ ตามสมมุติฐานข้อที่ 3

4.1 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากผลการวิจัยพบว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะการจัดการเรียนการสอนของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งมุ่งพัฒนาให้นักศึกษาเกิดความรู้ฝึกฝนต่อสวัสดิภาพของสังคม โดยเน้นการบริการชุมชนเป็นหลัก อันเห็นแนวทางส่งเสริมให้มองเห็นคุณค่าชีวิตที่ดีขึ้น เน้นให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอน มีความรับผิดชอบด้วยตนเอง ตลอดจนสนับสนุนส่งเสริมให้นักศึกษามีพัฒนาการในทุกด้านอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527 : 2) จึงอาจจะมีส่วนทำให้แบบการเรียนของนักศึกษาแต่ละชั้นปีโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า

4.1.1 แบบการเรียนแบบอิสระของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 2 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบอิสระสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 4 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาอยู่ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้น จะมีความคิดเป็นอิสระต้องการเป็นตัวของตัวเอง มีความรับผิดชอบในตนเองสูง (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ 2524 : 217-218) ประกอบกับการจัดหลักสูตรของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527 : 1-2) มุ่งเน้นการบริการชุมชนเป็นหลัก เพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขของประเทศ ซึ่งมีความเชื่อว่า หลักการสาธารณสุขมูลฐานเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่การมีสุขภาพที่ดีถ้วนหน้าของประชาชน จึงสอดแทรกวิชาการพยาบาลและปฏิบัติการพยาบาลตั้งแต่นั้นปีที่ 1 รวมไปถึงวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐาน และการสอนวิชาชีพปฏิบัติการ

พยาบาลนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์ปัญหาชุมชน จึงอาจมีผลช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีโอกาสฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และมีความมั่นใจในตนเองมากขึ้นตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาที่ว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนแบบอิสระ จะมีประสิทธิภาพทางสมอง และความรับผิดชอบสูง (Egbert and Bigelow, 1966 : 37-39) อีกประการหนึ่ง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความสนใจและตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 60 อ้างอิงมาจาก Joseph F. Kauffman, 1966 : 19-21) จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบอิสระสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ

4.1.2 แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 4 และ 2 ตามลำดับ ส่วนชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เรียนทางด้านวิชาพยาบาลมากชั้น ซึ่งเป็นการเรียนที่เน้นหนักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติการพยาบาล นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยในเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก โดยจัดให้มีการหมุนเวียนไปตามหอผู้ป่วยแผนกต่าง ๆ ประกอบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแนวโน้มที่จะมีความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาพยาบาลปีที่ 4 (เฟียร์ดี เปี่ยมมงคล 2527 : 43 และ 52) จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวสูงสุด สำหรับชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวอันดับสอง อาจเป็นเพราะนักศึกษาใกล้จะสำเร็จการศึกษา มักจะสนใจงานในการประกอบอาชีพ และการศึกษามากกว่าการเรียน ชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวอยู่ในอันดับสาม อาจเป็นเพราะนักศึกษามีพัฒนาการตามวัยมากขึ้น มีความรู้สึกว่าตนเองเป็นผู้ใหญ่ทั้งด้านความคิดและกรกระทำ เริ่มมีความคิดเห็นขัดแย้งเกี่ยวกับการเรียนการสอน ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ จึงมีผลให้มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวอยู่ในอันดับสาม ส่วนชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยวต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ ดังกล่าวแล้ว

4.1.3 แบบการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ชั้นปีที่ 3 และ 2 ตามลำดับ ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะลักษณะนิสัยของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ซึ่งอยู่ในวัยรุ่นตอนปลายกำลังจะเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีอุดมคติ ความหวัง และความตั้งใจสูง กระตือรือร้น มีความสามารถทางพุทธิพิสัย มีความอดทนสูง ต้องการเป็นตัวของตัวเอง (โพสุรย์ สีนลารัตน์ 2524 : 217-218) ประกอบกับการเรียนในมหาวิทยาลัย นักศึกษาต้องปรับตัวหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเรียนหรือสิ่งแวดล้อม และนักศึกษาพยาบาลในชั้นปีที่ 1 ต้องเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไปร่วมกับนักศึกษาวิชาอื่น ๆ ด้วย นักศึกษาจึงต้องแข่งขันกันเรียนเพื่อให้ได้เกรดที่ดี นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันเป็นอันดับสอง อาจเป็นเพราะเรียนหนักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้องขึ้นปฏิบัติงานทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรคิก ซึ่งนักศึกษาต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนเป็นอย่างมาก นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันเป็นอันดับสาม อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีประสบการณ์การเรียนรู้ การปรับตัวและวิถีชีวิตดีกว่าชั้นปีที่ 1 จึงมีผลทำให้การแข่งขันลดลง ส่วนชั้นปีที่ 4 ถึงแม้ว่าจะเรียนหนักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติก็ตาม แต่เนื่องจากนักศึกษากลัวจะสำเร็จการศึกษา จึงสนใจเรื่องงานการประกอบอาชีพมากกว่าการเรียน ซึ่งอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำสุด

4.1.4 แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพแล้วยังเรียนวิชาชีพโดยตรงอีกหลายวิชา เช่น การพยาบาล 2 และ 3 ปฏิบัติการพยาบาล 2 และ 3 เป็นต้น (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527 : 12) ซึ่งนักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาศักยภาพของตนอย่างเต็มที่ โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกรูปแบบ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทั้งทางด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย สำหรับชั้นปีที่ 3 นั้น แม้ว่าจะเรียนค่อนข้างหนักทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติก็ตาม แต่เนื่องจากการฝึกปฏิบัติพยาบาลในเวรเช้า เวรบ่าย และ

เวรตีก มีผลทำให้นักศึกษาที่มีความวิตกกังวลสูงตั้งกลาวแล้ว จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษามีแบบ การเรียนแบบมีส่วนร่วมต่ำกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2

4.2 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากผลการวิจัยปรากฏว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมทั้ง 6 แบบ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ลักษณะการจัดการเรียนการสอน วิธีการสอน ซึ่งมุ่งเน้นกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาความ ทิฉริ เริ่มสร้างสรรค์ของนักศึกษาให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2528 : 1) ตลอดจนอิทธิพลของกลุ่มเพื่อน และวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้ ๆ อาจมีผลทำให้นักศึกษาที่มีแบบการเรียนโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า

4.2.1 แบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปี ที่ 2 และ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียน แบบหลีกเลี่ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 1 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ผ่านการศึกษามาหลายปี กุญเญกับสภาพการเรียนการสอนและสิ่งแวดล้อม ประกอบกับเริ่มสนใจปัญหาการ ทำงานเพื่อประกอบอาชีพมากกว่า จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยง สูงกว่าชั้นปีที่ 2 และ 1

4.2.2 แบบการเรียนแบบร่วมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เริ่มเข้าสู่ชีวิตในมหาวิทยาลัย รู้สึกตื่นเต้นและสนใจต่อทุก ๆ สิ่งรอบด้านไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการเรียนหรือกิจกรรมในสังคม มีความอยากเรียนและตั้งใจ ในการศึกษา เพื่อฟังคำสอนของอาจารย์ พยายามปรับตัวในทุก ๆ ด้าน จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3

4.2.3 แบบการเรียนแบบพึ่งพาของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 และ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3

และชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงสุด รองลงมา โคนแก่ ชั้นปีที่ 2 และ 4 ตามลำดับ ส่วนชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาค่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ได้พบกับสังคมใหม่ ไม่คุ้นเคยกับระบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนอาจารย์ เพื่อน ๆ และสถานที่ตั้งโคกกลาวแล้ว เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมใด ๆ ก็รู้สึกว้าเหว จำเป็นต้องพึ่งพาเพื่อน ๆ รุ่นพี่ และอาจารย์เป็นอย่างมาก จึงทำให้มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาสูงสุด ชั้นปีที่ 2 มีแบบพึ่งพาเป็นอันดับสอง เพราะนักศึกษาต้องย้ายสถานที่ไปเรียนมหาวิทยาลัยที่ฐานวิชาชีพที่คณะแพทยศาสตร์ นักศึกษาจำเป็นต้องปรับตัวให้เข้ากับบุคคล สถานที่ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนการเรียนการสอนแบบต่าง ๆ และต้องพึ่งพาอาจารย์ รุ่นพี่ เพื่อน ๆ เพื่อให้คำแนะนำปรึกษาอีกด้วย นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบพึ่งพาเป็นอันดับสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาจะสำเร็จการศึกษาออกไปประกอบอาชีพ ต้องนำความรู้ที่เรียนมาไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่และมีคุณภาพ สำหรับชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาค่ำสุด อาจเนื่องมาจากนักศึกษามีประสบการณ์การเรียนรู้มากขึ้น ถึงแม้ว่าเป็นการเรียนที่หนักทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานทั้งเวรเช้า เวรบ่ายและเวรดึกก็ตาม แต่เนื่องจากการมอบหมายงานให้หนักกว่าเดิมเพิ่มขึ้น และการประเมินผลการเรียนมีบ่อยครั้ง จึงทำให้นักศึกษาพยายามค้นคว้าและศึกษาเพิ่มเติมอยู่เสมอ ซึ่งอาจมีผลทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบพึ่งพาค่ำสุด

4.2.4 แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีความรู้สึกเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จึงพยายามมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มากที่สุด อีกประการหนึ่ง นักศึกษาเริ่มเรียนวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพมากขึ้น ทำให้นักศึกษามีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเห็น อยากทดลองสิ่งแปลกใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในวิชาชีพต่อไป อาจมีผลทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบมีส่วนร่วมสูงกว่าชั้นปีที่ 4 และ 3

4.3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้เพราะนักศึกษาพยาบาลมีความแตกต่างกันทั้งภูมิหลัง พื้นฐานความรู้ ความสามารถ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 64) และทัศนคติต่อวิชาชีพ พยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน (ครุณี ชุมหะวัต พิมพา สมพงษ์ และ ไพเราะ ผ่องโชค 2523 : 20) ตลอดจนรูปแบบการใช้ชีวิต (ไพฑูริย์ สีนลารัตน์ ม.ป.ป. : 1-23) และแนวความคิดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา ลค. : นค. อ้างอิงมาจาก Joseph F. Kauffman. 1968 : 19-21) จึงอาจส่งผลให้แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลแต่ละชั้นปีแตกต่างกัน เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายกลุ่มพบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 และ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาในการปรับตัวหลาย ๆ ด้าน นอกจากจะต้องปรับตัว ทางด้านร่างกายและจิตใจที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งเป็นไปตามวัยแล้ว ยังต้องเผชิญกับปัญหาจากการเรียนที่เคร่งเครียดอีกด้วย จากการศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามารัตน์ ปีการศึกษา 2523 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาด้านการปรับตัว ด้านการเรียนมากกว่าปีอื่น ๆ (พิมพา สมพงษ์ และคณะ 2523 : 29-30) จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีอื่น ๆ เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเรียนแต่ละแบบ พบว่า

4.3.1 แบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และแตกต่างจากชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงสูงสุด ชั้นปีที่ 2 อยู่ในอันดับสอง ชั้นปีที่ 1 อยู่ในอันดับ 3 และชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลักเลี้ยงต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษา

ชั้นปีที่ 4 อยู่ในระยะที่ใกล้จะสำเร็จการศึกษา ซึ่งมีจุดมุ่งหมายและขนาดเกี่ยวกับการเรียน และค่านอื่น ๆ นั้น แน่นนอนและใกล้เป้าหมายแล้ว ปัญหาต่าง ๆ ในการปรับตัวก็ลดลง ทำให้ นักศึกษาคำนึงถึงปัญหาในการประกอบอาชีพและการศึกษาต่อในอนาคตมากกว่าการตั้งใจเล่าเรียน จึงอาจมีผลทำให้ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงสูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ สำหรับชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงอันดับสอง อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 อยู่ในระยะปรับตัวเกี่ยวกับการเรียน ค่านสังคม และอื่น ๆ อีกมาก เริ่มเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ รากฐานทางการพยาบาล โดยมีวิชาพยาบาลสอดแทรกเป็นบางส่วน (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ 2524 : 12-13) และเนื่องจากนักศึกษาเลือกเรียนพยาบาลด้วยเหตุผล ที่ว่าสามารถหางานทำได้ 100 % ในระดับมากที่สุด และเมื่อมีญาติหรือเพื่อนเจ็บป่วยจะ สามารถให้การช่วยเหลือได้ในระดับมากพอควร (ไชแสง ชาศิริ 2526 : ก) จึงทำให้นักศึกษาไม่ได้เรียนวิชาชีพนี้อย่างจริงจัง เมื่อนักศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 2 เริ่มเรียน วิชาพยาบาลสอดแทรกเป็นบางส่วนดังกล่าวแล้ว อาจมีผลทำให้เกิดความเบื่อหน่าย ขาดความ กระตือรือร้น ไม่สนใจ และไม่ตั้งใจเรียน ประกอบกับมีผลงานวิจัยของ เพ็ชรดี เปี่ยมมงคล (เพ็ชรดี เปี่ยมมงคล 2527 : 43 และ 52) พบว่า นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 2 มีความ วิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยสูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงอยู่ในอันดับสอง และนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบหลักเลียงอยู่ในอันดับสามนั้น อาจเนื่องจากนักศึกษา ชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่ มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องต่าง ๆ หลายด้าน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเรื่องการปรับตัวทางด้าน การเรียน (พิมพ์ สมพงษ์ และคณะ 2523 : 29-30) จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ตั้งใจและสนใจเล่าเรียนมากกว่าชั้นปีที่ 4 และ 2 ส่วน ชั้นปีที่ 3 ซึ่งมีแบบการเรียนแบบหลักเลียงต่ำสุด ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเรียนหนักทั้งภาคทฤษฎี และปฏิบัติ นักศึกษาต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก ผลัด เปลี่ยนกันเป็นกลุ่ม ๆ ในแต่ละแผนก เพราะเป็นการเรียนที่เข้าสู่วิชาชีพอย่างแท้จริง การ มอบหมายงานก็มีมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นรายงานของภาคทฤษฎีหรือการฝึกภาคปฏิบัติ และ

ใช้วิธีสอนแบบกระบวนการกลุ่มมากขึ้น ทั้งนี้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน จึงเป็นผลให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนรู้แบบหลักเลี้ยงต่ำสุด

4.3.2 แบบการเรียนรู้แบบร่วมมือของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นเดียวกัน สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุด ชั้นปีที่ 2 อันดับสอง ชั้นปีที่ 3 อันดับสาม และชั้นปีที่ 4 อันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เข้าสู่มหาวิทยาลัยด้วยความรู้สึกที่บริสุทธิ์ ตื่นเต้น กระตือรือร้น มีอุดมคติสูง และตั้งใจศึกษาเล่าเรียนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา 2523 : 64) จึงอาจเป็นสาเหตุให้นักศึกษาชั้นปีที่มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือสูงสุด ชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับสอง อาจเป็นเพราะนักศึกษาปรับตัวในเรื่องต่าง ๆ ได้ดีขึ้น เริ่มมีประสบการณ์ในการเรียนรู้มากขึ้น แต่มีความคิดเห็นขัดแย้งในเรื่องต่าง ๆ เนื่องจากเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นอันดับสาม อาจเป็นเพราะนักศึกษากลุ่มนี้ต้องเรียนหนักมากขึ้นทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยขึ้นฝึกปฏิบัติงานทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรคึก ผลักเปลี่ยนหมุนเวียนกันแต่ละหน่วย นอกจากนั้น การมอบหมายงานให้นักศึกษากันควาก็มีมากขึ้น จนบางครั้งทำให้นักศึกษาพักผ่อนไม่เพียงพอ จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้การเรียนรู้แบบร่วมมือลดลงอยู่ในอันดับสาม ส่วนชั้นปีที่ 4 มีแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือต่ำสุด เพราะนักศึกษามักจะเริ่มสนใจเรื่องเกี่ยวกับงาน การศึกษาต่อ และความก้าวหน้าในอนาคตมากกว่าการเรียนรู้

4.4 แบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีความแตกต่างกันทั้งในด้านภูมิหลัง พื้นฐานความรู้ ความสามารถ และสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ตลอดจนทัศนคติและแนวความคิดต่อกิจกรรมการเรียนการสอนแต่ละชั้นปีแตกต่างกันทั้งใกล้แล้ว จึงอาจมีผลให้นักศึกษาแต่ละ

ชั้นปีมีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่านักศึกษาชั้นปีที่ 2 และ 3 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เปลี่ยนระบบการเรียนการสอนจากระดับมัธยมศึกษาเข้าสู่ระดับมหาวิทยาลัย ไม่คุ้นเคยต่อระบบการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม ตลอดจนสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ เช่น การอยู่หอพัก การคบเพื่อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหาด้านการปรับตัว ด้านการเรียนมากกว่าปีอื่น ๆ (พิมพ์พงษ์ และคณะ 2523 : 29-30) มีความรู้สึกกลัวเหงา ต้องจากสังคมครอบครัวและห่างจากการควบคุมใกล้ชิดจากทางบ้าน จึงทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่าชั้นปีอื่น ๆ สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ซึ่งมีแบบการเรียนแตกต่างจากชั้นปีที่ 3 นั้นก็ด้วยเหตุผลเช่นเดียวกับข้อ 3 (หน้า 105) ดังได้กล่าวแล้ว เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแบบการเรียนแต่ละแบบพบว่า

4.4.1 แบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงของนักศึกษาชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 1 และ 3 ทั้งนี้อาจเนื่องจากนักศึกษาชั้นปีที่ 2 เรียนในสถานที่ต่าง ๆ กันสองแห่ง คือ เรียนวิชาพื้นฐานทั่วไปที่คณะวิทยาศาสตร์ เขตพญาไท เรียนวิชาพื้นฐานวิชาชีพและหมวดวิชาชีพที่คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งนักศึกษาจะต้องเดินทางไกล ทำให้เหน็ดเหนื่อยต่อการเดินทาง และต้องปรับตัวทางด้านการศึกษาเพิ่มขึ้น จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 2 หลีกเลี่ยงการเรียนสูงกว่าชั้นปีที่ 1 และ 3 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลักษณี มีนะมันท์ และ รุจิเรศ อนุรักษ์ (ลักษณี มีนะมันท์ และ รุจิเรศ อนุรักษ์ 2528 : 53) ซึ่งพบว่า นักศึกษาพยาบาล โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ชั้นปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงสูงกว่าชั้นปีที่ 1 สำหรับชั้นปีที่ 1 นักศึกษาอาจประสบปัญหาทางด้านการศึกษาที่ไม่คุ้นเคยมาก่อน เมื่อพบกับสิ่งแวดล้อมแปลกและใหม่ ต้องปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน จึงอาจมีผลทำให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงการเรียน ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 3 แม้ว่าจะเรียนหนักทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ต้อง

ฝึกปฏิบัติทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึกก็ตาม แต่เนื่องจากนักศึกษาอยู่ในช่วงวัยผู้ใหญ่
 ตอนต้น จึงมีความรับผิดชอบมากขึ้น ประกอบกับนักศึกษากลุ่มนี้ทำกิจกรรมกลุ่มมาก และได้
 รับการประเมินผลบ่อยครั้ง จึงทำให้นักศึกษาพยายามค้นหาและศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมอยู่
 เสมอ ด้วยเหตุนี้อาจส่งผลให้นักศึกษาชั้นปีที่ 3 มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงต่ำสุด

4.4.2 แบบการเรียนแบบแข่งขันของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4
 และ 3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนชั้นปีที่ 2 แตกต่างจากชั้นปีที่ 4 และ 3
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบ
 แข่งขันสูงสุด ชั้นปีที่ 2 เป็นอันดับสอง ชั้นปีที่ 3 อันดับสาม และชั้นปีที่ 4 อันดับสุดท้าย ทั้งนี้
 อาจเนื่องมาจากนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เป็นนักศึกษาใหม่มีความกระตือรือร้น สนใจต่อกิจกรรมการ
 เรียน และกิจกรรมสังคมในมหาวิทยาลัย และพยายามกระทำสิ่งต่าง ๆ ให้ดีที่สุด ประกอบกับ
 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ต้องปรับตัวในด้านการเรียนมากกว่าชั้นปีอื่น ๆ (พิมพ์ สมพงษ์ และคณะ
 2523 : 33) ซึ่งเป็นปัญหาแรกที่ส่งผลให้นักศึกษามีผลการเรียนต่ำ (อรพินท์ นิมิตรนิวัฒน์
 2522 : 41) จึงอาจทำให้นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันสูงสุด นักศึกษาชั้น
 ปีที่ 2 มีแบบการเรียนแบบแข่งขันอยู่ในอันดับสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาต้องเปลี่ยน
 สถานที่เรียนถึงสองแห่งครึ่งโลกแล้ว ซึ่งนักศึกษาต้องเดินทางไกล และปรับตัวทางด้านการ
 เรียนเพิ่มขึ้น ต้องแข่งขันกันเรียนเพื่อทำคะแนนให้ดีที่สุด สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 เน้น
 หนักทางภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมาก โดยฝึกปฏิบัติพยาบาลในรายวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์
 ศัลยศาสตร์ กุมารเวชศาสตร์ และสูติรีเวชศาสตร์ นักศึกษาต้องขึ้นปฏิบัติงานในเวรเช้า
 เวรบ่าย และเวรดึก ซึ่งทำให้เวลาพักผ่อนน้อยลง ประกอบกับการมอบหมายงานให้ทำก็
 เพิ่มขึ้นทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ อีกประการหนึ่งการอยู่หอพักด้วยกัน ทำให้มีความ
 รู้สึกว่าเป็นพวกเดียวกัน จึงอาจทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบแข่งขันเป็นอันดับสาม เมื่อ
 เปรียบเทียบกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 ส่วนนักศึกษาชั้นปีที่ 4 เน้นหนักทางด้านทฤษฎีและ
 ปฏิบัติการพยาบาลเช่นเดียวกัน ถึงแม้ว่าจะเป็นภาระงานที่หนักก็ตาม แต่เนื่องจากนักศึกษา

ชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่ก็จะเริ่มสนใจเกี่ยวกับงาน การศึกษาต่อ และความก้าวหน้าในอนาคต มากกว่าการเรียน จึงอาจทำให้มีแบบการเรียนแบบแข่งขันต่ำกว่าชั้นปีอื่น ๆ

4.5 แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้เพราะจากผลการวิจัยของ พิมพ์ สมพงษ์ และคณะ (พิมพ์ สมพงษ์ และคณะ ลก. : 1-36) ได้ทำการศึกษาปัญหาของนักศึกษาพยาบาลรามาธิบดี 11 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพและพัฒนากาย การเงินและที่อยู่อาศัย กิจกรรมทางสังคมและสันทนาการ ความสัมพันธ์ทางสังคม การปรับตัวทางอารมณ์และปัญหาส่วนตัว การปรับตัวทางเพศ บ้านและครอบครัว ศีลธรรมจรรยาและศาสนา การปรับตัวทางด้านการศึกษา อนาคตเกี่ยวกับอาชีพและการศึกษา และด้านสุดท้าย คือ หลักสูตรและการสอน ผลการวิจัยปรากฏว่า ถ้าเฉลี่ยรวมปัญหาทุกด้านของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เท่ากับ 1.67 ปีที่ 2 เท่ากับ 1.50 ปีที่ 3 เท่ากับ 1.59 และปีที่ 4 เท่ากับ 1.52 ซึ่งจากการพิจารณาเกณฑ์เฉลี่ยรวมดังกล่าวแล้วพบว่า นักศึกษาทุกชั้นปีมีปัญหาทั้ง 11 ด้าน เพียงเล็กน้อยใกล้เคียงกัน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีปัญหามากกว่าชั้นปีอื่น ๆ เกือบทุกด้าน จากเหตุผลที่นักศึกษามีปัญหาเพียงเล็กน้อยเช่นนี้ อาจจะมีผลทำให้แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

5. ผลการเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถานัน ตามสมมุติฐานข้อที่ 4

จากผลการวิจัยปรากฏว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถานัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า แบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย มีอันตบแบบการเรียน

เหมือนกันหมดทุกสถาบัน คือ แผนการเรียนแบบร่วมมือเป็นอันคับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง อันคับ
รองลงมาชอบในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน
และแบบหลักเลี้ยง ตามลำดับ ประกอบกับผลงานวิจัยของ ลักขณ์ มีนะนันท์ และ รุจิเรศ
ชญรัตน์ (ลักขณ์ มีนะนันท์ และ รุจิเรศ ชญรัตน์ 2528 : ก) พบว่า นักศึกษาที่มี
ภูมิลำเนาในกรุงเทพและต่างจังหวัดมีแผนการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ
จากผลงานวิจัยของ บรรจง คำหอมกุล (บรรจง คำหอมกุล 2518 : จ) เรื่อง
ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลตามแบบ อีพีทีเอส พบว่า ความเข้าใจตนเองและผู้อื่น
การมีอำนาจเหนือผู้อื่นของนักศึกษาพยาบาลทุกสถาบัน ไม่แตกต่างกันจากเกณฑ์ปกติ นอกจากนี้
จากการศึกษาหลักสูตรทั้ง 5 สถาบัน (คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527 :
1-15, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2528 : 1-18, คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2524 : 1-17, คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2528 : 7-25, ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัย
มหิดล 2524 : 2-18) พบว่า หลักสูตรแต่ละสถาบันแตกต่างกันบ้างในรายละเอียด แต่
โดยทั่วไปในการจัดการเรียนการสอนของทุกสถาบัน จะเน้นความสำคัญของการเรียนการสอน
ด้านปฏิบัติการพยาบาล เพื่อมุ่งหวังที่จะผลิตพยาบาลที่มีความรู้ ความสามารถ โดยให้บริการพยาบาล
แก่ประชาชน ครอบคลุม และชุมชนให้อยู่ในสภาพที่ดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม สิ่งแวดล้อม
ได้อย่างมีความสุข (กัลยา พัฒนศรี 2525 : 1) ซึ่งการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน
ดังกล่าวน่าจะมีผลทำให้แผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานี้ สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อตรวจสอบความแตกต่างของแผนการเรียนแต่ละแบบพบว่า แบบร่วมมือของนักศึกษา
พยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล
แตกต่างจากนักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลา-
นครินทร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยนักศึกษาพยาบาลภาควิชาพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีแผนการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่า
นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยเป็นแรงกระตุ้นที่จะทำให้นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลง ดังเช่น ระเบียบ ภาวิไล (ระเบียบ ภาวิไล 2515 : 13-18) ได้กล่าวไว้ว่า บรรณาสถาบันวิชาการในมหาวิทยาลัยที่มีต่อการสอน นอกจากสภาพแวดล้อมอื่น ๆ แล้ว ยังรวมถึงตัวอาจารย์ นักศึกษา อุปกรณ์ สถานที่ จะช่วยเสริมประสิทธิภาพการสอนด้วย ซึ่งภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เปรียบกว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในเรื่องสภาพแวดล้อม อยู่เป็นอย่างมาก เพราะตั้งอยู่ในส่วนกลางเป็นแหล่งวิชาการทั้งในด้านความรู้และการวิจัย มีความพร้อมทั้งในด้านจำนวนอาจารย์ที่สอน วุฒิของอาจารย์ที่สอน และประสบการณ์ของ อาจารย์ ตลอดจนอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

อีกประการหนึ่ง คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น อยู่ระหว่างช่วงของการใช้หลักสูตรเก่าและหลักสูตรใหม่ ซึ่งเป็นหลักสูตรผสมผสาน โดยนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และปีที่ 2 ใช้หลักสูตรใหม่ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 และ 4 ใช้หลักสูตรเก่า ย่อมก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านการจัดการเรียนการสอน และการปรับตัวของอาจารย์เป็นอย่างมาก ซึ่งจากรายงานการดำเนินงานของ ศิริพร ชัมภลิจิต (ศิริพร ชัมภลิจิต 2529 : 26) พบว่า คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีปัญหาในการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรผสมผสาน คือ อาจารย์ต้องปรับตัวในการสอนค่อนข้างลำบาก อาจารย์ขาดประสบการณ์ในการพยาบาลตามหลักสูตรใหม่ และต้องใช้จำนวนอาจารย์สอนในแต่ละรายวิชาจำนวนมาก ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวนี้สอดคล้องกับจากรายงานของ สุมิตร คุณากร (สุมิตร คุณากร 2525 : 9) คือ เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรและการสอนทุกครั้ง ไม่ว่าจะมิชอบ เองมากหรือน้อยก็ตาม ย่อมกระทบกระเทือนต่อสภาพสมดุลทางสังคมในสถานศึกษานั้น ๆ เช่น ก่อให้เกิดการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และมีความรู้สึกไม่มั่นคงเกิดขึ้น ปรากฏการณ์เช่นนี้เป็นเรื่องธรรมดา เพราะคนเราชอบยึดมั่นในสิ่งทำให้ความมั่นคงต่อตนเอง มีความมั่นใจในวิธีสอนของตนเอง มีความแม่นยำในเนื้อหาวิชาที่สอน เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้น ทำให้สภาวะนี้ถูกระทบกระเทือนย่อมก่อให้เกิดความมุ่งหวังใหม่ และตอบสนองใหม่ เพื่อให้ได้สภาพสมดุลกลับคืนมา ซึ่งก็หมายถึงการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงนั่นเอง แต่ถ้าทุกคนยอมรับสถานการณ์

ใหม่นั้นได้ ก็ต้องปรับตัวเพื่อให้อยู่ในสภาวะสมดุลต่อไป ซึ่งจากปัญหาดังกล่าวนี้ อาจมีผลกระทบกระเทือนต่อการจัดการเรียนการสอนของนักศึกษา จึงทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบรวมเมื่อต่ำกว่าสถาบันอื่น ๆ

สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ แม้ว่าจะจัดตั้งเป็นโรงเรียนพยาบาล ซึ่งเทียบเท่าภาควิชาหนึ่งในคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มาก่อนก็ตาม แต่เริ่มจัดตั้งเป็นคณะพยาบาลศาสตร์ เมื่อปี พ.ศ. 2523 (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2524 : 3) ซึ่งเป็นเวลาที่จัดตั้งขึ้นครั้งสุดท้ายเมื่อเปรียบเทียบกับอีก 4 สถาบัน อาจเสียเปรียบในด้านจำนวนอาจารย์ที่สอน วุฒิจารย์ที่สอน ประสบการณ์ในการทำงานของอาจารย์ ตลอดจนอุปกรณ์การสอน และเนื่องจากคณะพยาบาลศาสตร์ เปลี่ยนแปลงการจัดตั้งเป็นคณะ ต้องเปลี่ยนแปลงการบริหารงานใหม่ เช่น พัฒนาการจัดการเรียนการสอน พัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้สูงขึ้น จัดเตรียมค่าน้ำค่าเช่า เอกสารประกอบการเรียนการสอนให้มากขึ้นเพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา การรับอาจารย์ใหม่ที่มีคุณวุฒิในการที่จะเป็นอาจารย์ ย่อมจะทำให้เกิดการปรับสภาพระหว่างความสัมพันธ์ของผู้สอน ผู้เรียน และผู้ร่วมวิชาชีพ ตลอดจนความสัมพันธ์กันระหว่างผู้ร่วมงาน ความคุ้นเคยต่อสภาพบนหอผู้ป่วยย่อมเป็นน้อยกว่าสถาบันอื่น และเนื่องจากขณะนี้นักศึกษาพยาบาลขึ้นฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลหาดใหญ่ และโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ สิ่งแวดล้อมทั้งทางค่านิยมบุคลากรที่ร่วมงาน การใช้อุปกรณ์การเรียนการสอนในการฝึกปฏิบัติ ความถลองตัวในการเดินทางเพื่อฝึกปฏิบัติงาน ค่าเช่าที่ใช้ในการศึกษาคนตัวก็แตกต่างกัน อาจมีผลทำให้นักศึกษามีแบบการเรียนแบบรวมเมื่อลดน้อยลงเมื่อเปรียบเทียบกับสถาบันอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. จากการศึกษารูปแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย พบว่า นักศึกษาชอบแบบการเรียนแบบรวมเมื่อสูงสุด รองลงมาได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ

คั้งนี้ในการจัดการเรียนการสอน ควรจะเน้นการจัดกิจกรรมให้นักศึกษาได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันให้มากที่สุด เช่น จัดให้มีการอภิปรายหรือสัมมนา เพื่อสร้างเสริมความรู้ทางวิชาการ ตลอดจนเป็นการชี้แนะแนวทางเพื่อให้นักศึกษาได้ทำงานร่วมกัน และศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษา โดยปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกันทั้งด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา ส่งเสริมการกีฬา จัดงานสังสรรค์ร่วมกัน เพราะการมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างอาจารย์และนักศึกษาย่อมทำให้เกิดความเชื่อมั่น ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างแรงจูงใจให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้อื่น (มาลี สันติเกษตริน 2517 : 303)

2. จากผลการวิจัยแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบันการศึกษาพยาบาลสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 4 พบว่า นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีแบบการเรียนแบบต่าง ๆ สูงกว่าชั้นอื่น ๆ ได้แก่ แบบฟังทาบ แบบแข่งขัน แบบอิสระ แบบมีส่วนร่วม และแบบร่วมมือ ฉะนั้น อาจารย์ควรให้ความสนใจและเอาใจใส่ต่อนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ให้มากที่สุด เพราะนักศึกษาไม่คุ้นเคยกับระบบการเรียนการสอน และสภาวะแวดล้อมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย ตลอดจนต้องปรับตัวเป็นอันมาก จึงควรจัดอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีคุณภาพ โดยจัดชั่วโมงแนะนำวิธีการเรียนที่ถูกต้องและเหมาะสมให้แก่ศึกษาใหม่ การพัฒนาปรับปรุงการจัดหลักสูตรการเรียนการสอนให้สอดคล้องกันทั้งวิชาพื้นฐานทั่วไป วิชาพื้นฐานวิชาชีพและหมวดวิชาชีพ เพื่อให้นักศึกษาสามารถนำไปประยุกต์ใช้เมื่อเข้าสู่วิชาชีพต่อไป ควรจัดให้มีการเรียนการสอนแบบบรรยายสลับกับกระบวนการกลุ่ม ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาการเรียนแบบฟังทาบและแบบหลีกเลี่ยงใจทอยลง และควรเสริมสร้างการเรียนแบบร่วมมือ แบบมีส่วนร่วม แบบอิสระ และแบบแข่งขัน เพื่อให้นักศึกษาได้พัฒนาศักยภาพอย่างเต็มที่ และประสบผลสำเร็จในการเรียน ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพด้วย

สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 3 และ 4 มีแบบการเรียนแบบหลีกเลี่ยงสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาชั้นปีที่ 2 โดยทั่วไปเรียนหนักในหมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพและหมวดวิชาชีพบางรายวิชา ซึ่งนักศึกษาต้องปรับตัวในหลาย ๆ ด้าน ส่วนการเรียนในชั้นปีที่ 3 และ 4 เป็นการเรียนที่เข้าสู่วิชาชีพอย่างแท้จริง นักศึกษาต้องเรียนหนักมากทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

ต้องขึ้นฝึกปฏิบัติงานทั้งเวรเช้า เวรบ่าย และเวรดึก ผลัดเปลี่ยนกันในแต่ละแผนก จึงอาจทำให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงการเข้าชั้นเรียนสูง ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอน อาจารย์ควรจัดกิจกรรมในคาบกระแวนการกลุ่มทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเช่นเดียวกับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ใ้มากขึ้น เพราะเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น รู้จักสร้างจินตนาการ มีความสนใจในการศึกษาจนกว่า ช่วยพัฒนาในด้านพุทธิพิสัย ความสามารถ การแก้ปัญหา และทัศนคติ ตลอดจนเป็นการเสริมสร้างนิสัยการเรียนที่ดี มีการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน นอกจากนี้ อาจารย์ต้องติดตามประเมินผลนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอเพื่อลดพฤติกรรม การเรียนแบบหลีกเลี่ยงให้ลดลง จากทฤษฎี X (เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ 2522 : 123) กล่าวว่า คนโดยทั่วไปไม่ชอบทำงานและพยายามจะหนีฟรี หลีกเลี่ยงเมื่อมีโอกาส จึงต้องบังคับให้ทำงาน ซึ่งจากพฤติกรรมการหลีกเลี่ยงของนักศึกษาดังกล่าวแล้ว ต้องใช้กระบวนการกลุ่ม เพื่อให้นักผู้ควบคุม ตลอดจนเสริมแรงจูงใจด้วย จึงกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการกลุ่มมีผลดีต่อนักศึกษาเป็นอันมาก

3. จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีแบบการเรียนแบบร่วมมือสูงกว่านักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ดังนั้น คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ควรจะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

3.1 เฝ้ิงงบประมาณเกี่ยวกับการเรียนการสอนให้มากขึ้น

3.2 ควรตระหนักถึงการพัฒนาอาจารย์ใหม่มีความรู้ ความสามารถในด้านกาจัดการศึกษา เช่น รู้จักธรรมชาติของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพ การพัฒนาทักษะการสอน ตลอดจนการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษา โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ศึกษาต่อ ด้งาน การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน อบรม สัมมนาหรือประชุมวิชาการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความรู้ใหม่ ๆ เพื่อนำไปพัฒนานักศึกษาและสภานนี้ให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น

3.3 ควรส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างอาจารย์และนักศึกษาให้มากขึ้น

3.4 จัดแหล่งประโยชน์ที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนของนักศึกษา เช่น ห้องสมุด ตำราที่เพียงพอต่อความต้องการของนักศึกษา จัดห้องให้ทำปรีชาแนะนำด้านวิชาการและงานอื่น ๆ เป็นต้น

สำหรับคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งอยู่ระหว่างช่วงต่อของการใช้หลักสูตรเก่าและใหม่ ทำให้อาจารย์มีภาระงานหนักมาก จำเป็นต้องประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรใหม่น้อยครั้ง จะต้องให้ขวัญและกำลังใจแก่อาจารย์เป็นอย่างมาก และควรมีการประเมินผลการใช้หลักสูตรใหม่ และหลักสูตรเก่าเปรียบเทียบกัน ทั้งนี้เพื่อจะได้นำมาจัดรูปแบบการสอนให้สอดคล้องกับแบบการเรียนของนักศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถานบริการพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กับนักศึกษาพยาบาลในวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ว่าแตกต่างกันอย่างไร
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถานบริการพยาบาลของรัฐ กับของเอกชน
3. ควรปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้สำรวจแบบการเรียนใหม่คุณภาพยิ่งขึ้น โดยสร้างแบบสอบถามแบบการเรียนสำหรับนักศึกษาพยาบาลโดยเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติพยาบาล
4. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล กับแบบการสอนของอาจารย์ ว่ามีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด เพื่อจะได้ปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น

5. ควรจะศึกษาหรือควบคุมตัวแปรอื่น ๆ ที่มีผลต่อผลการเรียนของนักศึกษา เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจ ภูมิสำเนา สังคมและครอบครัว ผู้สอน ซึ่งจะทำให้ผลการวิจัยสมบูรณ์ และมีประโยชน์ยิ่งขึ้น
6. ควรจะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลกับบุคลิกภาพ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักศึกษาพยาบาลให้มีบุคลิกภาพ
7. ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โดยการสังเกต สัมภาษณ์ และทดลอง กับสถานการณ์จริงในผลการเรียนแต่ละแบบ
8. ควรศึกษาผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการสังกัด วิทยาลัย ในโอกาสที่ศึกษาต่อ ๆ ไป เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนของนักศึกษาพยาบาลว่า คงที่หรือเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะใด

บรรณานุกรม

- กัลยา พันธุ์ศรี "การจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของแผนพัฒนาการ
 สาธารณสุข" ใน การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง แนวทางพัฒนาหลักสูตรใน
 การศึกษาพยาบาล 6-8 กุมภาพันธ์ 2525 หน้า 1-15 คณะพยาบาลศาสตร์
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2525
- ขอนแก่น, มหาวิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล)
 คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2527, 110 หน้า
- / ไชยแสง ชวศิริ รายงานการวิจัย เรื่อง แรงจูงใจในการศึกษาของนักศึกษาพยาบาล
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ภาควิชาการบริหารการศึกษา
 พยาบาลและบริการการพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 2526, 113 หน้า
- / คณะกรรมการประจำฝ่ายกิจการนักศึกษา สภาอาจารย์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 "รายงานผลการศึกษายุทธศาสตร์ดำรงชีวิตของนักศึกษา (ตอนที่ 1) : การเรียนการสอน"
สร้างสรรค์ 2 : 34-43 เมษายน-มิถุนายน 2523
- จินตนา ยูนิพันธุ์ การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์ ภาควิชาพยาบาลศึกษา
 คณะครูศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2527, 290 หน้า
- จรูญ จัวนาน "สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา" วารสารศึกษาศาสตร์ 2 : 55-64
 กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2528
- เฉลิม วราวิทย์ "หลักการเรียนการสอน" ใน แพทยศาสตร์ศึกษา หน้า 89-91
 คอมพิวเตอร์ไซแนแนคปริ้นท์ 2526
- ชาญชัย อินทรประวัติ วิธีสอนทั่วไปและการสอนแบบจุลภาค พิมพ์ครั้งที่ 2 มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา 2523, 181 หน้า

- เชียงใหม่, มหาวิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ คู่มือนักศึกษาหลักสูตรปริญญาตรี
 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 252๘, 50 หน้า
- ชูชีพ อ่อนโตกสูง จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 ไทยวัฒนาพานิช 2522, 177 หน้า
- ครุณี ชุมพะวัต พิมพ์ภาพ สมพงษ์ และ ไพเราะ ผ่องโชค ทัศนคติต่อวิชาชีพพยาบาล
ของนักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามา-
 ธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 2522, 24 หน้า
- เดือนใจ ชิวภักดิ์ "ศักยภาพของชนกลุ่มสาวเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ"
 ใน เยาวชนไทย หน้า ๘๘-100 สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516
- ทองจันทร์ หงส์คารมภ์ "หลักการเรียนรู้และการสอน" ใน คู่มืออาจารย์ด้านการเรียน
การสอน หน้า 1-16 หน่วยพัฒนาคณาจารย์ ฝ่ายวิชาการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 2524
- ทองเรียน อมรชัยกุล การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ จงเจริญการพิมพ์
 2525, 153 หน้า
- นภาพร เมธรัทธาวณิช ความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับสัมฤทธิ์ผล
ทางการเรียน วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2514, 81 หน้า อัดสำเนา
- นิภา ศรีไพโรจน์ หลักการวิจัยเบื้องต้น บริษัทศึกษาพรจำกัด 2527, 258 หน้า
- บรรจง คำหอมกุล ลักษณะบุคลิกภาพของนักศึกษาพยาบาลตามแบบฮีฟีไอส์ วิทยานิพนธ์ ค.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2518, 114 หน้า อัดสำเนา
- ประภอบ คุปรัตน์ "นิสิตนักศึกษา" ใน ความเป็นผู้นำเป้าหมายและอำนาจในสถาบัน
อุดมศึกษา หน้า 150 ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 ม.ป.ย.

- ประกอบ กรรมสุด สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิจัยการศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 429 หน้า
- ประโยชน์ กุปต์กาญจนกุล แบบการเรียนรู้ของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ก.ม.
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524, 137 หน้า อัดสำเนา
- ประสาธ อิศรปริศา จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน กราฟิเคอาร์ท 2523, 195 หน้า
- ประสาร ทิพย์ธารา เอกสารประกอบการศึกษาวิชาจิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์เลี้ยงเป็ย-
 ธรรมประทีป 2520, 111 หน้า
- ประสาร มาลากุล "กระบวนการเรียนการสอน" ใน พัฒนาการเรียนการสอน หน้า 51
 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2519
- ประวรบุษย์ ตูลาพร สภาพแวดล้อมทางการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลในทัศนะของ
อาจารย์และนักศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 240 หน้า อัดสำเนา
- พิมพ์ สัมพงษ์ และคณะ การศึกษาน้หาของนักศึกษาพยาบาลรามธิบดี ภาควิชาพยาบาล-
 ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 2523, 38 หน้า
- พิมพ์จันทร์ ไชยภัททา ความคิดเห็นของนักศึกษาปริญญาพยาบาลที่มีต่อวิชาชีพพยาบาล วิทยานิพนธ์
 ก.บ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523, 70 หน้า อัดสำเนา
- พยอม วงศ์สารศรี จิตวิทยาการศึกษา สารเสรษส์ 2526, 271 หน้า
- พรจุลี อายวอรุ่ง "การพัฒนานิสิตนักศึกษา" ใน นิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหา และแนว
ปฏิบัติ หน้า 245-256 โอเดียนสโตร์ 2525
- พรณี ชูชัย จิตวิทยาการเรียนการสอน พิมพ์ครั้งที่ 2 วารวดีการพิมพ์ 2522, 264 หน้า
- พรณี เหมือนวงศ์ "การจัดการเรียนการสอนวิชาพยาบาลเพื่อสร้างเจตคติที่มีต่อการ
 ปฏิบัติการพยาบาลทั้งในโรงพยาบาลและในชุมชน" ใน ประมวลการประชุมพยาบาล
แห่งชาติ ครั้งที่ 6 หน้า 217-221 ณ หอประชุมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2-7
 พฤศจิกายน 2522

- เพียรดี เปี่ยมมงคล การศึกษาในภาพแห่งตน ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วย และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามธิบดี ปริทัศน์นิพนธ์ คต.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 75 หน้า
อัครสำเนา
- ไพฑูริย์ ลินลารัตน์ "การพัฒนาการเรียนการสอน" ใน คู่มือการจัดการประชุมปฏิบัติการ ด้านการเรียนการสอน หน้า 7-27 ฝ่ายวิชาการ หน่วยพัฒนาอาจารย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524
- "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 5 : 47-55
พฤษภาคม 2514
- "นิสิตนักศึกษากับการเรียนการสอน" ใน นิสิตนักศึกษา หลักการ ปัญหา และ แนวปฏิบัติ หน้า 193-205 โอเคียนส์ไตร์ 2525
- บทสรุปงานวิจัยเรื่องรูปแบบการใช้ชีวิตของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ป.ป., 23 หน้า
- หลักและวิธีการสอนระดับอุดมศึกษา ไทยวัฒนาพานิช 2524, 237 หน้า
มหิดล, มหาวิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ คู่มือนักศึกษาหลักสูตรวิทยาศาสตร์บัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล 2528, 48 หน้า
- มหิดล, มหาวิทยาลัย คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาลและผดุงครรภ์) ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทย-
ศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 2524, 37 หน้า
- มาลี สันธิเกษมศรี "การเรียนการสอนมีส่วนสัมพันธ์กันอย่างไร" วารสารพยาบาล
4 : 299-303 ตุลาคม 2517
- เมธี บิลันธนานนท์ และ นาดยา ภัทรแสงไทย การออกแบบการสอน : แผนพัฒนาการ สอนและรายวิชา โอเคียนส์ไตร์ 2523, 360 หน้า
- ยุพดี สุวรรณศิริ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการวางแผนการเรียนการสอนของโรงเรียนพยาบาล ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2520, 145 หน้า อัครสำเนา

ระวี ภาวิไล "บรรยากาศทางวิชาการในมหาวิทยาลัย" วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ

3 : 13-19 ตุลาคม 2515

ลักษณะ มีเนนัท และ รุจิเรศ ธนุรักษ์ การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาล
โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาล
รามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล 2528, 72 หน้า

ลออ การอุยวชิชัย และคณะ วิธีสอนทั่วไป โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม ม.ป.ป.,
268 หน้า

วรรณวิไล ชุ่มภิรมย์ "การสร้างแบบสำรวจเพื่อประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติการพยาบาล"

วารสารพยาบาล 3 : 305-309 กรกฎาคม 2518

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา "การอุดมศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา
หน้า 1-19 ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523

----- "นิสิตนักศึกษา" ใน การเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา หน้า 53-67

ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523

----- "ลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา" ใน การพัฒนาการเรียน
การสอนระดับอุดมศึกษา หน้า 8-12 ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย 2524

วิจิตร ศรีสอาน "การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา" ใน รายงานการประชุม

ทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา 27-28 มิถุนายน

2523 หน้า 51 ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2524

วิชัย วงษ์ใหญ่ พัฒนาหลักสูตรและการสอน-มิติใหม่ พิมพ์ครั้งที่ 3 โอเดียนสโตร์ 2525,
246 หน้า

วุฒิชัย จำนงค์ การเรียนรู้อุทิศ เบื้องต้นและประยุกต์ เจริญรัตน์การพิมพ์ 2521, 179 หน้า

ศิริพร ชัมภลิจิต รายงานการไปปฏิบัติงานด้านวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยขอนแก่น และภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี

มหาวิทยาลัยมหิดล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ 2529, 34 หน้า

- สงฆลานครินทร์, มหาวิทยาลัย คู่มือการศึกษา 2524-2525 สงฆลามงคลการพิมพ์
2524, 154 หน้า
- สงฆลานครินทร์, มหาวิทยาลัย คณะพยาบาลศาสตร์ หลักสูตรวิทยาศาสตรบัณฑิต (พยาบาล
และผดุงครรภ์) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงฆลานครินทร์ 2524, 64 หน้า
- สมจิต หนูเจริญกุล "พยาบาล การปฏิบัติงานกับคุณภาพการพยาบาล" ใน รายงานการ
ประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง คุณภาพการพยาบาล หน้า 12 คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงฆลานครินทร์ 2527
- สมบูรณ์ พรหมภาพ จิตวิทยาการศึกษา บรรณกิจ 2518, 442 หน้า
- สันต์ ธรรมบำรุง หลักการนิเทศการสอน อักษรบัณฑิต 2526, 179 หน้า
- สรเสรีอยู่ อุทัยเฉลิม "มหาวิทยาลัยในทัศนะของข้าพเจ้า" ใน คณมหาวิทยาลัย
หน้า 183-184 แผนกอิสระสื่อสารมวลชนและประชาสัมพันธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2514
- ✓ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี ผลงานวิจัยทางการศึกษา
โรงพิมพ์เจริญผล 2522, 506 หน้า
- สุนีย์ ชีรดากร จิตวิทยาการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2 โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด
2525, 210 หน้า
- สุมิตร จุฑากร "การเปลี่ยนแปลงและการปรับปรุงหลักสูตร" ใน สัมมนาทางวิชาการ
เรื่อง แนวทางพัฒนาหลักสูตรในการศึกษาพยาบาล 6-18 กุมภาพันธ์ 2525
หน้า 1-21 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงฆลานครินทร์ 2525
- หลักสูตรและการสอน พิมพ์ครั้งที่ 4 โรงพิมพ์ชวนพิมพ์ 2523, 271 หน้า
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา เทคนิคการสอนอุดมศึกษา โอเคียนส์โตร์ 2524, 182 หน้า

- สุวัฒน์ มุทเมธา การเรียนการสอนปัจจุบัน โอเคียนส์โตร์ 2523, 374 หน้า
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ พฤติกรรมผู้นำทางการศึกษา โรงพิมพ์พิมพ์เลข 2522, 207 หน้า
- อัญชลี เศรษฐเสถียร "กระบวนการเรียนรู้โดยการจัดระบบในชั้นเรียน" ศึกษาศาสตร์สาร
3-4 : 132-141 เมษายน-กันยายน 2526
- อรพินทร์ นิมิตรนิวัฒน์ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาส่วนตัวและสัมฤทธิ์ผลของนักศึกษา
มหาวิทยาลัย วิทยานิพนธ์ ค.ม. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2522, 64 หน้า อัดสำเนา
- อุไรรัตน์ ศรีสวย ความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการเรียนรู้กับเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
ระดับชั้นปี และวิชาเอก ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ ค.ม.
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2526, 83 หน้า อัดสำเนา
- Best, John W. Research in Education. 4th ed., New Jersey, Prentice-Hall, 1981. 431 p.
- Bogue, E.G. "variable in Effective Instruction," Improving College and University Teaching. 12 : 149-153, Summer 1974.
- Cranston, Charles M. and McCort Barclay. "A Learner Analysis Experiment : Cognitive Style Versus Learning Style in Undergraduate Nursing Education," Journal of Nursing Education. 4 : 136-138, April 1985.
- Cronbach, Lee J. Essentials of Psychological Testing. 3rd ed., New York, Harper, 1971. 752 p.
- Davidman, Leonard. "Learning Styles : The Myth, the Panacea, the Wisdom," Phi Delta Kappan. 9 : 641-645, May 1981.
- de Tornay, R. and M.A. Thompson. Strategies for Teaching Nursing. 2nd ed., New York, John Wiley & Sons, 1982. 274 p.
- Diener, Charles L. "Similarities and Differences between Over-Achieving and Under-Achieving Students," Personnel and Guidance Journal. 38 : 396-400, January 1970.

- Dunn, Rita and others. "Learning Style Researchers Define Differences Differently," Educational Leadership. 5 : 372-375, February 1981.
- Egbert, Robert L., and Gordon S. Bigelow. "Personality Factors and Independent Study," The Journal of Educational Research. 1 : 37-39, September 1968.
- Ferguson, George A. Statistical Analysis in Psychology and Education. New York, McGraw-Hill Book Co., 1971, 492 p.
- Henson, Kenneth T. and Paul Borthwick. "Matching Styles : A Historical Look," Theory into Practice. 1 : 3-9, winter 1984.
- Kilgo, Donley Reese. "What the Good Teacher Does," Improving College and University Teaching. 18 : 251-253, Autumn 1970.
- Kozma, Robert B., Lawrence W. Belle and George W. Williams. Instructional Techniques in Higher Education. Englewood Cliffs, New Jersey, Educational Technology Publications, 1979. 419 p.
- Krishnan, Nambodiri and others. Applied Multivariate Analysis and Experimental Designs. New York, McGraw-Hill Book Company, Inc., 1975. 668 p.
- Lex, James Joseph. "Attitude Change of Seminary Students Association with a Course in Group Dynamics," Dissertation Abstracts International. 33 : 6093-A, May 1975.
- Liddicoat, J.P. "Differences Between Under - and Overachievers at a Small Liberal Arts Woman's College," Dissertation Abstract International. 32 : 6133-A, May 1972.

- Lum, Mabel K.M. "A Comparison of Under and Overachieving Female College Students," Journal of Educational Psychology. 3 : 109-115, May 1960.
- Maddox, Harry. How to Study. London, Cox & Wyman Ltd., 1963. 240 p.
- Ostmoe, Patricia M. and others. "Learning Style Preference and Selection of Learning Strategies : Consideration and Implications for Nurse Educators," Journal of Nursing Education. 1 : 27-30, January 1984.
- Rezler, Agnes G. and Ruth H. French. "Personality Types and Learning Preferences of Students in Six Allied Health Professions," Journal of Allied Health. 4 : 20-26, Winter 1975.
- Rezler, Agnes G. and Victor Rezmovic. "The Learning Preference Inventory," Journal of Allied Health. 1 : 28-34, February 1981.

ภาคผนวก

(สำเนา)

กรรพ

ที่ ทม 1018(6)/0988-0952

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000

7 พฤศจิกายน 2526

เรื่อง ขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม

เรียน คณะคณบดีพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และหัวหน้าภาควิชาพยาบาลศาสตร์
คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

ด้วย นางกอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์ นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา กำลังทำปริญญานิพนธ์ เรื่อง การศึกษาแบบการเรียนของ
นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยอยู่ในความควบคุม
ดูแลของ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บันลือ ถิ่นพังงา และรองศาสตราจารย์วัลย์
ทิลปกรรมพิเศษ ในการทำปริญญานิพนธ์ซึ่งนี้ต้องอาศัยข้อมูลที่ได้จากนิสิต/นักศึกษาพยาบาลที่
กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 2 3 และ 4 ของสถาบันแห่งนี้

บัดนี้วิทยาลัย จึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านในการแจกแบบสอบถามแก่นิสิต/
นักศึกษาพยาบาลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(ลงชื่อ) กาญจนา หาริตะพันธุ์

(นางกาญจนา หาริตะพันธุ์)

รองคณบดีวิทยาลัย

บัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 313153

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาแบบการ เรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล

สังกัดมหาวิทยาลัย

เรียน นักศึกษาพยาบาลที่รัก

ดิฉัน ขอบกอดคุณแม่ ศรีประสิทธิ์ เป็นอาจารย์พยาบาลสอนอยู่ที่คณะพยาบาล -
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ขณะนี้กำลังทำงานวิจัย เรื่อง แผนการเรียนของ
นักศึกษานพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เพื่อเป็นเบาะแส
การศึกษานหาข้อดี สาขาการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา ผลของการ
ศึกษาวิจัยจะเป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนในสถาบันการศึกษานพยาบาล สังกัด
ทบวงมหาวิทยาลัย ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และสนองตอบความต้องการของผู้เรียน การ
วิจัยครั้งนี้ได้ไปแบบสอบถามเพื่อศึกษาถึงความรู้สึก หรือทัศนคติที่นักศึกษานต่อการเรียนพยาบาล
โดยทั่วไป ดังรายละเอียดที่ปรากฏในแบบสอบถามที่แนบมา

ดิฉันจึงใคร่ขอความร่วมมือจากท่านใดโปรดสละเวลาตอบแบบสอบถามทุกข้อ คำตอบ
ของท่านจะมีคุณค่าต่อผลการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก ขอให้ท่านตอบตามความรู้สึก หรือทัศนคติ
ที่แท้จริง โดยไม่ต้องลงชื่อในแบบสอบถาม แบบสอบถามที่กลับคืนมาจะเก็บเป็นความลับและ
ไม่มีผลต่อการเรียน สำหรับการเสนอผลข้อมูลที่ไฉ่จะกระทำโดยส่วนรวม

ดิฉันหวังว่าคงได้รับความร่วมมือจากท่านเป็นอย่างดี และขอขอบพระคุณมา ณ
โอกาสนี้

(ลงชื่อ) . กอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์

(นางกอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์)

นิสิตปริญญาโท สาขาการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เลขที่แบบสอบถาม

แบบสอบถาม

เรื่อง

การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล

สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบถึงความรู้สึก หรือทัศนคติที่มีต่อการเรียน
พยาบาลโดยทั่วไป (หมายถึง การเรียนทางภาคทฤษฎี และปฏิบัติ) ฉะนั้น จึงไม่มีคำตอบ
ที่ถูกหรือผิด ขอให้ท่านตอบตรงกับความรู้สึกหรือทัศนคติที่เป็นจริงมากที่สุด เพราะผลของการ
ศึกษาในครั้งนี้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับไปยังสถาบันการศึกษาที่ท่านกำลังศึกษาอยู่ เพื่อจะได้เห็น
ข้อมูลใหญ่บริหารและอาจารย์ผู้สอนได้พิจารณาในการจัดการวางแผน การปรับปรุงการเรียน
การสอนให้มีประสิทธิภาพสูง ตลอดจนสนองตอบความต้องการของผู้เรียนมากยิ่งขึ้น แบบ
สอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบการเรียนรู้ ซึ่งเป็นข้อมูลแสดงถึงความรู้สึก หรือทัศนคติ
ที่มีต่อการเรียนพยาบาลโดยทั่วไป

กรุณาทำใจสมัครทุกข้อ มิฉะนั้นจะนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัยไม่ได้

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ทางด้านซ้ายมือหน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. สถาบันที่ท่านกำลังศึกษา

ผู้วิจัย

- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์

1

โรงพยาบาลรามธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล

2. ระดับชั้นที่ท่านกำลังศึกษา

- ชั้นปีที่ 1
- ชั้นปีที่ 2
- ชั้นปีที่ 3
- ชั้นปีที่ 4

2

3. คะแนนเฉลี่ยสะสม

- คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.75 ขึ้นไป
- คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.50- 2.74
- คะแนนเฉลี่ยสะสมตั้งแต่ 2.49 ลงมา

3

ตอนที่ 2 แบบสอบถามแบบการเรียง

คำชี้แจง โปรดขีดเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือ ซึ่งตรงกับความรู้สึกหรือทัศนคติของท่านมากที่สุด

ตัวอย่าง

ลำดับ	ข้อความ	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	การตัดสินใจกรรมในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อหน่าย				✓	
2	วิชาที่พยายามลดเป็นวิชาที่ที่ต้องอาศัยความเสียสละสูง	✓				

ข้อที่ 1 ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องไม่เห็นด้วย แสดงว่าท่านไม่เห็นด้วยกับข้อความที่ว่า การตัดสินใจกรรมในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าเบื่อหน่าย

ข้อที่ 2 ท่านใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องเห็นด้วยอย่างยิ่ง แสดงว่าท่านเห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความที่ว่า วิชาที่พยายามลดเป็นวิชาที่ที่ต้องอาศัยความเสียสละสูง

ท่านมีความรู้สึกหรือทัศนคติต่อการเรียนที่ขยายผลโดยทั่วไปในประเด็นต่อไปนี้
อยู่ในระดับใด

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย ไม่เต็มที่	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1	ส่วนใหญ่ข้าพเจ้าคิดว่า เนื้อหาวิชาที่เรียนด้วยตนเอง
2	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่า "จำใจ" เรียนในห้องเรียนมากกว่า "สมัครใจ"
3	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าความตึงเครียดของ เพื่อนช่วยให้อาจารย์เข้าใจ เนื้อหาวิชาที่เรียนได้ดียิ่งขึ้น
4	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์ที่ยอมให้ นักศึกษาทำอะไรก็ตามที่ นักศึกษาต้องการ เป็นอาจารย์ ที่ทำหน้าที่บกพร่องในการสอน
5	ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาที่จะเรียนได้ดี กว่าเพื่อนในชั้นมาครั้งจำเป็น ต้องเอาเปรียบเพื่อน บ้าง

๖
๗
๘

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	รวม ผู้ ตอบ
6	ข้าพเจ้ายายามเข้าร่วมกิจกรรม ในชั้นเรียนใหม่มากที่สุดเท่าที่ สามารถจะทำได้ในทุกรูปแบบ						9
7	ข้าพเจ้าย่อมเลือกศึกษาในสิ่งที่เห็น ว่าสำคัญซึ่งอาจไม่ตรงกับสิ่งที่ อาจารย์ยวสำคัญก็ได้						10
8	ข้าพเจ้ายายามใช้เวลาโดยที่ สุดในการศึกษาหาความรู้เพิ่ม เติมนอกชั้นเรียน						11
9	ข้าพเจ้ายกย่องความสำคัญประการ หนึ่งของการศึกษาในชั้นเรียน ก็คือ การเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ เข้ากับผู้อื่นได้						12
10	ข้าพเจ้ายอมรับเนื้อหาวิชาที่ อาจารย์เป็นผู้กำหนด						13
11	ข้าพเจ้ายอมรับให้เพื่อนในชั้นเรียน ทราบเมื่อข้าพเจ้าสามารถ เรียนได้ดี						14

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12	ข้าพเจ้าได้รับความรู้จากการ เรียนในชั้นมากกว่าการศึกษา ด้วยตนเอง					
13	ข้าพเจ้าชอบคิดและศึกษาเรื่องที่จะ เรียนก่อนเขาฟังคำ บรรยาย					16
14	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นวิชา ต่าง ๆ ที่เรียน เราความ สนใจของข้าพเจ้าได้น้อยมาก					17
15	ในการเรียนวิชาต่าง ๆ นักศึกษา จะเรียนรู้โคตี่ขึ้นตาใดแลกล เปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและ กันแทนที่จะเก็บความคิดเห็น ไวจนเดี๋ยว					18
16	ข้าพเจ้าชอบขอสอนที่ออกตรงตาม ที่อาจารย์สอน					19
17	ข้าพเจ้าต้องแข่งอันการ เรียนกับ เพื่อน ๆ เพื่อให้อาจารย์สนใจ ข้าพเจ้า					20

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ เห็นใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้ วิจัย
18	ข้าพเจารู้สึกว่าการจัดกิจกรรม ในชั้นเรียนโดยทั่วไปน่าสนใจ						21 ○
19	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมาย ตามความคิดและวิธีการของ ตนเองโดยไม่คำนึงว่าเพื่อน คนอื่นจะทำอย่างไร						22 ○
20	ข้าพเจารู้สึกเฉย ๆ เมื่อขาด เรียน						23 ○
21	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้รับมอบ หมายเป็นกลุ่มมากกว่าทำ ตามลำพังคนเดียว						24 ○
22	ข้าพเจารู้สึกว่าความรู้ที่ได้จาก คำปราถและการบรรยายของ อาจารย์นั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้อง						25 ○
23	เมื่อมีการอภิปรายในชั้นเรียน ข้าพเจ้าต้องแข่งขันกับเพื่อน เพื่อให้ความคิดเห็นของข้าพ- เจ้าเป็นที่ยอมรับ						26 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้ วิจัย
24	ข้าพเจ้ายินดีทำงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จก่อนที่จะอ่านสิ่งอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้าสนใจ						27 ○
25	ความคิดของข้าพเจ้าเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนมักจะดีเท่าเทียมกับความคิดเห็นของอาจารย์						28 ○
26	ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะเรียนรู้อะไรจากชั้นเรียน						29 ○
27	ข้าพเจ้าชอบสนทนากับเพื่อนคนอื่น ๆ นอกชั้นเรียนเสมอเกี่ยวกับความคิดเห็นหรือประเด็นปัญหาที่หยิบยกมาพูดกันในชั้นเรียน						30 ○
28	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์เป็นผู้ที่ที่สุดว่าอะไรเป็นสิ่งสำคัญที่ควรศึกษา						31 ○
29	ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่สามารถตอบคำถามหรือหาวิธีแก้ปัญหาใดก่อนเพื่อนคนอื่น						32 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้วิจัย
30	ข้าพเจ้านึกว่าวิชาต่าง ๆ ที่จัดให้ เรียนนี้มีคุณค่ามาก						33 ○
31	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์กำหนด ว่าข้าพเจ้าจะคงเรียนอะไร บ้าง						34 ○
32	ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ไม่เรียกให้ ข้าพเจ้าตอบคำถาม						35 ○
33	ข้าพเจ้านึกว่าอาจารย์และนักศึกษา ควรสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันเพื่อ เปิดโอกาสให้นักศึกษาลำเลียง ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา ด้านการเรียนการสอน						36 ○
34	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างดีที่สุดตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์						37 ○
35	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นการเสียเปรียบ ถ้าต้องช่วยเหลือหรืออธิบาย ความรู้ให้เพื่อนฟังก่อนสอบ						38 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้วิจัย
36	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะศึกษาหา ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ที่เรียนในชั้นเรียน						39 ○
37	ข้าพเจ้าชอบการเรียนรู้ที่นักศึกษา มีโอกาสศึกษาเรื่องที่น่าสนใจ						40 ○
38	ข้าพเจ้ารู้สึกว่เนื้อหาวิชาส่วน ใหญ่ที่ข้าพเจ้าศึกษามานั้นไม่ สามารถจะนำไปใช้ได้หลังจาก สำเร็จการศึกษา						41 ○
39	ข้าพเจ้าคิดว่าการเรียนรู้ที่ถูกต้อง ควรเป็นความร่วมมือ ระหว่างอาจารย์และนักศึกษา						42 ○
40	ข้าพเจ้าคิดว่าภาระอภิปรายในชั้น เรียนมากเกินไปทำให้อาจารย์ ไม่สามารถสอนเนื้อหาวิชาได้ ครบถ้วนตามหลักสูตร						43 ○
41	ข้าพเจ้าสนใจที่จะทราบว่าการ สอบ เพื่อนร่วมชั้นเรียนทำ คะแนนสอบได้ดีเพียงใด						44 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้วิจัย
42	ข้าพเจาเกิดการ เรียนรู้อย่าง แท้จริงจากรายวิชาที่เรียนใน ชั้นเรียน						45 ○
43	ข้าพเจามีความคิดของตนเองว่า แต่ละวิชาควร จะจัดการ เรียน การสอนอย่างไร						46 ○
44	ข้าพเจารู้สึกว่าไม่ถอยมีสมาธิ ขณะเรียนในชั้นเรียน						47 ○
45	ข้าพเจาพยายามช่วยเหลือเพื่อน เมื่อมีปัญหาทางด้านการเรียน						48 ○
46	ข้าพเจาสามารถเรียนรู้สิ่งที่สำคัญ ได้โดยการทำตามที่อาจารย์ แนะนำ						49 ○
47	ข้าพเจาจะช่วยเหลือเพื่อนด้านการ เรียนเมื่อไม่มีผลกระทบต่อการ เรียนของข้าพเจา						50 ○
48	ข้าพเจาทำงานที่ได้รับมอบหมาย ทุกอย่างไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจ หรือไม่ก็ตาม						51 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้วิจัย
49	ข้าพเจ้าน่าสนใจในความสามารถ ของตนเองที่จะเรียนรู้ เนื้อหาวิชาที่สำคัญใด						52 ○
50	ข้าพเจ้าไม่เข้าใจเนื้อหาวิชา ตอนใด ข้าพเจ้าจะตัดทิ้งไป						53 ○
51	ข้าพเจ้าชอบเตรียมตัวดูหนังสือ สอบกับเพื่อน						54 ○
52	ข้าพเจ้าพอใจที่จะเรียนในชั้น เรียนที่อาจารย์สอนอย่างมี ระบบ						55 ○
53	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับ มอบหมายให้ดีกว่าเพื่อนคนอื่น						56 ○
54	ข้าพเจ้าพยายามเรียนในสิ่งที่ หาที่ข้าพเจ้าสามารถทำได้						57 ○
55	ข้าพเจ้าคิดว่าภาระให้งานมาก เกินไปทำให้นักศึกษาไม่มี โอกาสได้พัฒนาแนวความคิด ของตนเอง						58 ○

ลำดับ ข้อ	ข้อความ	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่ แน่ใจ	ไม่ เห็นด้วย	ไม่ เห็นด้วย อย่างยิ่ง	ผู้ วิจัย
56	ข้าพเจ้าเรียนเพื่อให้อาจารย์ การสอบเท่านี้						55 ○
57	ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่านักศึกษ- ชาควรจะได้รับ การสนับสนุน ให้ทำกิจกรรมร่วมกัน						60 ○
58	ข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งที่จะ บันทึกทุกสิ่งทุกอย่างที่อาจารย์ บรรยาย						61 ○
59	ข้าพเจ้ามีความเห็นว่านักศึกษา ควรได้รับผลการเรียนตาม ความสามารถของตนในชั้น เรียน						62 ○
60	ข้าพเจ้าจะเลือกที่นั่งในชั้นเรียน ที่สามารถได้ยินอาจารย์สอน และเห็นข้อความบนกระดานดำ ได้ชัดเจน						63 ○

ภาคผนวก ข.

การศึกษาแผนการเรียนของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษานพยาบาล

สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

วิเคราะห์รายข้อ

ตาราง 4.2 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการประเมินวิธีครู ของนักศึกษาระดับ

ในสถาบันการศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกตามสถาบัน

ลำดับ	แบบการประเมินวิธีครู	ม.ศกมแทน (N = 150)		ม.เบี่ยงใหญ่ (N = 119)		ม.สงเวลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามยา (N = 124)	
		\bar{X}_1	S ₁	\bar{X}_2	S ₂	\bar{X}_3	S ₃	\bar{X}_4	S ₄	\bar{X}_5	S ₅
1	ความพึงพอใจนักศึกษาต่อทวิภาคี เรียนด้วยตนเอง	2.05	.06	3.00	.09	3.10	.91	3.15	.99	2.99	.84
2	ข้าพเจ้าจะเลือกศึกษาในสิ่งที่เห็นว่า สำคัญยิ่งจากแหล่งที่ปรึกษาครู ว่าสำคัญก็ได้	3.22	.94	3.18	.93	3.33	.96	3.31	.88	3.35	.96
3	ข้าพเจ้าจะสมัครและศึกษาเรื่องที่จะ เรียนก่อนเข้าสังกัดบรรยาย	2.71	.91	2.99	.94	2.97	.90	3.08	.92	2.94	.91
4	ข้าพเจ้าทำงานที่ตรงกับสายตาม ความคิดและวิธีการของตนเองโดยไม่ คำนึงว่าเพื่อนจะท้ออย่างไร	2.46	.99	2.27	.95	2.39	.86	2.28	.86	2.42	.98
5	ภาคีของข้าพเจ้าเคยถามเนื้อหา วิชาที่เรียนแล้วก็ได้หาข้อมูลเพิ่มเติม คิดให้ของอาจารย์	2.75	.71	2.75	.74	2.72	.65	2.95	.68	2.77	.66

ตาราง 43 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบอิสระ	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามคำแหง (N = 124)	
		\bar{X}_1	S ₁	\bar{X}_2	S ₂	\bar{X}_3	S ₃	\bar{X}_4	S ₄	\bar{X}_5	S ₅
6	ข้าพเจ้าไม่ชอบให้อาจารย์กำหนดว ข้าพเจ้าจะตองเรียนอะไรบาง	2.95	.55	3.05	.95	3.01	.98	3.03	.93	3.40	1.01
7	ข้าพเจ้าชอบการเรียนที่นักศึกษา มีโอกาสศึกษาเรื่องที่ตนเองสนใจ	4.09	.81	4.25	.69	4.05	.69	4.20	.65	4.26	.57
8	ข้าพเจ้ามีความคิดของตนเองว่า วิชาควรจะจัดการเรียนการสอนอย่างไร	3.31	.82	3.39	.80	3.20	.82	3.31	.75	3.32	.83
9	ข้าพเจ้ามั่นใจในความสามารถของตน เองที่จะเรียนรู้เนื้อหาวิชาที่สำคัญได้	3.77	.77	3.71	.67	3.76	.67	3.73	.66	3.69	.79
10	ข้าพเจ้าคิดว่าการทำงานมากเกินไป ทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสได้พัฒนา ความคิดของตนเอง	3.72	1.16	3.91	1.08	3.50	1.13	3.63	1.01	3.86	1.13
	รวม	3.19	.40	3.26	.38	3.20	.34	3.27	.35	3.30	.38

ตาราง 44 แสดงค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการเรียนแบบหลักเลียง ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนตามสถิตินั้น

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบหลักเลียง	ม.ชอบแทน (N = 150)		ม.เซียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามวา (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
1	ข้าพเจ้ามีความรู้สึกว่าเป็นใจ เรียนในห้องเรียนมากกว่า "สมัครใจ"	2.70	1.08	2.71	.16	2.72	.97	2.61	1.03	2.90	1.09
2	ข้าพเจ้าพยายามใช้เวลาในห้องเรียน มากที่สุดในการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ขึ้นเรียน	2.79	.91	2.54	.97	2.55	.90	2.37	.85	2.61	.91
3	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเป็นอาชีพต่าง ๆ ที่ เรียนเรารู้สึกสนใจของข้าพเจ้า ไคน้อยมาก	3.03	.90	3.02	1.01	2.55	.98	2.93	.94	3.10	1.03
4	ข้าพเจ้ารู้สึกเป็นใจเมื่อข้าพเจ้า เรียน	2.27	1.07	2.12	1.11	2.14	.95	2.42	1.07	2.39	1.07
5	ข้าพเจ้าไม่พยายามที่จะเรียนรู้อะไร จากชั้นเรียน	1.51	.63	1.85	.77	1.92	.70	1.87	.67	1.55	.74

ตาราง 44 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบหลักเสียง	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รวม (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
6	“ข้าพเจ้าชอบอาจารย์ที่ไม่เรียกให้ ข้าพเจ้าตอบคำถาม”	3.01	1.02	3.09	.93	3.10	.91	3.33	1.03	3.10	.99
7	“ข้าพเจ้ารู้สึกว่าเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ส่วน ใหญ่ที่ข้าพเจ้าศึกษานั้นไม่สามารถ จะนำไปใช้ได้หลังจากสำเร็จการศึกษา”	2.16	.83	2.34	1.05	2.32	.89	2.35	.92	2.40	1.10
8	“ข้าพเจ้ารู้สึกว่าไม่ค่อยมีโอกาสที่จะ เรียนในชั้นเรียน”	3.39	1.03	3.30	1.00	3.16	.88	3.27	1.02	3.27	1.01
9	“ภาษาพูดไม่เข้าใจเนื้อหาวิชาตอน ที่ข้าพเจ้าจะตัดสินใจไป	2.66	.95	2.65	1.04	2.55	.95	2.45	.84	2.60	.95
10	“ข้าพเจ้าเรียนเพื่อใ้ผ่านการสอบ เท่านั้น”	2.63	1.07	2.65	1.11	2.56	.93	2.56	1.08	2.67	1.09
	รวม	2.65	.50	2.63	.57	2.60	.52	2.62	.47	2.70	.54

ตาราง 45 แสดงลักษณะเด่นเจ็ดและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบการเรียนแบบรวมมือ ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
สถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดมหาวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบรวมมือ	ม. ขอนแก่น (N = 150)		ม. เชียงใหม่ (N = 119)		ม. สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามา (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
1	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณคิดเห็นของเพื่อน ช่วยให้อาพเขาเข้าใจเนื้อหาวิชาที่ เรียนได้ดียิ่งขึ้น	3.49	.97	3.41	.86	3.60	.75	3.61	.60	3.61	.86
2	ข้าพเจ้าคิดว่าสิ่งสำคัญประการหนึ่งของ การเรียนในชั้นเรียนคือ การเรียนรู้ที่ จะปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นได้	4.33	.64	4.44	.72	4.23	.76	4.35	.70	4.47	.56
3	ในการเรียนวิชาต่าง ๆ นักศึกษาจะ เรียนรู้ได้ทันถ้าได้แลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกันแทนที่จะเก็บความ คิดไวคนเดียว	4.30	.70	4.40	.70	4.19	.69	4.32	.66	4.40	.66
4	ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นกลุ่มมากกว่าทำตามลำพังคนเดียว	3.05	1.10	3.35	1.02	3.23	1.00	3.41	1.04	3.39	1.06

ตาราง 45 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบร่วมมือ	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามคำแหง (N = 124)	
		\bar{X}_1	S ₁	\bar{X}_2	S ₂	\bar{X}_3	S ₃	\bar{X}_4	S ₄	\bar{X}_5	S ₅
5	ข้าพเจ้ายอมรับความดีของคนอื่น ๆ นอกชั้นเรียนเสมอเกี่ยวกับความคิดเห็น หรือประเด็นปัญหาที่ขบขมมาพูดคุยใน ชั้นเรียน	3.29	.91	3.34	.91	3.17	.86	3.22	.90	3.31	.97
6	ข้าพเจ้ายกย่องอาจารย์และนักศึกษาที่มี สัมพันธภาพที่ดีต่อกันเพื่อเปิดโอกาสให้ นักศึกษาสามารถแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการเรียนการสอน	4.60	.71	4.66	.75	4.49	.71	4.48	.60	4.76	.47
7	ข้าพเจ้ายกย่องการเรียนรู้ออกของตัว เป็นความร่วมมือระหว่างอาจารย์และ นักศึกษา	4.50	.55	4.55	.52	4.33	.70	4.45	.60	4.49	.56
8	ข้าพเจ้ายกย่องช่วยเหลือเพื่อนที่มี ปัญหาทางการเรียน	3.63	.64	3.76	.65	3.77	.60	3.70	.59	3.77	.54

ตาราง 45 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	ผลการเรียนแบบรวมข้อ	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามวา (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
9	ข้าพเจ้ายอมรับเตรียมตัวดูหนังสื่อพร้อมกับเพื่อน	2.89	1.13	2.79	1.03	2.96	.99	3.13	1.04	2.95	1.00
10	ข้าพเจ้ามีความคิดเห็นว่านักศึกษาควรจะได้รับการสนับสนุนในทำกิจกรรมร่วมกัน	4.07	.61	4.33	.56	4.22	.57	4.11	.67	4.35	.66
	รวม	3.62	.39	3.90	.42	3.82	.35	3.80	.40	3.95	.33

ตาราง 46 แสดงภาวะแบบเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียนแบบทั้งห้า ของนักศึกษามหาวิทยาลัยในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนตามสถอนัน

ลำดับ ข้อ	ผลการเรียนแบบทั้งห้า	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามวา (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
1	ข้าพเจ้าคิดว่าอาจารย์สอนในนักศึกษา	2.34	1.00	2.24	.79	2.31	.69	2.27	.60	2.20	.95

ตาราง 46 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบที่พึ่งพา	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามวา (N = 124)	
		\bar{x}_1	s_1	\bar{x}_2	s_2	\bar{x}_3	s_3	\bar{x}_4	s_4	\bar{x}_5	s_5
2	ทำอะไรก็ตามที่นักศึกษาต้องการเป็น อาจารย์ที่ปรึกษาที่ปรึกษาหรือในการสอน	3.76	.76	3.79	.71	3.82	.64	3.77	.73	3.65	.80
3	ข้าพเจ้ายอมรับชื่อเสียงที่อาจารย์ เป็นผู้กำหนด	3.66	1.03	3.73	.96	3.91	.87	3.59	1.06	3.73	.99
4	ข้าพเจารู้สึกว่าความรู้ที่ได้จากคำปรึกษา และการบรรยายของอาจารย์นั้นเป็นสิ่งที่ ถูกต้อง	3.54	.74	3.46	.69	3.34	.74	3.56	.67	3.46	.76
5	ข้าพเจาคิดว่าอาจารย์เป็นผู้ที่ปรึกษา อะไรเป็นสิ่งสำคัญต่อวิชา	3.09	.93	3.13	.91	2.97	.86	3.03	.90	2.98	1.00
6	ข้าพเจาพยายามทำงานที่ได้รับมอบ หมายอย่างดีที่สุดตามขอเสนอแนะของ อาจารย์	4.12	.57	4.24	.62	4.10	.53	4.10	.66	4.16	.66

ตาราง 46 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แผนการเรียนแบบที่ต่าง	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามคำ (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
7	ข้าพเจ้าคิดว่า การอภิปรายในชั้นเรียน มากเกินไปทำให้อาจารย์ไม่สามารถ สอนเนื้อหาวิชาได้ครบถ้วนตามหลักสูตร ข้าพเจ้าสามารถเรียนรู้สิ่งที่สำคัญได้โดย	3.39	1.03	3.39	1.06	3.55	1.04	3.41	.91	3.32	1.03
8	การทำตามข้ออาจารย์แนะนำ	3.68	.79	3.92	.67	3.96	.73	3.67	.75	3.65	.75
9	ข้าพเจ้าพอใจที่จะเรียนในชั้นเรียนที่ อาจารย์สอนอย่างมีระบบ	3.39	1.02	3.37	1.05	3.17	1.11	3.46	1.01	3.52	.97
10	ข้าพเจ้าพยายามอย่างยิ่งที่จะไม่ทิ้งทุกสิ่ง ทุกอย่างที่อาจารย์บรรยาย	3.47	.39	3.50	.38	3.47	.37	3.48	.36	3.45	.39
	รวม										

ตาราง 47 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามการเรียนแบบแข่งขัน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

การศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ จำแนกตามสถาบัน

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบแข่งขัน	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามฯ (N = 124)	
		\bar{X}_1	S ₁	\bar{X}_2	S ₂	\bar{X}_3	S ₃	\bar{X}_4	S ₄	\bar{X}_5	S ₅
1	ข้าพเจ้านึกว่าการที่จะเรียนให้ได้ดีกว่าเพื่อนในชั้นเรียนของตัวเอง	2.33	1.09	2.18	2.12	2.55	1.18	2.11	.98	2.24	1.06
2	ข้าพเจ้านึกว่าเพื่อนในชั้นเรียนที่เรียนดีกว่าข้าพเจ้าสามารถเรียนได้ดี	2.04	1.03	2.71	1.10	2.47	.99	2.70	1.03	2.70	.99
3	ข้าพเจ้านึกว่าการแข่งขันการเรียนกับเพื่อนเพื่อให้อาจารย์สนใจข้าพเจ้า	2.15	.80	1.94	.90	2.03	.90	1.98	.88	1.99	.84
4	เมื่อมีการอภิปรายในชั้นเรียนข้าพเจ้าต้องแข่งขันกับเพื่อนเพื่อให้ความคิดเห็นของข้าพเจ้าเป็นที่ยอมรับ	2.67	.80	2.67	.94	2.71	.88	2.53	.98	2.55	.90
5	ข้าพเจ้านึกพอใจที่สามารถตอบคำถามหรือทวิวิธีแก่ผู้ถามก่อนเพื่อนคนอื่น	3.04	.82	3.07	.81	3.61	.88	3.66	.82	3.73	.81

ตาราง 47 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบผสม	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามคำแหง (N = 124)	
		\bar{X}_1	S ₁	\bar{X}_2	S ₂	\bar{X}_3	S ₃	\bar{X}_4	S ₄	\bar{X}_5	S ₅
6	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการเสียเปรียบมาก ของชายหรือหญิงมีความรู้ เพื่อแข่งขันก่อนสอบ	1.69	.67	1.71	.68	1.77	.76	1.60	.62	1.68	.74
7	ข้าพเจ้าสนใจที่จะทราบว่าในการสอบ เพื่อแข่งขันเรียนทำคะแนนสอบได้ เพียงใด	3.68	.81	3.61	.92	3.60	1.07	3.60	.97	3.48	.99
8	ข้าพเจ้าจะช่วยเหลือเพื่อนตามการเรียน เมื่อไม่เกิดผลรวมของการเรียนของ ข้าพเจ้า	3.29	.95	3.25	1.05	3.14	1.03	3.46	.92	3.34	1.01
9	ข้าพเจ้าพยายามทำงานที่ได้รับมอบหมาย ให้ดีกว่าเพื่อนคนอื่น	3.21	.67	3.31	.63	3.22	.63	3.26	.67	3.22	.61
10	ข้าพเจ้ามีความเต็มใจว่านักศึกษาค่า ได้มีผลการเรียนตามความสามารถของตน ในชั้นเรียน	3.61	1.01	3.62	1.03	3.65	.67	3.91	.66	3.94	.63

ตาราง 47 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	ผลการเรียนแบบแข่งขัน	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามฯ (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
	รวม	2.97	.36	2.91	.42	2.90	.47	2.90	.46	2.89	.46

ตาราง 48 แสดงความเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผลการเรียนแบบมีส่วนร่วม ของนักศึกษาชายตาม
ในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำนวนตามสถาบัน

ลำดับ ข้อ	ผลการเรียนแบบมีส่วนร่วม	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามฯ (N = 124)	
		\bar{X}_1	S_1	\bar{X}_2	S_2	\bar{X}_3	S_3	\bar{X}_4	S_4	\bar{X}_5	S_5
1	ข้าพเจ้ายายผมเข้าร่วมกิจกรรมในชั้น เรียนในเวลาที่ผู้ดูแลที่สามารจะทำ ได้ในกลุ่มผม	3.41	.69	3.52	.96	3.58	.87	3.45	.93	3.40	1.00
2	ข้าพเจ้าได้มีความรู้จากการเรียนใน ชั้นเรียนมากกว่าการที่ศึกษาดวยตนเอง	3.59	.94	3.40	.98	3.50	.83	3.54	.84	3.56	.92

ตาราง 40 (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	แบบการเรียนแบบมีส่วนร่วม	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รามฯ (N = 124)	
		\bar{x}_1	s_1	\bar{x}_2	s_2	\bar{x}_3	s_3	\bar{x}_4	s_4	\bar{x}_5	s_5
3.	ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการจัดการเรียนแบบ เรียนโดยทั่วไปน่าสนใจ	3.21	.64	3.10	.55	3.00	.93	3.24	.92	3.16	1.02
4.	ข้าพเจ้าจะทำงานที่ได้รับมอบหมายให้ เสร็จก่อนที่จะอ่านสิ่งอื่น ๆ ที่ข้าพเจ้า สนใจ	3.27	1.02	3.36	.96	3.32	.97	3.55	.92	3.40	.93
5.	ข้าพเจ้าคิดว่าวิชาต่าง ๆ ที่จัดให้ เรียนมีคุณค่ามาก	4.03	.70	3.67	.82	3.75	.83	3.91	.73	3.90	.77
6.	ข้าพเจ้ากระตือรือร้นที่จะศึกษา ความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียนใน ชั้นเรียน	3.40	.77	3.56	.67	3.61	.73	3.73	.70	3.45	.73
7.	ข้าพเจ้าเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง จากวิชาที่เรียนในชั้นเรียน	3.19	.60	3.11	.78	3.04	.61	3.20	.76	3.62	.64

ตาราง 4C (ต่อ)

ลำดับ ข้อ	ผลการเรียนเฉลี่ยส่วนรวม	ม.ขอนแก่น (N = 150)		ม.เชียงใหม่ (N = 119)		ม.สงขลา (N = 119)		ศิริราช (N = 196)		รวม (N = 124)	
		\bar{x}_1	s_1	\bar{x}_2	s_2	\bar{x}_3	s_3	\bar{x}_4	s_4	\bar{x}_5	s_5
8	ข้าพเจ้าทำงานที่ได้รับมอบหมายทุก อย่างไม่ว่างานนั้นจะน่าสนใจหรือไม่ ก็ตาม	3.47	.86	3.42	1.02	3.61	.83	3.31	.89	3.66	.83
9	ข้าพเจ้าพยายามเรียนให้ดีที่สุดเท่าที่ ข้าพเจ้าสามารถทำได้	4.35	.70	4.34	.78	4.29	.81	4.23	.77	4.29	.81
10	ข้าพเจ้าจะเลือกสิ่งนั้นเมื่อเรียนที่ สามารถได้ยินอาจารย์สอนและเห็น ข้อความบนกระดานดำได้ชัดเจน	4.27	.75	4.18	.94	4.31	.82	4.17	.93	3.98	.97
	รวม	3.63	.38	3.59	.42	3.60	.41	3.63	.41	3.58	.45

ภาคผนวก ก.
สูตรสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 หาค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

(Ferguson, 1971 : 45)

เมื่อ \bar{X} คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนนหรือค่ามัธยฐานเลขคณิต

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนน

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

1.2 หาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$SD = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

(ประทอง วรรณสุต 2524 : 95-96)

เมื่อ SD คือ ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

X คือ คะแนนดิบ

N คือ จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

$\sum X$ คือ ผลรวมของคะแนน

2. ทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง

3 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way Analysis of Variance)

โดยคำนวณจากสูตร (นิภา ศรีไพโรจน์ 2527 : 206)

Source of variation	df	Sum of square	Mean square	F
Treatment (A)	$k - 1$	$SS_A = \sum_{j=1}^k T_j^2/n_j - T^2/N$	$MS_A = SS_A/k-1$	$F = \frac{MS_A}{MS_W}$
Within-groups (W)	$N - k$	$SS_W = SS_T - SS_A$	$MS_W = SS_W/N-k$	
Total	$N - 1$	$SS_T = \sum_{i=1}^k \sum_{j=1}^{n_j} X_j^2 - T^2/N$		

F	แทน	ค่าที่จะพิจารณาใน F-distribution
N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง หรือจำนวนคะแนนทั้งหมด
T	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
k	แทน	จำนวนกลุ่มของกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มทดลองที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม
n_j	แทน	จำนวนคนหรือจำนวนคะแนนในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มทดลอง
$\sum_{j=1}^{n_j} X_j^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง n ค่า ในแต่ละกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มทดลอง
$T_j = \sum_{j=1}^{n_j} X_j$	แทน	ผลรวมของคะแนน n ค่า ในแต่ละกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มทดลอง

เมื่อพบว่าสถิติมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของคะแนนระหว่างกลุ่มเป็นรายคู่ โดยใช้ LSD (The Least-Significant Difference Method) ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$LSD = t(\text{Appropriate tabulated Value of Student's } t) \sqrt{(\text{Within MSS}) \left(\frac{1}{n_j} - \frac{1}{n_i} \right)}$$

(Namboodiri and others. 1975 : 235)

- เมื่อ LSD แทน ค่าการทดสอบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญน้อยที่สุด
- t แทน ค่าจุดเปอร์เซ็นต์ส่วนเบี่ยงเบนจากตารางแจกแจงสถิติเคนท์ที่ ที่ขึ้นเ้ากับความเป็นอิสระ ในระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนด
- Within MSS แทน ค่าเฉลี่ยกำลังสองภายในกลุ่ม
- n_j แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ j
- n_i แทน จำนวนคนของกลุ่มตัวอย่างที่ i

3. หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha)

$$\alpha = \frac{n}{n - 1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

(Cronbach. 1971 : 161)

- α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมด
- n แทน จำนวนข้อของแบบสอบถามทั้งหมด
- $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ
- S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวมทุกข้อ

การศึกษาแบบการเรียนรู้ของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาศึกษาพยาบาล
สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

บทคัดย่อ

ของ

กอบกาญจน์ ศรีประสิทธิ์

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

เมษายน 2529

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาแบบการเรียนของนักศึกษาพยาบาล ในสถาบัน การศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย 5 สถาบัน ได้แก่ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย ขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และ ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล กลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาล ปีที่ที่ 1 2 3 และ 4 ปีการศึกษา 2528 จำนวน 708 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามแบบการเรียนของ แอนโธนี กราชา และ เชอร์รีล ไรช์แมน (Anthony Grasha and Sheryl Reichman) ซึ่งแบ่งแบบการ เรียนออกเป็น 6 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา แบบแข่งขัน และ แบบมีส่วนร่วม ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ คือ

1. นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ชอบแบบ การเรียนแบบร่วมมือเป็นอันดับหนึ่งและอยู่ในเกณฑ์สูง อันดับรองลงมาอยู่ในเกณฑ์ปานกลาง ได้แก่ แบบมีส่วนร่วม แบบพึ่งพา แบบอิสระ แบบแข่งขัน และแบบหลีกเลี่ยง ตามลำดับ
2. นักศึกษาพยาบาลที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีแบบการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงแบบเดียว คือ แบบหลีกเลี่ยง
3. นักศึกษาพยาบาลในสถาบันการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่างระดับชั้นนี้ มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 5 แบบ คือ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ พึ่งพา แบบแข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม
4. นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ต่างระดับชั้นนี้ มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 แบบ คือ แบบอิสระ แบบหลีกเลี่ยง แบบ แข่งขัน และแบบมีส่วนร่วม
5. นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ต่างระดับชั้นนี้ มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 4 แบบ คือ แบบหลีกเลี่ยง แบบร่วมมือ แบบพึ่งพา และแบบมีส่วนร่วม

6. นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ต่างระดับชั้นปี มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 แบบ คือ แบบหลักเลี้ยง และแบบรวมมือ

7. นักศึกษาพยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ต่างระดับชั้นปี มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 2 แบบ คือ แบบหลักเลี้ยง และแบบแข่งขัน

8. นักศึกษาพยาบาล ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล ต่างระดับชั้นปี มีแบบการเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

9. นักศึกษาพยาบาลในสถานประกอบการศึกษาพยาบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ต่างสถานัน มีแบบการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงแบบเดียว คือ แบบรวมมือ

A STUDY OF NURSING STUDENTS' LEARNING STYLES IN THE
SCHOOLS OF NURSING, MINISTRY OF UNIVERSITY AFFAIRS

AN ABSTRACT
BY
KOBKARN SORNPRASIT

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakarinwirot University
Southern Campus, Songkhla
April 1986

The purpose of this research was to study nursing students' learning styles in the schools of nursing, Ministry of University Affairs. The sample group in the study consisted of 708 nursing students. They were random drawn from 1st. to 4th. year students in the academic year 1985. The instrument of the study was a questionnaire on the Learning Styles of the Grasha and Reichman Model. It was divided into six types : Independent, Avoidance, Collaborative, Dependent, Competitive and Participant.

The findings were as follows :

1. Nursing students preferred all six of the styles at moderate level to high level. Collaborative was at high level. Participant, Dependent, Independent, Competitive and Avoidance were at moderate level.

2. Students who differed in academic achievement showed differences on Avoidance at statistically significant level.

3. Nursing students' learning styles in the schools of nursing, Ministry of University Affairs on different class levels were different at statistically significant level on Avoidance, Collaborative, Dependent, Competitive and Participant.

4. Nursing students' learning styles of Khon Kaen University on different class levels were different at statistically significant level on Independent, Avoidance, Competitive and Participant.

5. Nursing students' learning styles of Chiangmai University on different class levels were different at statistically significant level on Avoidance, Collaborative, Dependent and Participant.

6. Nursing students' learning styles at Prince of Songkhla University on different class levels were different at statistically significant level on Avoidance and Collaborative.

7. Nursing students' learning styles of Mahidol University on different class levels were different at statistically significant level on Avoidance and Competitive.

8. Nursing students' learning styles of Ramathibodi, Mahidol University on different class levels were not different at statistically significant level.

9. Nursing students' learning styles in different institutions were different at statistically significant level on Collaborative.